

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-utkára. Segédszerkesztő: Fedák István.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt földmívelési iskolai helyek közül pályázatot hirdet 1. a Bakó János-féle alapítványra.

Évi ösztöndíj 240 K. Ezen alapítványra pályázhatnak elsősorban borsodmegyei illetőségű egyének.

2. A nagyatádi gazdakör alapítványára: évi ösztöndíj 240 korona. Ezen alapítványra első sorban nagyatádi, illetve somogy megyei illetőségű egyének pályázhatnak.

A pályázók keresztlevéllel igazolni tartoznak, hogy 16-ik életévüket betöltötték, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázók irni és olvasni jól tudnak. Pályázhatnak ezenkívül magyarországi földmívelési iskolába már felvett tanulók is, ha ezt az illető a földmívelési iskola igazgatója által bizonyítja.

Kellő okmányokkal felszerelt kérvények feljött ér augusztus 31-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához (Budapest, IX. Köztelek-u. 8.) nyújtandók be.

Forster Géza,
igazgató.

Nemzetközi műtrágyaszórógép-bemutató.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a m. kir. földmívelésiügyi miniszter ur támogatásával és a kir. József-műegyetem gépkísérleti állomásának közreműködésével

8. évi augusztus hó 28., 29. és 30. napjain a gödöllői koronauradalomban műtrágyaszórógép-bemutatót rendez.

A bemutatásra 9 különböző szerkezetű gép van bejelentve, azonfelül bemutatásra kerül munkában Sack Rudolf gépgyáros új rendszerű gépe.

Augusztus 28. és 29-én a bíráló-bizottság előző munkáját, a nagyközönség részére pedig augusztus 30-án vasárnap fognak a gépek

munkában bemutatni. A bemutatás 30-án reggel 9 órakor veszi kezdetét. A bemutatás színhelye közvetlenül a vasútállomás mellett fekszik.

A rendező-bizottság.

Miskolci VI. országos sörárpavásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyanis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja, a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület, a Miskolci kereskedelmi és iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Miskolcon 1903. évi augusztus 25-én esütörtökön a vármegyeház nagytermében

országos sörárpavásárt

rendez.

A vásár délelőtt 9—12 óráig, délután 2—4 óráig tart.

A vásáron résztvenni öhajtó eladó, árpájából a „Borsodmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatalának faj-és minőségként 5 kg. mintát s amennyiben az árpa eladásával a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét öhajítja megbizni, egyidejűleg ugyanazon mintából 4 kg-ot a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének” (Budapest, Alkotmány-utca 31.) is beküldeni tartozik. A minták legkésőbb augusztus hó 20-ig beküldendők.

A rendező-bizottság.

1903. évi július havában befizetett alapítványi kamatok és tagsági évdíjak.

Tagsági évdíjba fizettek:

9 koronát: Ifj. Spornon Pál.
10 koronát: Antal Alajos, Despinit Kálmán, Faragó Gyula, Fejős János, Fodor Gyula, Hajdu Aladár, Nagy László, Naeff Vilmos, Robitzek Márton, Szabadkai gazdakör, Tauber Károly, Vilaghy Tibor, Zauner Alajos.
20 koronát: Andrae Ernő, Altstaedt Zsigmond, Barta József, Benkő Géza, Böröz János, Czeiner Nándor, Czinczár József, Csukási István, Deininger Imre, Deutsch Andor, Drávetzky János, Etter Kálmán, Fleischer Gyula, Fleischer Antal, Francis József, Frank Emil, Fülöp Ferencz, Gayssler Ferencz, Godor Ignác, Gölniczky Géza, Guetmann Lajos, Hatházy Ferencz, Hautzinger

Henrik, Hennel Károly, Hirschler Sándor, Jankovich László gr., Kendel István, özy. Kerkápoly Károlyné, Köerfer István dr., Kövér István, Kiesling Ferencz, Pusztai-Kürti uradalom, Linderbaum Bódog, Lovasi Akos, Moré József, Nagy Antal, Novák Károly, Pettenhoffer Jenő, Perzel Sándor, Pick Miksa, Pintér Gyula, Schwartz Armin, Stern testvérek, Strobel Zoltán, Streicher Vilmos, Szalay Béla, Ostffy Miklós, Safáry János, Szent-Imrey Imre, Sztricha Sándor, Vimmer Béla, Weisz Artur, Wetzel Lajos, Zsambokréti Emil.

30 koronát: Bosnyák Mihály, Szének Gábor.
40 koronát: Balogh Sándor, Boer Endre, Kozics Gyula, Koós Mihály, Kvaszinger Ödön, Reé István, Standeiszky Oswald, Sztankovics János, Tarnovszky Géza, Vimmer Károly.
60 koronát: Jóska Miklós Alistál.

Felhívás a komlótermesztőkhöz.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a f. évben is díjtalanul közvetíti a hazai komló értékesítést, sazi bizományosa után, a mult évihez hasonló feltételek és módok mellett. A prospektust és komlószállítási szabályzatot az érdekelt törvényhatóságok, gazdasági egyesületek, községek és nagyobb termesztőknek az egyesület már megküldötte. Kívánatra részletesebb felvilágosítást ad az OMGE. igazgatósága, IX. Köztelek-u. 8. sz.

Excelsior.

Az a barátságos polémia, mely legutóbb e lap hasábjain az agrár törekvések jelene és jövője tekintetében megindult, jól eső örömmel tölti el az ügy barátait. Az írók egyike panasolja a csekély gyakorlati eredményt, amelyet elértünk; a másik többre taksálja az eddigi sikert, gyakorlati tanácsokat ad a további munkára s a magyar ifjuság tette keltését, a föld népének megnyerését tüzi ki a közel jövő első földadatául.

Ugy látszik nekem, hogy a nézetek ellentétes volta mellett is mind a kettőnek igaza van. Törekvéseink éle az utóbbi években mintha vesztett volna. Egy kevésbé opportunisták lettünk. Széll Kálmán kedvéért enyhítettünk a

Terményeink értékesítését,
Erőtakarmánycikkek beszerzését

bizzuk a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Gazdáknak kívánatra bérmentve küldjük meg Terményértékesítési Feltételeinket.

Mai számunk 24 oldal.

haroz modorán, de azért nem mondottunk le azokról a követelésekről, melyekhez erős hitünk szerint a jobb jövő kötve van. Zászlónk alá nem gyülekezett a jobb csapat oly gyorsan és annyi tüzzel mint várni lehetett volna, de azért lemondani és kétségbeesni nincs okunk. Az újjáalakulás esirái, melyeknek nem kis részét nekünk sikerült elvetni, még nem teremnek mindenféle gyümölcsöt, de a figyelmes szemlélő nem zárkozhatik el az elől, hogy az újjászületés, a réginél kifogástalanabb gazdasági és társadalmi politikának utja meg van nyitva. Pedig ezé a jövő. Jogosan mutatott erre Baross János.

Éppen tíz éve annak, mikor a mai magyar agrármozgalom megindult. Kevesen voltak s e kevesek közül is csak néhány merete remélni, hogy elérjük azt, amit tényleg elértünk: törekvéseink jogosultságának elismerését. Az ellentábor erejének minden koncentrációja, eszközeinek minden súlya mellett is gyengébbnek bizonyult, mint hittük. Pedig vele volt legfélelmetesebb ellenségünk, a nemzeti bűn, a nem-bánomság, a közömbös hidegség, a nyugalomnak és kényelemnek szeretete, mely sokakra nézve édesebb a nemzeti nagyságnál is, melyhez csak fáradozások árán lehet jutni. Még is elértünk odáig, ahol ma vagyunk. Az új eszmék apostolait igyekeztek ugyan megkövezni, de azok mégis utat törtek a nemzet szívéhez és módosították a közvéleményt.

A közfelfogás gyökeres módosulása mellett Darányi sikerei az usztoratörvény javaslata, a híres 34. §., a börze megadóztatása, a szövethatározatok mindenirányu és szinte félelmetes szaporodása, olyan alapok, a melyek után bizhatunk a jövőben. A legnagyobb baj az volt, hogy nem csupán aktív ellenségekkel kellett küzdenünk, hanem azzal a sajnos eléggé megokolt ellenetétessel is, hogy ugy is hiába minden a becsületes törekvéseknek nálunk nincs jövője. Bizonyos fokig sikerült ezt a nézetet is letörni. Ebből a szempontból fogva fel a dolgokat, törekvéseink erősödése az én szememben nem

csupán az igazán magyar gazdasági politika érvényesülését jelenti, hanem jelenti azt is, hogy idegen jelszavak és jogosulatlan befolyások békőiből felszabadulva, a nemzet végül igazán urává lesz magának és csinál olyan politikát, mely szükségéhez idomulva a haladás és emelkedés forrása. Sikerral kísérti meg a saját lábán járást.

Persze a harcolók még mindig kevesen vannak. A múlt lefolyása, a politikai nevelés hiányossága mellett nálunk aránylag kevés embernek van meggyőződése és még kisebb azoknak száma, a kik ezután indulni minden körülmények között hajlandók volnának. De e szám mégis nő és pedig azok közül is csatlakoznak hozzánk, akiké a jövő. Az ifjuság kezd megérteni bennünket s felmelegül eszméinkért, melyektől a jobb jövőt várja. Példa reá Pozsony és bizonyoságosok a lelkes ovációk, a melyekben ott a sajnos gyéren képviselt agrár vezérkar ez év tavaszán részesült. Mindez alapján véve eszméink erején kívül egy lelkes ifju orvos, Kovács Lajosnak érdeme. Ez is mutatja, hogy a kitartó és önzetlen munka sikert arat. Csüggedni ép ezért nem szabad, de igaz ok nincs is reá. A nemzeti törekvések barátai 1848 előtt sokkal nyomottabb kedvben voltak és lefettek is, — pár hónap mulva azonban mégis mi történt?

Mindent a jó sorsra bizni azonban éppen nem akarunk s miután a tárgy érintve van el kell mondanom, hogy a *Magyar Gazdaszövetség* vezetőségét nagy tervek foglalkoztatják. Meg akarja, sőt már a közel jövőben meg is fogja indítani, egyelőre az Alföld néhány megyéjében azt az intenzív munkát és fokozott agitálást, melynek célja egyrészt a vezetésre hivatott elemek tömörítése, szervezése és munkára keltése, másrészt pedig a nép szociális és gazdasági öntudatának felébresztése. Nagy dologról van szó, arról, hogy új idealokat ültessünk szívébe és meg is tanítsuk őket értük dolgozni. Arról, hogy a vezetésre hivatottak és a vezetésre szorulóknak közt kapcsolatot

benső és erős összeköttetést létesítsünk, mely biztosítsa amazoknak a tekintélyt, emezeknek a boldogulást és mindnyájuknak a társadalmi békével együtt a nyugodt fejlődést. Nem alszunk tehát és ha elsimul a politikai kavardóság, mely unos-untalan előtérbe áll, reméljük már láthatók lesznek a munka eredményei.

De nem volnék eléggé őszinte, ha elhallgatnám, hogy az agrár törekvéseknek szimpáthiákat szerezni legnehezebb ott volt, hol joggal az ellenkezőt lehetett volna várni. A megbuktatásukra irányuló szervezett mozgalom évekket ezelőtt a földmívelési miniszteriumból indult ki s csak pár éve annak, hogy a fenn tisztelt miniszteriumnak egyik merkantil szellemi kosztal élő igazgatója nyílt színen szükségességnek látta olyas kijelentéseket tenni, amelyek duzzadtak egyrészt a tudatlanságtól, másrészt pedig az agráriusok elleni gyűlölettel. Pedig akkor a központ már határozottan agrár irányban kezdett evezni. Persze a völgynek fenekére későbbben hat a világosság.

Azóta Darányi Ignác jóvoltából sok minden változott. A választó fal le van bontva, hivatalos jóakarásban nincsen hiány. De közénk elegyedni s a magyar föld szabadsága s a nemzet haladásáért velünk harcolni, erre a hivatalos urak nem birhatók reá. Még a fiatalosság is szokatlan következetességgel tartja távol magát s munkatársakat találni közöttük ugyan nem igen sikerül. A miniszterium külső expositurái mennyit tehetnek, milyen haladás ágyát vehetnek meg. Vajjon teszik-e és ha nem, miért? Erre felelhetnek ugyan, de okosabb ha neki adom a szót. Akad talán vezetőik között is, a ki a nyár feladatai közé hajlandó bevenni azt is, hogy erre válaszoljon. Végre is valami fogható oka van annak, ha miniszterünk politikáját csak ex officio támogatják.

Bernát István.

TÁRCA.

Tarlókon.

Olyan beszédes ilyenkor a föld, mint egy öreg ember, a ki nagy időket látott. S miként az olyan öregből, a ki valamikor szebb napokat élt, ő tőle is csak panaszt hallani. Az a bánatos esendő a mi előmlik a tájon, semmi más, mint az ő panaszos lelkének a megnyilvánulása; a tűnő délibáb, az asszott fű, a lesült tarló, ritka termés. az egymástól távol álló keresztek pedig panaszos lelkének kifakadásai. Mennyi mindent lehet kiolvasni azokból a keresztekéből; miként egy nagy-nagy könyvből. Mert igen nagy nyitott könyv az anyaföld s azok a keresztsorok annyi mindent beszélnek temérdek földi bajról, küzködésről, temérdek munkáról, a mely az embert a röghöz köti.

Járom ezt a letarolt mezőt, valamikor vadvirág termett csak rajta és fű; ezrével legelt rajt a jószág s hangos volt a gulya kolompjától az egész nagy határ. Ma esőndes. Emberek verejtékes munkával töltik rajt a napot, de azok nem is danolnak, nem is beszélnek, mint régen a gulyás, a csikós.

A keskeny, hosszú mesgyén, a melyen állók, jó távol vannak egymástól a keresztek, kicsinyek is s a kékben, a miből összerótták, sovány a kalász. Megolvasom mennyi termett azon a darabkán: hét kereszt! kevesebb mint

tavaly, akkor — ha jól emlékszem — tíz volt rajta, nagyobb is, szebb is. Ismerem a gazdáját, derék, jóra való ember, szegény, de azért nem sajnálja a földtől a munkát. A múlt őszszel megrágyázta jól, felszántotta kétszeresen, tavasszal megfogasolta és tengernyi imát küldött az ég urához, hogy az elvetett magot megnövesse és adjon áldást reá. Mind hasztalan.

Az a hét kereszt egy szomorú fejezete az anyaföld elbeszélésének.

Amott az a nagy darab föld gazdag emberé, már hordják is róla az életet. Valami harmadnapja, mégis temérdek rajt a kereszt, megszámlálhatatlan. De azért kevés; ahhoz a nagy darab földhöz temérdek munkához, kevés. Az emberek akik hordják, szóltalanul adogatják a kékvetet a szekérre; kelletlenül is, mintha egy csepp örömiük sem telnék az Isten áldásában. Miért is? Nem a magukét hordják, más emberé az mind, az övék semmi. Panasz kél ajkukról, hogy sok a munka, kevés a haszna, panasz kél annak az egy mesgyés embernek az ajkáról, szintugy mint a gazdagabbéról s azért olyan maga az öreg föld is, mintha panaszkodnék, mintha eltanulta volna az embertől s mindentől ami él. Hogy miért? hát mert örök küzködés ma már az élet, embernek, állatnak, növénynek egyaránt és küzködés neki is, mert hallja a temérdek panaszt és megteremni nem tudja ugy a mindennapit, mint egykor. Nem tudja táplálni fiait, akiknek életet adott.

Valamikor pedig milyen kedves, milyen hangos volt ez a határ! Ficzánkoló jószág legelt rajta s aki legeltette a csikós, a gulyás, versenyt dalolt az a szálló pacsitával. Küzködéses életnek, panasznak a szellője sem fujdógált erre; mosolygó délibáb szállongott a szűz föld felett, amelyen nem termett vadvirágnál egyéb. Ma felhasogatják, bevetik ezt a földet hallgatag emberek és csikarják ki belőle a mindennapi élethez valót. És ő megtermi, de köszönet nincs benne, panasz kél mégis termése nyomán.

De hát kimerült volna-e csakugyan, nem tudná megteremni a föld az életet ugy, mint egykor? Oly kevés és rossz volna az, amit terem, vagy csak nekünk kevés? Föltettem magamban e kérdéseket ott a tarlón, ahol előttem volt a nyitott könyv, az élette! meg-rakott föld.

Hogy kevés-e? hát bizony kevés. De ki az oka; a föld-e vagy az idő, a hosszú tél, a hideg tavasz, temérdek féreg, forró napsugár vagy az ember maga? Mind, mind. A föld is, a rossz idő is, de Isten ne vegye vétéknek, ha mondom, hogy mégis csak mi emberek keserítjük el a földet az elégedetlenségünkkel. Panasz kél ajkunkról *mindig*, ha jó, ha rossz a termés, mert mindig többet és többet várunk s a föld nem képes e'egyet tenni... Akinek kevés terem, az őt okozza a földet, meg a rossz időt, a férget, bogarat, rozsdát; pedig hát régebben is megvoltak azok, akkor sem

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

A phacelia tanacetifolia.

Nem mondhatjuk, hogy takarmányfélékkel túlbőségben rendelkezünk. Ellenkezőleg: királya a takarmánynövényeinknek a bükköny, a csalámádé és a répa, azután jó a luczerna és a vöröshere, utóbbi éghajlatunk alatt kétséges értékű, ámbar ha magtermesztésben sikerül, ez esetben oly váratlan jövedelmet hoz, mely a szegény megnyomorodott gazda pénztárczájának nagy előnyére van. De éppen az a hibája, hogy ritkán sikerül. Ezzel ki van merítve a takarmányféléknek sorozata, mert ami ezen kívül esik helyenként jó lehet, de általában véve nem nyom a latban.*)

Utóbbi időben a phacelia tanacetifolia kezd terjedni, nem annyira mint takarmány-növény, mint inkább kiváló mézélési képességénél fogva, mely irányban tulszárnnyal minden eddig létező virágot. Négy éve természetem már e hasznos növényt s tisztán mézélési szempontból, s ez alkalommal meggyőződtem, hogy hatalmasabb mézforrásunk nincsen. Az idén már 7 hold phaceliát vetettem, holdankint 3½ kg. magot, mely méheim örömeire gyönyörűen fejlődött.

Tényleg azonban ezt teljesen kihasználni nem voltam képes, mert hiszen köztudomású és fájdalmas tény, hogy az idei tavaszunk, mint rendszeren egy néhány év óta fertelmes rossz volt. Daczára annak még is mézet pergettem, mert a néha mutatkozó napsugár kicsalta a méheket s ezek egyenesen a phaceliára repültek, mely még hűvös időben is mézel, holott a többi virágok 12—14 fok melegezt igényelnek s csak akkor kedveskednek nektáriákkal.

De miután az idén 7 hold phaceliát vettem s ez remekül fejlődött, ennél fogva alkalom volt ezzel takarmányozási kísérleteket tenni, melyekről jelentést teszek. Az első 4 holdat márczius hó végén vettem és ennek teljes virágzását vártam be, mely jun. hó 5-én következett be. Ebből takarmányoztam először, de azt tapasztaltam, hogy a jószág rosszul ette, sőt keverve sem igen méltányolta, ezt erős illatának tulajdonítottam, mely a phacelia virágot különösen jellemzi s mely ugylátszik a

*) Talán nem egészen, a baltaczim, nyulzapuka, borsó, muhar sok gazdaságban természetett takarmányfélék. *Rovatvezető.*

termett több, mint ma, de könnyebb volt az élet, megvolt annak a kevésnek az ára, értéke, ami termett.

Ma nincs és ezzel megvan mondva minden. Ott, amellét a hosszú keskeny megye mellett egy másik éppen olyanon aratnak. Megérett a gabonája, de csak most arathatja azt Áron István, egymaga van szegény, se háza népe, senkije; öreg felesége az is tehetetlen. Elnézem, bámulom az öreget, vágja a rendet egyfolytában, a forró napsugár reátűz izzadt, görnyedt hátára, de azért meg nem áll, kaszálja szünet nélkül a rozstot.

Odamegyek hozzá, kérdem:

— Jól fizet öreg?

Megáll, kaszájára támaszkodik, inge ujjával megtörlő izzadt homlokát, úgy felel:

— Fizet.

— De kevés a kereszt azon, amit már learatott.

— Nem panaszkodom uram, kevés az igaz, de csak úgy mondják, embernek mindig kevés.

— Megél belőle?

— Meg valahogy. Nem sok kell nekem, nagyon is elég volna, ha eladhatnám úgy, mint régen, de másra kell, adóra, szegénységre, mire, elmegy; a zsidó keveset ad a megmardottért, kenyérre is hagyok, így osztom be.

Elgondolkoztam. Az öreg tovább haladt egy-két kaszavágással.

jószágra ellenszenves érzületet gyakorol. Tíz napra reá felesperedett a második vetés, melyet április hó 15-én vettem el.

Mielőtt tehát virágzásnak indult volna, ebből vágattam a jószágnak, mely jól ette, úgy, hogy azon biztos meggyőződést nyertem, miszerint a phacelia éghajlatunk alatt pompás takarmánynövényé fog fejlődni.

Először, mert talajban nem válogatós, másodsor, mert bőven adja a takarmányt, harmadsor, mert gyorsan nő és negyedsor, mert ha magja idővel olecsóbb lesz, sok kiadást nem fog okozni.

Mint különös előnyét ki kell emelnem, hogy a phacelia, ha le lett kaszálva, újból gyorsan kihajt, úgy, hogy vagy legelőnek vagy pedig második kaszálásnak kitűnő szolgálatot tesz, de magot is természetünk s ilyenkor mézélésre is felhasználhatjuk e hasznos növényt, mely augusztus hó végéig elhúzódik.

Valódi remek növény a phacelia, mely hazánknak nagy hasznót fog hajtani, amennyiben képesek vagyunk csekély költséggel takarmányt természetni, de egyúttal méheinket május hótól kezdve augusztus hó végéig méhlegelővel ellátni.

Vége mint nagyfotosságu tényezőt kiemelem még, hogy t. i. a phacelia zöldtrágyázásnak leghivatottabb növénye leend, mert gyorsan fejlődik és buján hajt, s mert rostos alkatrészei tetemesen gyarapítanak könnyen oldható humusz részekkel és amoniakkal a talajt s ilyenképpen kielt földeknek jó szolgálatot tenne.*) A phaceliának maghozoma nem valami különös nagy, az idén 50 kg. magot arattam egy katasztrális holdról. Különös akadályt okoz, hogy e növény 5—6 éretű, ami természetes, mert közel 6 hétig virágzik. Így tehát az első termés túlérett és a kaszálásnál nagy része lehull, holott az utolsó még zöld. Az idei első termésemet lovakkal nyomtatattam ki, mert a cséplőgéphez embereket nem kaptam. Nyomatása a vörös heréhez hasonló, mert a phaceliánál is a magot a toklákból kell kitisztítani. Azt hiszem gőzcséplővel a munka elég simán menne. Erdemes e hasznos növényvel foglalkozni, főleg azoknak, akik egyúttal méhészek is, de tovább megyek és érdemesnek tartanám a phaceliának kedvéért méhészeknek beállani, mert ilyenképpen dupla hasznót nyerhetünk e hasznos növénytől. *Ambrózy Béla báró.*

*) Erre a célra csak nitrogéngyűjtő növényt célszerű használni, a phacelia pedig nem az. *Rovatvezető.*

— Rosszak az emberek uram, nem becsülik meg az Isten áldását. Ötödik esztendeje aratom ezt a darabka földet ha buza, ha roz volt rajta, vagy kétszeres, soha többet nem fizetett tizenkét keresztnél; volt olyan idő is, a mikor hét se tellett, annak előtte meg éppen semmi, mert legelő volt, de azért megéltünk jobban mint ma, a mikor tíz keresztnyi lesz rajta.

Megértettem az öreget s vele annak a nagy földnek, a tarlónak s a rajta lévő keresztnek panaszos beszédjét. Nem osztotta két kézzel bőven a föld az életet, kevesebb termett rajta mint máskor kedvezőbb időben, a hosszú tél, hideg tavasz, esős nyár mindmind okai voltak, hogy nem termett annyit, a mennyit verejtékes munkájáért a gazda megérdemelt volna; de mégis csak az emberek okai annak, hogy nincs értéke a termésnek, hogy nem tudjuk az anyaföld termékét megbecsülni. Panaszkodunk s panaszkodunk eltanulva az öreg föld is; vétkezünk ellene s talán azért olyan ő, mint egy panaszkodó öreg.

De bocsássa meg Isten s ne rója föl bűnül minékünk ezt. Nehéz az élet, munkának, tudásnak kevés az ára és kevés annak az életnek is, a mit a föld terem. A gazdaember buja-gondja, jövő sorsa, az életnek az ára nemcsak Istennél, de emberek kezébe is le van téve, s az emberek olyanok, hogy nem gondolnak egyikük a másikával. *Ágh Endre.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Kecskék tejelőképessége.

Kohlschmüdt a mémet érzékenység vidékén (Altenberg, Geising, Lanenstein) beható vizsgálatokat végzett a kecskék tejelőképességére vonatkozólag. Meghatározásaink eredményét a Dr. *Thiel*-féle „Landwirthschaftliche Jahrbücher“ 1900. nyomán a következőkben adjuk.

Az évi tejhozam:

9 kecskénél egyenkint 6—700 l. között
7 " " " 7—800 " " "
4 " " " 8—900 " " " ingadozott
1 " " meghaladta a 900 litert és végül
3 " " " az 1000 litert.

A zsirtartalom minimális mennyiségben 2.74%-ot, maximumban 4.41%-ot tett ki; a középérték tehát 3.43%.

A kecskék élősúlya 28—59 kg. volt.

1894 őszén Sebnitzben (a szász Schweizben) eszközölt mérések szerint

2 kecske	400 literen felül
3 " "	500 " "
1 " "	600 " "
2 " "	800 " " és végül
2 " "	900 " " adott tejet.

A tejelő kecskék tejének zsirtartalma 2.6—3.06% között ingadozott.

Végül Szászország más vidékén elterjedt kecskék tejhozamát határozta meg K. a következő eredménnyel:

2 kecske	600 liternél több tejet adott
2 " "	700 " " " " "
3 " "	800 " " " " "
1 " "	900 " " " " "
2 " "	1100 " " " " " és pedig
1164.34 litert, végül pedig:	
1 kecske	1200 liternél több tejet adott és pedig
1255.44 litert, a tej zsirtartalma átlagban 3.75%-ot	
(2.49%—3.76%-ig) tett ki.	

Tribergben négy tennenbronni fajtájú kecske tejelőképességét vizsgálták meg úgy, hogy minden hónap 1. és 15. napján mérték meg a tejhozamát. E szerint:

1. 20 próbafejésnél 58.87 litert adott; egy éven át 299 napig fejték, évi tejhozama tehát 882.05 liter;
2. 20 próbafejésnél 46.60 litert adott; egy éven át 293 napig fejték, évi tejhozama tehát 673.90 liter;
3. 19 próbafejésnél 55.12 litert adott; egy éven át 285 napig fejték, évi tejhozama tehát 826.50 liter;
4. 20 próbafejésnél 51.99 litert adott; egy éven át 306 napig fejték, évi tejhozama tehát 729.54 liter;

A tejhozamot ezeknél több közbejött kellemetlen körülmény befolyásolta, így az 1. számú ez évben több ízben körömbajban szenvedett, a 2. számú februárban elvetélt, a 3. számú öregebb állat volt, mely csaknem állandóan feküdt. Csúpán a 4. számú tekinthető teljesen egészségesnek.

Mindezen mérések arról tesznek tanúságot, hogy a kevésbégyű, olecsó kecskék tejelő képességét általában véve értékén alul becsülik. Ha egybevehetjük a kecskéknak egy évi tartási költségeit tejhozamával (a zsirtartalom tekintetbe vételével) és a tehéntartást a tej hozamával, az összehasonlítás eredménye a kecske javára fog szólni. *Z. Á.*

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Zalka Zsigmond.

Fluortartalmu borok és mustok.*)

A mult év folyamán a geisenheimi önkémiai állomásnak egymástól független három különböző helyről, három részben elerjedt vörös bormustot küldtek be, melyek sem felmelegítve, sem tiszta élesztő hozzáadására, tovább erjeszthetők nem voltak.

A folyadékok színe szép vörös volt, szaguk borszerű és megvizsgálva a következő eredményt adták:

*) Fluorhaltige Moste und Weine von dr. Karl, Windisch. Die Weinlaube 1902. évfolyam, 50. füzet 578—579. oldal.

Fajsúly 15° C-nál	Alkohol 100 cm ³ -ben	Ertrakt g r a m m	Cukor
1. minta 1'0333	5.28	11.04	8.20
2. " 1'0550	4.92	16.53	14.30
3. " 1'0082	7.46	5.48	3.27

Mindenekelőtt arra gondoltak, hogy a bor ezetkés lett s ennek következtében akadt meg az erjedés. Ezen feltevés azonban téves volt, mert a mustokban illó savak csak jelentéktelen mennyiségben találtak.

A továbbiakban azt vélték, hogy a mustok erjedését kénessav gátolja, de ezen feltevés is helytelennek bizonyult. Az erjedést sem benzoe, sem szalicyl, sem bórsav nem gátolta. Végre a mustokban fluorvegyületeket kerestek avval az eredménnyel, hogy ezen konzerváló anyagból jelentékeny mennyiséget kimutathatók sikerült, a harmadik mintában jóval kevesebb volt belőle, mint az első kettőben.

A beküldökhöz intézett kérdésekre azon választ nyerték, hogy az összes vörös borok összeszűzött szőlőcsefere alakjában Spanyolországból küldettek: a harmadik minta spanyol és németországi bor keverékéből állott. A beküldők egyike megtudta azt, hogy a spanyol borexportőrök közül egyesek a szőlőcseferehez egy fehérszínű port kevernek, melynek célja a szállítás ideje alatt az erjedést megakasztani; a hozzáadandó por mennyisége változik a hőmérséklet szerint s annál többet alkalmaznak belőle, minél melegebb az időjárás. A második számú must beküldője az illető spanyol szőlőből is küldött be mintát s úgy annak boggyójában, valamint a csutkájában is, ki lehetett mutatni fluorvegyületeket, habár kisebb mennyiségben, mint a mustban.

A cél, melyet a borexportőrök az erjedést hathatósan gátló fluorvegyületek hozzáadásával a vörösborezfereknél el akarnak érni, kettős. Első sorban eléri azt, hogy a csefere romlatlanul érkezik a vevőhöz, nem lesz ezetkés s más módon sem betegszik meg. Másodsorban megakadályozza az erjedést, miáltal a csefere, amikor a vevőhöz érkezik, majdnem olyan súlyu, amilyen akkor volt, amidőn Spanyolországban vasútra adta.

Mint hogy a szőlőcsefere súlyát csak megérkezéskor a vevő lakóhelyén állapítják meg s csak ezen súly szolgál az ár megállapításánál alapul, a csefere eladója jelentékeny előnyt élvez, mert ha a fluorvegyületek hozzáadását elmulasztaná, a csefere ezetkés utközben kiejedne, miáltal jelentékeny súlyvesztés állna be. A cukor elérésénél tudvalevőleg alkohol és szénsav keletkezik, mely utóbbi elszáll. Egy sulyrész cukor megközelítőleg $\frac{1}{2}$ sulyrész alkoholt és $\frac{1}{2}$ sulyrész szénsavat ad, ha most pl. 100 kg. cukor erjed el, az erjedő folyadék sulya kb. 50 kg.-al csökken. A szőlőcsefere szállítójának tehát nagyon is érdekében fekszik, hogy a szállítás ideje alatt az erjedést lehetőleg megakadályozza.

Ily fluortartalmu mustok németországi vevője igen kellemetlen helyzetben van. Az ilyen mustok kiejesztése sok nehézséggel jár. Mint hogy semmiféle eljárással sem lehet a fluorvegyületeket, a bor teljes elrontása nélkül, a borból eltávolítani, nem maradna egyéb hátra, mint a mustot más borral vagy musttal oly irányban házasítani, hogy ezáltal a fluorvegyü-

letek annyira felhigittatnának, hogy többé ne késelettenék az erjedést. Hogy házasítással a fluortartalmu mustok elerjedését előmozdíthatjuk, kitűnik a harmadik mustminta elemzéséből, mely ilyen házasított keverék, amely tényleg jobban kiejedt, mint a másik két must, mely kizárólag spanyol szőlőből készült.

Sokkal nagyobb jelentőségű azon körülmény, hogy a fluorvegyületek hozzáadását borhoz, nemkülönben a fluortartalmu borok eladását tiltja az 1901. május 24-iki német bortörvény, illetőleg az 1901. július 2-án kelt végrehajtási rendelet (tiltja a mi bortörvényünk is.)

A fluorvegyületek borban könnyen és élesen kimutathatók, 1 milligramm 1 liter borban, a mi nagyon csekély mennyiségnek mondható, még egész határozottan kimutatható. Már előzőleg is találtak borban fluort, s ismételt vizsgáltak sör- és borkonzerváló anyagokat, melyek főleg fluorvegyületekből állottak, például az ugynevezett *Antiflorin*, mely R. Minner szerint 94% vízben oldható fluorvegyületet tartalmaz.

A tápszervizsgáló kémikusok figyelme ezen tiltott borelegyre irányították, minek következménye az, hogy ezen konzerváló anyagra is ügyelni fognak. A fluortartalmu borok elárúsítói büntetésnek teszik ki magukat, mely elmaradni

csak azt lehet ajánlani, hogy azt kémikussal konzerváló anyag tartalmára nézve vizsgáltsassa meg.
Windisch Rikárd dr.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

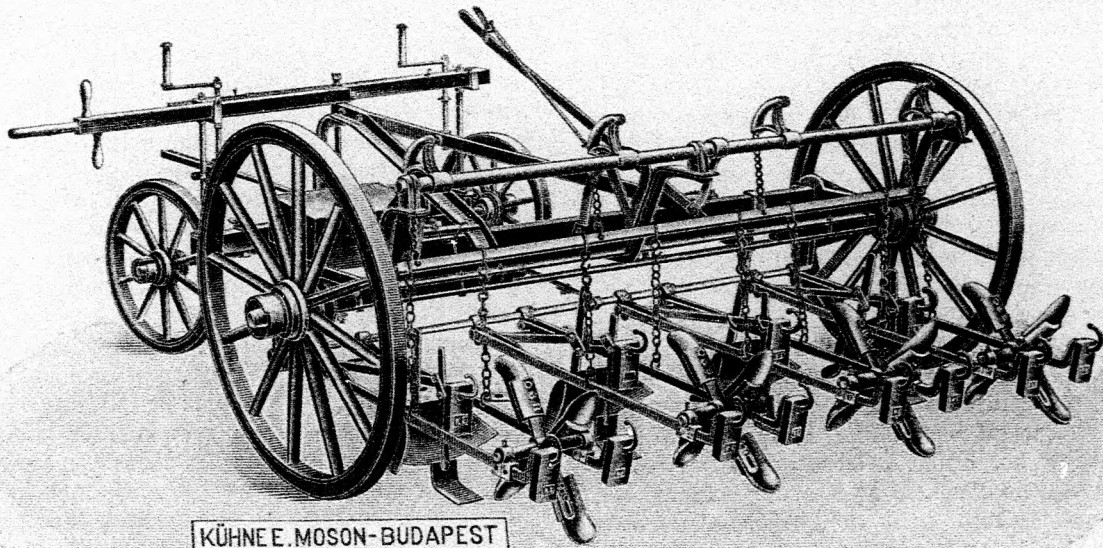
A pozsonyi kiállítás gépészeti ujdonságai.

XIII.

Kühne E. új burgonyamivelő gépei.

A Kühne E. cég által kiállított új burgonyalyukgató és takarógépek méltán felkeltették a gazdakörök érdeklődését, már azon jelentőségénél fogva is, melyet különösen nagyobb gazdaságokban a folytonosan dráguló munkásviszonyokkal szemben a mostaninál czélszerűbb burgonyamivelési mód meghonosításának tulajdonítani kénytelenek vagyunk.

Hogy azonban a gépekkel való mivelési módnak előnye azon gazdak számára is biztosítható legyenek, akik burgonyát csak kisebb terjedelemben termesztnek, ezen új univerzális gép úgy van megszerkesztve, hogy csak egy teljes gépnek beszerzése válik szükségessé,

126. ábra Kühne E. burgonyalyukgató (fészekvályó) gépe.

akkor sem fog, ha nem tiltott alkotórész jelenlétéről tudomásuk sem volna.

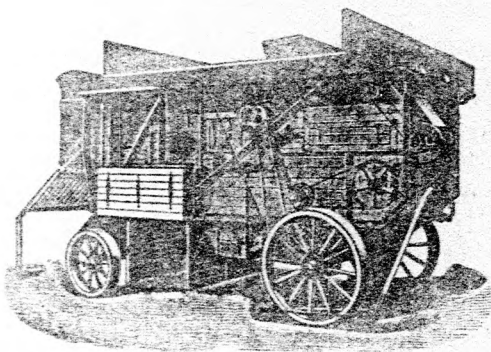
Mindazokra, akik délvidéki szőlőcsefereket hoztatnak, ebből komoly figyelmeztetés járul. A megrendelt árut alaposan meg kell figyelniök és izlelniök. Rendes körülmények között a mustoknak legnagyobb részét elerjedteknek kell lenniök, mert meleg időjárás mellett hosszabb ideig vannak utban.

Ha izlelésnél nagyobb mennyiségű cukor jelenlétére következtetünk a cseferek vagy nagy mértékben ezetkesek, amit izlelés által szintén könnyű megállapítani, vagy pedig kétségtelen, hogy azokat valamilyen konzerváló anyaggal összekeverték. Mint hogy a bortörvény majdnem az összes ismertebb konzerváló anyagok használatát tiltja, ilyen gyanus borezfere átvevőjének

mely azután a megfelelő szerelvények alkalmazása révén különféle czélokra tétetik alkalmazásá, úgy hogy pl. a lyukgatógép a megfelelő csoroszlyák kicserélése által könnyű szerrel alakítható takarógéppé és viszont.

A burgonyamivelőgép vázát egy vetőgép-állványhoz hasonló szerkezet képezi; előállványa rendszerint egyszerű toléremeltyűvel szereltetik fel, kívánatra azonban a gépnek pontosabb kormányozhatósága kedvéért forgattyus — fogasruddal működő — előállvány is alkalmazható.

A lyukgató és takaró szerelvények csoroszlyá alakú karokhoz vannak erősítve és lánczokon függenek a kiemelő szerkezet emelősinjén; munkájuk nehezékek alkalmazása, vagy pedig az egész csoroszlyarud állítása segítségével szabályozható. A csoroszlyák kiemelésére szol-

A Robey & Co. Ltd.-féle

világhírű gőzmozgonyokat, valamint aczélkeretű cséplőgépeket, utólérhetetlen kitűnő anyagból készítve, ajánlom olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Szücs Ödön, Robey & Co. Ltd. lincolni gépgyára
magyarországi vezérképviselősege

BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 49. szám.

gáló emeltyü előre felé áll, hogy a gépet kormányzó munkás helyéről kezelhető legyen; a gép mögött tehát munkást járatni nem kell.

Ujabbban azonban hátrafelé is meghosszabbított az emeltyü, hogy az ott alkalmazott fogantyún egy második személy segíthesse kiemelni a csoroszlyákat, ha azokra több nehezéket kellene alkalmazni.

A gép rendszeren négysoros kivitelben

hatni, ha annak működését egy megfelelően szerkesztett fedő vagy takarógép kiegészíti.

A burgonyának ezen géppel való fedését sajátzerűen alakított takaró lapok végzik, melyek egyébként, külön nehezékekkel ellátható csoroszlyakához vannak erősítve; lényeges előny más szerkezetekkel szemben, hogy a lapok merőleges száruk körül forgathatók, tehát tet-szés szerinti metszési szögbe állíthatók be.

127. ábra. A talaj felszine a Kuhné E. burgonyamivelő gépe után.

szállítatják, mert ilyenbe foghatók be legegyszerűbben az igás állatok, mikor azok a közep-től jobbra-balra eső sorközökben haladnak.

A lyukgató gépnek az a rendeltetése, hogy megfelelő távolságban és mélységben ültető-lyukakat (fészket) készítsen a talajban, melyekbe azután a burgonya kézből elvetetik.

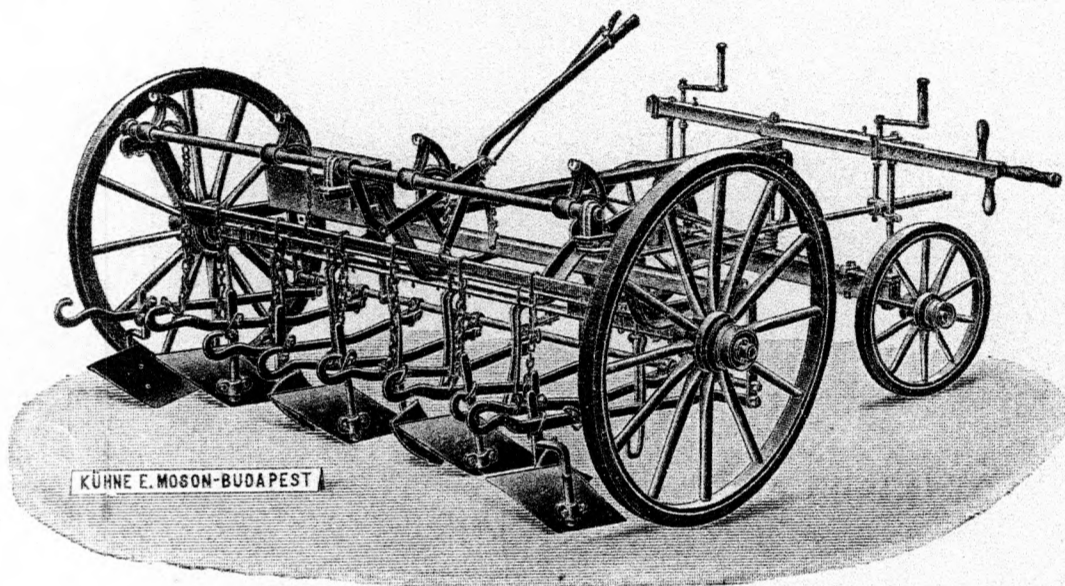
Fenti metszet a gépnek a talajban eszközölt munkáját tünteti fel. Minden sorban előljár egy halmozóalakú barázdavonó, amely az ültetőlyukak számára megfelelő szélességű barázdát húz: ennek fogása egy súly és egy mögötte járó saruval szabályozható, mely utóbbi egytuttal a barázda fenekét lesimitja.

Kopás esetén a takarólap meg is fordítható. Hogy a takarólapoknak helyes működése kötött talajban is biztosítva legyen, illetve a hosszabb csoroszlyakarak nagyobb ellentállás esetén ki ne térhessenek, minden egyes kar részére külön vezetősin van alkalmazva a gép tengelyéhez.

Lenti ábrából világosan kitűnik a takarógépnek működési módja.

Az első takarásnál (I), melynél egy kb. 20—25 cm. széles földcsávot meghagyunk a sorok között, a takarólapokat csak sekélyen járattuk; a takarásra szükséges földet a lyukgatógép barázdavonója szolgáltatta.

A későbbi takarásoknál (II., III.), melyek-

128. ábra. Kuhné E. burgonyatakaró gépe.

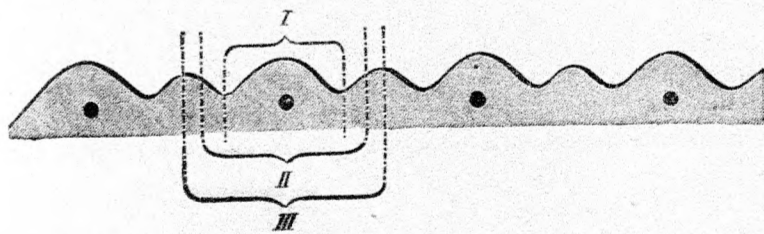
Ezen barázdavonó oly szépen működik, hogy a gépnek kevésbé előkészített talajban való alkalmazását is lehetővé teszi; az általa jobbról-balról felhányt föld az elvetett burgonya első takarásához szolgál, a mélyített barázda és a kis feltöltés jobbról-balról pedig azt is elősegíti, hogy a burgonya felületesebb ültetés-nél is pontosan egy sorba jusson, ami a későbbi megmunkálásra nézve elég fontos.

Ebbe a barázdába a csillagformában elrendezett lyukgató vasak megfelelő alakú laza ültetőlyukakat készítenek; a talajviszonyokhoz

nél a gazos növények elpusztítására is gonddal vagyunk, a takarólapokat mélyebb fogással járattuk és azokat oly metszési szögbe állítjuk, hogy a burgonyákat fedő töltés az új mivelet által újból teljesen befedessék friss földdel.

Ha a fedőgép működését boronálással és hengerléssel sajátzerűen kiegészítjük, ugy ezen mivélési mód meglepő eredményeket fog szolgáltatni.

Szinte nélkülözhetetlen ezen gépek alkalmazása ott, ahol a burgonya felszedését géppel akarjuk eszközölni; ennek előfeltétele, hogy az

129. ábra. A talaj felszine a Kuhné E. burgonyatakaró gépe után.

mértén a lyukgatócsillag emeltyüire is nehezé-kek lesznek alkalmazandók.

A sorok egymástól távolsága bizonyos határok között változtatható; szabályozható, azonban a lyukaknak egymástól való távolsága is a sorban magában és pedig 37 és 48 cm. között.

Ezen fészekvájó-gép alkalmazása azonban csak akkor fog számbavehető előnyöket nyújt-

öltetés alkalmával a gumók egyenlő mélységben és egyenlő sorközökben helyeztessenek el, a miért is a burgonyának az ekebarázdában való elvetése, mely rendszeren tulságosan mély, nem ajánlatos.

A gyár készségeggel szolgál részletes ismer-tetéssel és árajánlattal.

K. K.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

295. kérdés. Bonyhád-szimentháli tehenészetemben két év óta a borjaim tüdőbaj folytán tömegesen elhullanak, mult évben 15 közül 3, az idén 19 közül 6 hullott el 6—10 hetes korában.

A tehenek lehetőleg természetesen tartatnak, a hat nyári hónapban legelőn vannak egész nap; a borjuk is sokat mozognak a szabad levegőn és zabot is kapnak.

A borjuk köldök-zsinórját ellés után karbolsavas vízzel megmossák és ugyanigy kezelt szalaggal a köldökzsinórt lekötik.

A borjuk eleinte teljesen egészségesek az elhullást megelőző héten nem szopnak, szomorúak, köhögnek, leromlanak és elhullanak. A köldök tájéka az esetek felénél meg van dagadva. A 22 tehén közül minden évben szokott egy-egy gümőkör folytán eladatni a mézárósnak.

A bika teljesen egészségesnek látszik és mult év óta fedez. Hogyan kerülhetném el az elhullás folytán beállott érzékeny veszteséget? erre kérnék szakszerű tanácsot.

Z. J.

296. kérdés. Hol van piacza a kikészített lenfonálnak, mi az ára egy mmázásának és hol jegyzik ezen árakat?

B. E.

297. kérdés. A mult év őszén, azaz 1902. évben termett 65 hektó borom az őszkor erjedt, folyó évi január hó közepén lett fejve, június hó közepén ismét erjedni kezdett, szintén lefejtettem, most ismét erjedésnek indult újból lefejtettem, de úgy látszik mintha nyulás kezdene lenni. Kérem velem közölni mit tevő legyek, hogy borom el ne romoljon.

R. J.

298. kérdés. Októberben szándékozom egy bérletet átvenni, melyen a tehenészetet indokolt, amennyiben 6 kr.-ért értékesíthetem a tej literjét, azonban az idén sem répa, sem más takarmány, azaz mesterséges takarmány nem léven, egyedül a széna, szalma és póttakarmányokra vagyok utalva. Lesz pedig körülbelül 2500 mm. fele széna, fele sarju, sovány, homokos, vízjárta talajon termelt széna részben savanyu, 300 mm. zab, szalma s ennek megfelelő pótyva, 200 mm. luczerna és rozsszalma, malátacsírát, melasszét, esetleg olajpogácsát is szerezhetek be. El kell tartanom pedig 40—60 fejős tehenet — legalább 40-et — 24 ökröt fele részben, ha lehet javítani is és 6 drb lovat, 20 drb 1 éves tarka növendék marhát. Kérek tehát felvilágosítást: Hogy lesz legcélszerűbb ezen fenti takarmányokat felosztani, mely póttakarmányt lesz legcélszerűbb felhasználni, amennyiben vasut mellett léven bármelyiket a rendes áron kapom, de mind venni kell. Nem terheltem volna tisztelt gazdátársaimat, azonban az újabb takarmányozási eljárás szerint nem tudom tájékozni magamat, hogy a tehenekre is vonatkozik-e azon szabály, hogy az emészthető tápanyagok összességének 18%-ot kell tenni s ebből szálasban legalább 10%-nak, illetve hogy módosul ez a tehenek és hogy az ökröknél stb. állatoknál.

B. I.

299. kérdés. Az aratás kezdetén hetes-ésönk volt, aratóim nem dolgozhattak, a gabonák később hirtelen érni kezdtek, sőt a buza tul is érett. Aratóim ezt látva, egy vasárnap délután bejöttek hozzám s azt kérdezve, hogy nem-e mehetnének ki d. u. aratni, miután ugyanis sok időt mulasztottak. Én ezt nekik megengedtem és így azok d. u. 3 órakor ki is mentek és estig arattak. Kérem velem tudatni, hogy szabad-e vasárnap d. u. ilyen esetben aratni. Az itteni járási főszolgabíró azt állítja, hogy ez tilos és büntetendő eselekményt képez.

N. N.

300. kérdés. Kérek tájékoztatást arról, vajjon mennyiben igaz a marhakereskedőtől hangoztatott azon állítás, hogy a német vám miatt 1904. jan. 1. után a göböllymarha ára

annyira le fog szállani, hogy kiviteli marhát újv utáni kihizlálásra beállítani nem érdemes?

Dr. T. Z.

301. kérdés. Csekély esés miatt a meglevő vízvezető árkokkal vizeimet nem tudom tökéletesen lecsapolni, amennyiben a mélyebb helyeken az árkok szűnültek telve maradnak. Ezen bajon szélmotorral óhajtának segíteni oly módon, hogy midőn a víz természetes folyása megszűnik, a további munkát a szélmotor venné át.

Kérem tehát szives válaszukat, hogy van-e már alkalmazásban szélmotor vízlecsapolási célra és hol tekinthetném meg ezt. Sz. I.

302. kérdés. Egy takarmánykamrában egy 3-4 lóerejű motort, szivattyút és takarmánykészítő gépeket szándékozom felállítani. Ezen takarmánykamra és a tehénistálló közötti választófal nagy nyílásokkal van áttörve azon célból, hogy az istálló télen a kamrát melegítse és a vízvezeték, répa stb. ne legyen a fagynak kitéve.

Kérnék szives feleletet következő kérdésekre:

a) Mekkora volna a motor óránkénti és lóerőnkénti üzemköltsége, napi 3 munkaórát feltételezve, egy benzínmotor és mekkora egy szeszmotor használatánál?

b) Használható-e jelen esetben egy benzínmotor tekintettel arra, hogy a kipuffogó gázok az istálló levegőjét és talán a tejet is megromthadják?

Tudtommal e tekintetben célszerűbb a szeszmotor, melynél a gázok elégeése sokkal tökéletesebb.

K. M.

Feleletek.

Borjuk tüdőgyulladás. (Felelet a 295. sz. kérdésre.) A fiatal borjuk hurutos tüdőgyulladása vagy meghülés vagy fertőzés következtében szokott kifejlődni. Az utóbbi a gyakoribb eset és az a körülmény, hogy a felforgó esetben a borjuk köldöktájéka megszokott dagadni, azt igazolja, hogy itt is fertőzésről van szó. A ragályanyag a köldökzsinór átszakadt véreirein keresztül nyomul a testbe és egyfelől helyben okoz gyuladást, másfelől pedig az egész testet megbetegíti és egyebek között gyöngíti a tüdők szöveteinek ellenálló képességét egyéb megbetegítő tényezőkkel szemben, melyek benne a gyuladástos folyamatot megindítják.

A betegség ellen való védekezés a lehető legnagyobb tisztaság betartásában s ezzel a fertőzés megakadályozásában áll. Miután az istállót fertőzöttnek kell feltételezni, az egész istálló alapos fertőtlenítése és tiszta szalmával való almozás az első teendő és a későbbi időben is a tisztaság betartása elegendő szokott lenni a baj megszüntetésére. Különös gondot kell fordítani a borjuállás tisztántartására s amennyiben a fiatal állatok egymástól is meg szokták kapni a bajt, célszerű a borjuk részére egyes rekeszeket készíteni, melyekben az újszülöttek az első két héten külön-külön tartandók. A rekeszek deszkafalait olajfestékkel tanácsos bevonní s ugy, mint a kövezett talajt is, gyakrabban forró luggal megmosni. Nyers deszkafalak is jók bemeszelve és a meszelést gyakrabban ismételve.

A köldöktájék lemosása karbolos vízzel

és a köldökzsinór alakítása magában véve igen helyes és célszerű eljárás, de csak az alatt a feltétel alatt, ha ezt az eljárást hozzáértő egyén egészen tiszta (aszéptikus) kezekkel és eszközökkel hajtja végre. Évégből szükséges, hogy az illető egyén, mielőtt a kezeléshez fog, kezeit nagyon gondosan megmossa meleg szappanos vízzel, kefe igénybevetelével, majd karbolos vízzel (3%) s azután szintén egészen tiszta eszközökkel (sterilizált szalaggal!) végezze az alakítást. Ahol erre a feltételek nincsenek meg teljes mértékben, ott az eljárás esetleg többet árt, mint használ. Ha ugyanis a kezelő egyén kezei és eszközei nem tökéletesen tiszták, akkor könnyen beszennyezi a köldökzsinór végét, a karbolos vízzel való, talán nem is egészen jól foganatosított mosás pedig nem akadályozza meg a nagyon jó tenyésztőtalajra átültetett baktériumok elszaporodását. Különösen aggodalmas az eljárás akkor, ha az istállóban már van beteg állat s ha ezeket ugyanaz az egyén gondozza, aki az újszülöttekkel is mert bánik, ilyenkor tudtán kívül átviszi a betegokről a ragályt a még egészséges újszülöttekre.

Ezek szerint ott, hol kellően kioktatott, begyakorolt és lelkiismeretes egyén nem áll rendelkezésre, célszerűbb a köldök kezelését egészen mellőzni és az istállónak gondos tisztántartásával törekedni a fertőzés megelőzésére. Önkényt érthető, hogy már beteg állatot az istállóban, különösen pedig a borjuállásban nem szabad megtűrni, s hogy a mint valamely borjun megbetegedés jelei mutatkoznak, azt azonnal el kell az istállóból távolítani és más egyén gondozására bízni. —y—

Lenfonál értékesítési piaczai. (Felelet a 296. sz. kérdésre.) a) A kikészített lenfonál piaczai:

1. Lenfonógyár Késmárk, Szepesmegye.
2. Vászongyár Klinger Henrik, Liptó-Szt-Miklós.
3. Vászongyár Klinger Henrik, Sepsi-Szt-György.

4. Verband der österr. Leineninteressenten, Trautenu, Böhmen.

b) A lenfonál árai a piaczi viszonyok szerint különbözők a finomság szerint (mustra küldendő a vevőnek).

c) A lenfonál árait jegyzi a „Flachsgarnbörse Trautenu in Böhmen“.

Nyúlós bor kezelése. (Felelet a 297. sz. kérdésre.) Nyúlósodni rendszerint oly fiatal fehér borok szoktak, amelyek alacsony szesztartalmuk és tökéletlenül erjedtek ki. Ezekben a még megmaradt cukor rovására nyálkás erjedés indul meg.

A legjobb segítség a baj ellen, a megtámadott bornak megszűltetése (rostán át-bocsátása), alapos megkenézése és azután hektoliterenként egy deka csersavval és ugyanannyi zselatinnal való megderítése.

Célszerű még a szesztartalom emelése is, ami akár szeszézzel történhetik, akár cukrozással és borélesztővel való újabb kieresztéssel.

Ahol bormelegítő (pasztöröző) készülék van, ott ajánlatos a megreparált bort utólag ezen át-bocsátani, a hordót pedig alaposan ki-gőzölni, hogy a nyálkaképződést okozó gömbbacterizeteket elpusztítsuk. Gy. I.

Takarmányfelosztás a teletetendő állatok között. (Felelet a 298. sz. kérdésre.) Mi következőképp véljük a rendelkezésre álló szálastakarmányt s a vásárlandó abrakot a kérdéses állatok között felosztandónak.

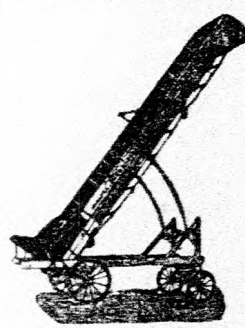
1. **Fejőstehenek** 1000 kg. élősulyra s naponta: 24 kg. széna, 2 kg. zabszalma, 25 kg. olajpogácsa s 25 kg. malátacsira. Ez tartalmaz 268 kg. szárazanyagot, 24 kg. fehérjét, 04 kg. zsirt és 124 kg. szénhidrátot. Ha az összes tehenek súlyát 30 q.-nak vesszük, akkor 200 teletetési napra 1440 q. széna, 120 q. zabszalma, 150 q. olajpogácsa és 150 q. malátacsira válik szükségessé.

2. **Heverő ökrök** fejénként s naponta 8 kg. széna s 3 kg. zabszalma. Ebben foglaltatik 94 kg. szárazanyag, 046 kg. fehérje, 01 kg. zsirt és 448 kg. szénhidrát. A 24 db ökröknek kellene tehát 200 heverő napra 384 q. széna s 144 q. zabszalma; de miután az ökrök időközönként munkát is végeznek, amikor jobban etetendők s miután egyrésztüknek a feljavitása is tervezetük, 500 q. szénát számíthatunk az ökrök teletetésére s azonkívül némi abrakot (olajpogácsát; tengeridarát) is arra az időre, amikor nehezebb dologban vannak s midőn egy részük fel lesz javítva.

3. **A 6 db ló igényel** darabonként s naponta mintegy 5 kg. luczernaszarat, 2 kg. zabszalmát és szükség szerint (körülbelül 3-4 kg.) abrakot. A teletetéshez kell tehát 60 q. luczernaszéna, 24 q. zabszalma s kellő mennyiségű abrak.

4. **A növendék-marhánál** számíthatunk 1000 kg. élősulyra s naponta 24 kg. szénát, 2 kg. zabszalmát, 1 kg. olajpogácsát és 2 kg. malátacsirát. Ebben van 25 kg. szárazanyag, 196 kg. fehérje, 036 kg. zsirt és 1179 kg. szénhidrát. Ha a 20 db egyéves növendék-marha össz-súlyát 7 q.-nak vesszük, akkor a 200 napi téli szükséglet 336 q. széna, 28 q. zabszalma, 14 q. olajpogácsa s 28 q. malátacsira.

A megbeszélte négyféle állat e szerint összesen fogyaszt a 200 napi teletetés alkalmával 2324 q. szénát, 60 q. luczernát, 316 q. zabszalmát s polyvát, továbbá körülbelül 200 q. olajpogácsát, 200 q. malátacsirát és a lovak és javítandó ökrök még bizonyos mennyiségű abrakot (zabot és tengerit). A rendelkezésre álló szálastakarmányból tehát még a tavaszra is marad némi készlet, ami annyiban jó, mert soha se tudhatjuk előre, hogy mikor fogjuk a legtelletést és a zöldtakarmánytetést megkezdhetni. A szénát illetőleg megemlítenéd még, hogy az anyaszéna főleg a teheneknek, a savanyu széna inkább az ökröknek, a sarju pedig a növendékállatoknak való; ellenben a luczernaszénát a ló értékesebb a legjobban. Miután a kérdéses réti széna meglehetősen silány, valószínűen sok izéket fognak az állatok belőle hagyni; ezért ajánlatos lenne néhány hordó melasszét vásárolni, mert ha annak vizes oldatával locsoljuk le a szénát, szivesebben eszik az állatok. Ezt különösen az ökrökkel etetendő savanyu szénával kellene megtenni, mert itt a széna izletesebb tételén kívül azt is érnék el a melasszéval, hogy a legjobb erőtermelő s hizlaltakarmányhoz juttatnák az ökröket. De a jelen esetben kétségtelenül valamennyi állat nagyon hálás lenne a melassze iránt, mert tisztán csak

Szalmakazalrakó gépek (Elevátorok)

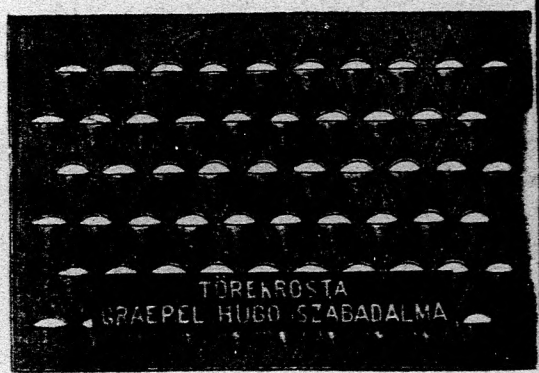
kaphatók:

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál

Budapest, V., Váci-út 40-46.

Uj! Uj! törekrosta vaslemezből.

Nagy magmegtakarítás! Tiszta munka! Minden rosta 2 heti próbára küldetik.

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGÓ SZABADALMA

száraztakarmányon tartva, szilárd ganajt fog-
nak eltávolítani, míg a melassze kissé meg-
lágyítaná azt s így táplálásán kívül kedvező
életrendi hatást is fejtené ki. *Cselkő.*

Vasárnapi munkaszünet. (Felelet a 299.
sz. kérdésre.) Az 1868. évi LIII. t.-cz. 19. §-a
szerint vasárnapokon tilos minden nyilvános és
nem elkerülhetetlenül szükséges munkát végezni
és e tilalomhoz az 1879. évi LX. t.-cz. 5. §-a
lényeg büntető szankciót is fűz. Következik
ebből azonban az is, hogy mint a jelen eset-
ben is, ha a gazda a mulasztás által kárt szen-
vedne, a törvény értelmében jogosult ezen kára
elhárítására szükséges munkát végeztetni vasár-
nap is.

Ha a fentiekhez még tekintetbe vesszük
a cselédtörvény 29. §-át, amely szerint... „a
gazda köteles intézkedni, hogy cselédje, anélkül
hogy kötelességét mulasztaná, időről időre saját
hitfelekezete isteni tiszteletében résztvehessen”;
nyilvánvaló, hogy sürgős szükség esetében
vasárnap délután végzett mezői munka nem
képezhet büntetendő cselekményt.

V. dr.

Uj német vámok életbelépésének ideje.
(Felelet a 300. sz. kérdésre.) Németország által
tervezett vámok a jövő év január 1-én még
nem lépnek életbe, mert előbb még a keres-
kedelmi szerződéseket kell megkötöni, mert még
attól függ, hogy ezen vámok például *reánk*
nézve miként érvényesülnek? Ha az új német
vámok érvénybe lépnek, azaz jobban mondva
megállapított az, hogy *milyen* vámokat fog
a német birodalom ellenük alkalmazni, arról
a „Köztelek” is fogja annak idején a magyar
gazdaközönseget tájékoztatni.

Az ottani állatkereskedők ilyen híresztelé-
sekkel a szarvasmarhák árát akarják csak
lenyomni. Lám! azért jó, ha a magyar gazda
„olvass”.

Ajánlom figyelmébe Dorner Bélának „Német-
ország vámpolitikája és az új vámtarifa-tervezet”
című kis brosróját, pár krajczárért megkap-
hatja Nagel Ottó budapesti könyvesboltjában.
dr.

Szélmotorok alkalmazása vízlecsapolásra.
(Felelet a 301. sz. kérdésre.) A szélmotor mint
vízlecsapoló rendkívül előnyösen használható
és tényleg használják is szélteleben a külföldön.

Sajnos nálunk még eddig nem terjedt el
a szélmotorok olyan mérvű alkalmazása, mely
őket méltán megilletné, pedig kiszámíthatlan
haszonnal járna azok alkalmazása ugy a le-
csapolásoknál mint az öntözéseknél és egyéb
gazdasági munkáknál. Magyarországon nem
tudok helyet, hol a szélmotort lecsapolásra
használnák. De kérdéstevőnek nem is szükséges
ily telepet megtekinteni, mert annak berende-
zése olyan egyszerű, hogy azt minden külö-
nösebb tanulmányozás nélkül is meg lehet
érteni.

Nálunk eddig egy czég van, mely szél-
motorok felállításával, újabbán készítésével is
foglalkozik. Ez Lakos Nándor Budapest, Szövet-
ség utca 3.

Ha megadatik az eltávolítandó vízmennyi-
ség és az idő, amely alatt az eltávolítandó,
valamint az illető hely szélviszonyai is, akkor
könnyű lesz a megfelelő szélmotort, valamint a
megfelelő vízemelő gépet — legjobb, ha el-

érhető a vízemelő csavar vagy paternoster —
kiválasztani. Tessék kérdéstevőnek fenti czég-
hez fordulni. *i. S. P.*

Motorok alkalmazása. (Felelet a 302. sz.
kérdésre.) A 4 lóerős benzínmotor óránként és
lóerőnként átlag 0.4 kg. tehát összesen 1.6 kg.
benzint fogyaszt. Ma az adómentes motorben-
zint nagyban 17, kisebb mennyiségben 20 fillé-
rért meg lehet kapni, tehát óránként és ló-
erőnként 7—8, illetve 27—32 fillér a benzín-
fogyasztás. Ehhez számítandó az olaj stb. költ-
sége, mi a helyi viszonyok szerint alakul, de
nagy átlagban lóerőóránként mindent felszá-
mitva sem tesz ki 20—30 fillérnél többet.

A szeszmotor üzeme drágább, mert a
denaturált szesz ára 26—30 fillér közt változik.

A jelzett esetben használható benzín-
motor is, mer. a kipuffogó gázok a szabadba
lesznek ugys vezetve s ha csak a vigyázatlan-
ságból ki nem öntik, benzín szag nem lesz
érezhető. *i. S. P.*

Gazdasági egyesületek mozgalma.

A Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei G. E.
elhatározta, hogy felterjesztést intéz a földmivelési
és közoktatási kormányhoz az alapítványi bir-
tokok haszonbérbe adása tárgyában. A kérelem
az, hogy a szóbanforgó birtokok haszonbérbe
adásának föltételei mindenütt közöltessenek az
illető G. E.-ekkel még a versenytárgyalások
megkezdése előtt, hogy azok kellőleg és ideje-
korán felhívassák a működési körükbe tartozó
gazdaközönség figyelmét a bérletre. A G. E.
erre az akcióra az a körülmény birta rá, hogy
a vallás- és közoktatásügyi alapítvány birtokából
egyre több magán-nagybérlet alakul és a közép-
birtokosságok évről-évre kevesebb bérlethez
jutnak.

A Liptómezei G. E. június 16-án ig-
választmányi ülést tartott *Andráshy Géza* elnök-
lete alatt. Elnök bejelentette, hogy a G. E. szin-
tén hozzájárult az OMGE akciójához a mű-
trágyakartell ellen és elhatározta a foszfát-
műtrágyának az OMGE közp. irodája útján
való beszerzését, de sajnosan tapasztalja, hogy
a megyebeli gazdák mégis a Hungária termé-
keit vásárolják. Minthogy ez a Fogyasztási és
Értékesítő Szövetkezetet érzékenyen károsítja,
kénytelen volt a szövetkezet Hungárral szerződni.
Az ig. választmány elhatározta, hogy miután a G.
E.-nek kötelezettsége van ez ügyben az OMGE.
irányában, az ügyet és a szerződést tovább nem
tárgyalja, hanem azt mint odatartozót a szövet-
kezeti igazg. elé utalja. Elhatározta végül az ig.
választmány, hogy a szövetk. áruraktár létesítésé-
hez államszolgálatot kér és a tenyészlatok kedvez-
ményes szállítása érdekében idejekorán felter-
jesztést intéz a miniszteriumhoz.

A Fejérmegyei G. E. f. é. július 14-én
Fiáth Pál br. elnöke alatt ig. vál. ülést tartott.
A földmivelésügyi m. kir. miniszternek a len- és
kendertermesztés érdekében kelt rendelete folytán
elhatározta, hogy arról a községi előjárásokat
megfelelő módon értesíti, s egyben a megye déli
részén, ahol már szó volt földelőző telep létesíté-
séről, a mozgalmat újra megindítja. A föld-
mivelési miniszter azon rendeletét, melyben ter-
mésbecslések beküldésére kéri fel az egyesületet,
a fennforgó akadályok miatt nem tartja keresz-
tülvihetőnek, ellenben több gazd. tudósító ki-
nevezése iránt felterjesztést intéz a miniszterhez.

A Torontálmegyei G. E. június hó
8-án *Rónay Ernő* alelnök elnöke alatt ig. vál.

ülést és közgyűlést tartott. Miután az elnök be-
számolt az egyesület működéséről, a szövetke-
zeti ügyek kérdése került napirendre. Megáll-
pittattak a megyében működő önálló szövetkeze-
tek érdekképviseletének főbb körvonalai és
megválasztott a szervező bizottság. A nagy-
beccskereki baromfiállítást céljára 2000 korona
szavaztatott meg pénzdíjak és tiszteletdíjak
fejében és megválasztott a tisztikar. Ezután a
miniszteri leiratok és társesületi megkere-
sések kerültek tárgyalás alá. A közgyűlés ezek
során csatlakozott az OMGE-nek a vámszövet-
ség, általános vámtarifa és kereskedelmi szerző-
dések ügyében történt állásfoglalásához, majd
a G. E. O. Sz.-nek felterjesztéséhez hasonló
felirathatban kérte a pénzügyminiszteriumot, hogy
az ipari és világitási célokra használandó szesz
kitermelése kérdésének megoldása céljából
javaslatot készítsen. Majd bizottságot küldött ki
a közgyűlés egy, esetleg két mezőgazdasági
czukorgyár létesítése érdekében. Támogatja a
közgyűlés szövetkezeti alapon létesítendő konz-
erv gyár alapítását. A torontálmegyei közp.
baromfiévesztő és értékesítő szövetkezet
fogyasztó telep létesítését határozta el. Az ehhez
szükséges állami segély iránti kérelmet az
egyesület támogatja. Végül felterjesztést intéz
a közgyűlés az illetékes miniszteriumhoz, hogy a
vizi kerekék felállítására az engedély megadása
egyszerűsítették.

A Szolnok-Dobokavármegyei G. E. mult
hó 10-én *Kornis Viktor* gróf elnöke alatt ig.
vál. ülést tartott, melyen napirend előtt kifejezést
adott az egyesület azon örömeinek, hogy *Darányi*
Ignác földmivelési miniszter továbbra is meg-
tartotta tárczáját s e tárgyban felirat szerkesz-
tését határozta el. A földmivelésügyi miniszter-
nek a háziipar és külön gazdasági tanfolyamok
rendezésére, valamint a vándor gazdasági elő-
adásokra vonatkozó leirata kerülvén tárgyalás
alá, az ig. vál. az eddigi téli vándor előadások-
nál helyesebbnek tartja, ha ezután az előadások
az aratás előtti 5—6 vasárnapon eszközöltetnek,
miután így a gazdák szemléltető oktatásban
részesülhetnek. Együttal az ig. vál. a költsé-
gek fedezésére 1500 kor. állami támogatást kér.
Az ig. vál. végül bizottságot küldött ki az or-
szágos vásárokat megakadályozó állapotbetegségek
körüli követett eljárás tanulmányozására.

A Szepesvármegyei G. E. Csáki Zenó gróf
főispán elnöklése alatt ig. vál. ülést tartott, melyen
elhatározta, hogy felírna a kormányhoz, hogy a
szepes-olaszi állami lenkikészítő telepnél a
mult hónapi árvíz következtében szükségessé
vált helyreállítási és előmunkálatok fogantatása
céljából, állami segélyt engedélyezzen. Egy
másik felirathatban arra utal a gazdasági egyesület,
míg nagy hátrány a szepesmegyei gazdáknak nézve,
hogy a gazdasági cselédek és munkások augusztus
hónap közepén — amikor a felvidéken az aratás
javában folyik — fegyvergyakorlatra behivatnak.
Ezzel kapcsolatban az egyesület azt is kéri, hogy
a lovatásokat közösenként és olyan időben tart-
sák meg, amikor a mezői munkálatok szünetel-
nek. A II. országos szőlészeti és borászati kong-
resszus átiratát, a mely szerint a borfogyasztás
emelése érdekében a fogyasztási adó eltöröltes-
sék, a választmány magáévá tette. A gazdasági
egyesület a földmivelési miniszternek az állami
meneknek gyakoribb változtatását kéri. A föld-
mivelésügyi miniszter értesíti az egyesületet,
hogy a tátra-lomnici vasuti állomás ezentul
lórakodó állomásul is fog szolgálni és megküldi
az egyesületnek a telepítésről és birtokfeldara-
bolásról szóló törvényjavaslatot.

A Vasmegei G. E. június 16-án *Ernuszt*
Kelemen elnöke alatt ig. vál. ülést tartott. Az
időközben leérkezett miniszteri rendeletek fel-

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. magkereskedése

VII., Rottenbiller-u. 33. sz. BUDAPESTEN VI. ker., Andrásy-ut 23. sz.
A gazdák figyelmébe

ajánl: arankamentességre államilag ólomzárolt luczernamagot és biborherét, továbbá káposztarepczét,
muharmagot, tariórepamagot, fehér kölesmagot, pohánkát, mustármagot, lóbabot, őszi
bükkönyt, őszi borsót, szöszös bükkönyt (*Vicia villosa*), raffiaháncsot, mindent legelsőrendű minőségben, a
legutányosabban.

Vesz: mindenféle gazdasági magot bármely mennyiségben.
Ajánlatok minták kíséretében kéretnek.

olvasása és az ezzel kapcsolatos előintézkedések tudomásul vétele után sajnálattal vette tudomásul a vál. a szombathelyi pénzügyigazgatóság átiratából, hogy forgalom hiányában a szenteleki sóáruda beszüntetett. Az ÖMGE-nek a hadsereg ellátására vonatkozó átiratára elhatározta az ig. vál., hogy az e tárgyban tartandó értekezleten megjelenő kiküldötteket utasítani fogja, hogy az ÖMGE. határozata alapján szerkesztett pontokra figyelemmel legyenek.

Németország lótenyésztése és a szövetkezeti értékesítés.

(Malcomes Jeromos báró, miniszteri tanácsos, a m. kir. földművelésügyi miniszter berlini szaktudósítójának jelentése.)

A lóbehozatalra utalt országok között Németország a kimagasló legelső helyet foglalja el, miután importja a második helyen álló Olaszország jelentékeny behozatalának majdnem négy-szeresét teszi ki.

Németország lótenyésztése számbeli eredményének és lószükségletének összehasonlításából ugyanis az tűnik ki, hogy a birodalom évi lóhiánya, már huzamosabb idő óta, 100 ezer darab körül mozog, melyet a külföldről kénytelen pótolni.

A lótenyésztés gazdasági helyzetéről és statisztikai anyagáról kiadott kézikönyvében dr. Dade, a német gazdatiszta vezérkara, akként számít, hogy az 1898. évben fedezett 324,453 tenyészkanca két harmadrésze fogamzott, s hogy ezek közül 85% hozott élő csikót s hogy az évi szaporulat eszerint tehát 184,000 darab. Ezzel szemben az elhasznált az egész lóállomány egy tizenhatodára becsüli, minélfogva évente 250,000 darab ló lenne pótolandó, amiből 184,000 darabot a belföldi tenyésztés szolgáltat, 66,000 darab pedig a külföldről szerzendő be, mely számításból azonban a szükséglet fokozódása figyelmen kívül hagyatott.

Ugylátszik, hogy az itt alapul vett szám- adatok a tényleges állapothoz jóval alacsonyab- bak és pedig úgy a belföldi tenyésztés szaporá- sága, mint az elhasznált arány és ennél fogva a behozatali szükséglet tekintetében is; miután a statisztika legújabb pozitív számadatai más, még pedig jóval magasabb eredményre vezetnek.

Az 1900. évi december hó 1-én megejtett legújabb állatlétszám-számlálás a megelőző tizen- két hónapban élve született csikók számát 228,987 darabban állapítja meg; míg a külkeres- kedelem forgalmi adatai szerint az 1897-1901-iki utolsó öt év alatt 572,593 lovat hoztak be és csak 48,854 darabot vittek ki, úgy, hogy az átlagos évi többlet behozatal 104,747 ló; aminél- fogva Németország évenkénti ló-szükséglete leg- alábbis 300 ezer darabot kell hogy kitegyen, amelynek kétharmad részét a belföldi tenyésztés nehéz kielégíteni, egyharmad részét azonban a külföldről kell behozni.

A termelés és fogyasztás ezen aránytalan- sága mellett az volna következtethető, hogy a tenyésztés az állandó hiányt fokozódó erővel pótolni igyekszik; de az állatszámítás részletes adatai ennek ellenkezőjét bizonyítják.

Az 1883. évi számlálástól az 1892-ik évi számlálásig terjedő tíz év alatt a lovak állomá- nyára 3,522,545 darabról ugyan 3,836,256 darabra emelkedett; a belföldi tenyésztés fejlődésének megítélésére mérvado, a három éveseknél fiatal- labb kora lovak állományára vonatkozó adatok azonban azt mutatják, hogy ezek száma 559,436 darabról 546,152 darabra apadt. A következő 1892-1900-iki nyolcz éves ciklus ugyan hala- dást mutat, amennyiben ezen idő alatt a három éven aluliak száma 637,864 darabra, az összes lóállomány pedig 4,195,361 darabra emelkedett; de miután a jelzett 18 éves hosszú időszak alatt a három évnél fiatalabb kora lovak száma csak 78,428 darabban szaporodott és mivel ugyanezen idő folyamán összesen exportált 197,911 darabon fölül 1,360,547 ló hozatott be vagyis minthogy

az átlagos évi többletbehozatal 75,585 darabnak felel meg, az ezen 18 év alatt az állományban bekövetkezett 692,769 darab szaporulat nem tudható be a belföldi tenyésztés fejlődésének, s jogosan állítható, hogy azt kizárólag, vagy leg- alább is túlnyomóan a külföldről való behozat- tal idézte elő, annál is inkább, mert az impor- tált lovak között évenként mintegy 14 ezer két évnél fiatalabb csikó is foglaltatik, s ha a be- hozatali statisztika a 2-3 éveseket is még meg- különböztetné, úgy a növekedéskörülmény szapo- rulatának a belföldi tenyésztés javára eső hányada még igen jelentékenyen, legalább is a felére apadna.

Ezen jelenség oka kétségtelenül abban a körülményben keresendő, hogy a népesség roha- mos emelkedése, valamint az ipar és kereske- delmi forgalom óriási fejlődése következtében a német mezőgazdasággal szemben támadó foko- zott igényeket, ez utóbbi, minden erőlködése daczára, kielégíteni nem képes. Hozzájárul ehhez a lónevelésnek a német gazdasági viszonyok között való költséges volta és az államilag favo- rizált melegvérű tenyésziránynak gazdaságilag nem egészen kielégítő eredménye.

Németországban a lótenyésztés állami gon- dozása ugyan már nagyon régi és terjedelmével ma is jóval felülmúlja az egyéb gazdasági házi- állatok tenyésztése érdekében kifejtett állami tevékenységet. Magában Poroszországban az állam évi kiadása e czímen 7,807,000 márka, mely összegből az állami menesekre és mén- telepekre 7,275,000, lódíjazásokra és segélyekre 301,000 és versenyekre 231,000 márka esik.

Az állam ezen gondoskodásának fő rugója azonban az ország harcoképességére való tekintet, mely a hadsereg szükségleteit kielégítő, meg- felelő nemes vérű lóállomány fenntartását köve- teli; minélfogva az állami lótenyésztésmény hivatászerű első feladatát a melegvérű tenyész- tés hanyatlásának megakadályozására, kellő apa- állatok előállítására és a köztenyésztésre való alkalmaztatására képezi, hogy ezáltal a mindjobban a hidegvér felé hajló irányzat mellett, a meleg és a hidegvérű tenyésztés közötti arányt a had- ügyi érdek szempontjából szabályozza.

A tenyésztők egy igen nagy része és első- rangú mezőgazdasági szektetekintélyek már most azt állítják, hogy az állam a nemesvérű tenyész- tés támogatásában túlmegy a kívánatos és szükséges határon, s ezzel ellentétbe jut a lótenyésztő gazdák érdekeivel. Akként okoskod- nak, hogy a gazdasági élet újabb alakulásával együtt jár a tömeges teherszállítás, s hogy úgy ez, mint a belterjesebb mezőgazdasági üzem nagyobb követeléseket támaszt a lovak vonó- képessége iránt. A termelés és a gazdaság szük- ségleteinek mozgósítása, a mélyművelés, a vető-, kaszáló- és aratógépek nehéz, egyenletes és csendes munkára alkalmas lovakat igényelnek. Ennek következménye, hogy nemcsak az ipari szállítás, hanem a mezőgazdaság is mindinkább nehéz lovakat vesz használatba, s ennél fogva természetesen is reá lesz utalva az ilyen fajta lovak tenyésztésére; ami különben is bizonyos előnyökkel jár, miután a hidegvér felneve- lése nincsen annyi esélynek kitéve, s egy évvel hamarabb vehető használatba. Emellett a hideg- vérű lovak, keresetségiük fogva könnyen és jól értékesíthetők, míg a főleg és elsősorban a hadsereg ellátása kedvéért, túlságos mennyiségben tenyésztett melegvérű lovaknak csak csekély java- része — kerek számban mintegy tízezer darab — talál a katonai kincstárban vevőre; a fenn- maradó selejtesebb nagyobb részen pedig csak nehezen és csak igen nyomott áron lehet tul- adni. De maga a hadsereg számára megvásárolt legjobb anyagért átlagban fizetett 900 márka vételár sem elégítheti ki a tenyésztőt, minthogy a katonalovast szolgáltató három fővidékre meg- ejtett részletes számítás szerint: Ost-Preussenben 956, Holsteinben 1020 és Hannoverben 1030 márka költségre kerül egy hadi szolgálata szánt csikó- nak 3½ éves koráig való felnevelése.

Mindezeknél fogva Németországban a hideg- vérű fajok elterjesztése gazdasági szükséglet

képezvén, ezek tenyésztése napról-napra tért hódít, még pedig a gazdák önálló akaratából és saját elhatározásából. Bizonyítja ezt, hogy a tenyészmenek közös használata céljára létesült 215 szövetkezet 99 melegvérű és 206 hidegvérű apaállatot tart. De még jobban kiviláglik ez magában Poroszországban, a melegvérű tenyész- tés tulajdonképeni hazájában, a tenyészigazol- ványokkal ellátott, magántulajdonban lévő mének számából. Az 1892. évben volt ilyen melegvérű 925, hidegvérű 493; míg az 1900-ik évben meleg- vérű már csak 733, hidegvérű ellenben 771; az 1902-ik évben pedig a hidegvér még erősebben túlszárnyalta a melegvért, amennyiben az utób- bihoz tartozó 694 darabbal szemben 776 apaállat végezte a hidegvér szaporításának feladatát, figyelembe nem véve a két vér keresztezéséből származó 70 mént, mely leginkább szintén a hidegvérhez számítandó. Az egész birodalomban összesen 4798 melegvérű és 2283 hidegvérű apaló áll a tenyésztés tényleges szolgálatában. Azonban nemcsak a belföldi tenyésztés, hanem a külföld- ről való behozatal után is erősen szaporodik a hidegvér. A külföldről évente behozott lovak fele része hidegvérű fajtaakat tenyésztő országok- ból származik, minélfogva az évenként importált hidegvérű lovak számát legalább is 60 ezer darabra becsülik.

A „Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft” az 1900-ik évben megkísérelte a hidegvérű, vagyis a tehervonásra alkalmas, nyugodt járásu, nehéz lovak állományának megállapítását, és arra az eredményre jutott, hogy az állomány 69%-a a melegvérűhez, 28%-a pedig a hidegvérűhez szá- mítható, míg 3%-a ponny; hogy tehát Német- országban hozzávetőleg 1 millió hidegvérű ló van. Ez alkalommal megállapított az is, hogy Németország északi része tekinthető általá- nosan a melegvérű tenyészterületének, míg a hidegvér igazi hazája Közép- és Nyugat-Német- ország, s hogy Dél-Németország is a hidegvér tenyésztését kultiválja. A hidegvérű megállapodott, külföldi fajták közül legerősebben van képviselve a belga és ardenni faj Nyugat-és Közép-Német- országban, kiválóan a Rajna vidékén 354,000 darabbal; a dán, schleswigi és az angol (Clydesdal és Shir) nehéz fajták 207,000 darabbal leginkább Közép-Németországban vannak elterjedve; 24,000 darab francia (Percheron és Boulonnai) nehéz fajú ló Württembergben és Badenben; mintegy 10,000 darab pinzgau-i pedig Bajorországban, Württembergben és Sziléziában otthonos; míg vagy 428,000 darab keresztezés és nehéz tájfaj- tákhoz tartozó ló a birodalom egész területén oszlik meg.

A gazdák ezen törekvéseivel szemben a hadsereg remonda felügyelősége, az 1900-ik évben a hadügyminiszterhez beadott jelentésében azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a kormány a melegvérű tenyésztésre fordított gondoskodását nem mérsékelheti sőt azt még fokoznia kell, ha a katonaló-szükségletet a belföldi tenyésztésből biztosítani akarja.

Ezen véleményének támogatására a fel- ügyelőség előadja, hogy a porosz katonai ló- avató-, illetőleg bevásárló bizottságnak az 1899-ik évben összesen 21,806 fiatal ló vezetett elő megvételre, mely mennyiséggel szemben az 1898-ik évben 1961 és az 1897-ik évben 3512 darabban volt nagyobb az elővezetett lovak száma; minélfogva tehát a kínálat a legutóbbi években jeentékenyen csökkent. Ezen körü- lmenyiből valamint azon tényből, hogy Német- ország melegvérű lovakból évente mintegy 43,000 darabban többlet hoz be, mint a mennyit exportál, a felügyelőség azt következteti, hogy a gazdák részéről minduntalan hangoztatott azon állítás, hogy Németország melegvérű lovak tul- termelésében szenved, alig lehet alapos, miután az előbbi számadatok inkább annak ellenkezője mellett szólnak, vagy legalább is azt látszanak bizonyítani, hogy a melegvérű lovak újban nemcsak a hadseregnek, hanem másoknak is haszonnal eladhatók.

A remondák minőségéről szólva, azt mondja a jelentés, hogy Ost-Preussen és Hannover, ez

TATAI DARABOS SZÉN TOJÁS és TÉGLA BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

utóbbi különösen a tüzéség számára, szolgáltatja a legjobb anyagot; hogy azonban West-Peussenben jelesen ott, hol a hidegvéri keresztezés történt, a küllem szabályossága már feltűnő visszaesést mutat. De az ország keleti részében általában igen aggrályos a gazdasági depresszió azon következménye, hogy a katonaló tulajdonképpeni tenyésztői: a parasztagazdák nevelésük minden eladható darabján való tulajdonságára kényserítvék, s hogy csak a vevőre nem találó, legselejtesebb kanczákat tartják meg a továbbtenyésztésre, s ezeket is már három éves korukban már alá bocsátják, hogy minél előbb jövedelemhez jussanak. Ezenkívül a szopósésikóknak az ország más részeibe de a Keleti tenger orosz partvidékére és Svédországba is tenyészcélokra való kivitele mindjobban szokásossá válik, miáltal a kistenyésztők legértékesebb tenyészanyagukat veszítik. E bajok orvoslását, a jelentés is, csak a katonaló tenyésztésének jövedelmezőbbé tételétől reményli.

Mindenki egyetért tehát abban, hogy a nemes és félvértenyésztés ezidő szerint a lehető legkedvezőtlenebb viszonyokkal küzdök, s a körültekintő gazdák emiatt az állami lötenyésztésmény tulságos egyoldalúságát vetik a kormány szemére, miután az a tenyésztőket, akaratuk ellenére, a félvértenyésztésre kényszeríti, ami az ország legtöbb vidékén gazdaságilag meddő vállalkozás, s legfeljebb hazafias szempontból a harcoképesség érdekével indokolható. De ezt az argumentumot is igen elmésen és alaposan megdöntötte Nathusius jenai tanár.

Véleménye szerint a lötenyésztés a mezőgazdaság egy melléküzeme, minélfogva mezőgazdasági, nem pedig katonai szükség szerint intézendő. Azon eljárás tehát, mely a nehéz lovakat szükségül gazdáknak a köztenyésztésre csak nemesvéri kincstári apaállatokat bocsát rendelkezésre, mezőgazdaságilag és közgazdaságilag elítélendő; mert az ilyen kényszerítéskés nem lehet jövedelmező, s ezért nincsen létjogosultsága. Csak az a nemzeti lötenyésztés helyes, mely jövedelmező, s ennek semmi köze a hazafisághoz. A tenyésztő gazdát sem tekintheti másnak, mint a hadsereg számára szállító lögyárosnak; már pedig senkinek sem jut eszébe: a legyver-, vagy cipőgyárosról azt követelni, hogy portékáját — hazafiságból — az előállítási áron alul adja ki a kincstárnak. Ha ezért a hadsereg lovasításában nehézségek fognak keletkezni, nem a tenyésztők a hibásak, hanem a tenyésztést jövedelmezőtlené, s ezzel lehetetlenné tett igazgatás.

(Vége köv.)

Mannlicher Róbert.

A régi magyar előkelő gazdatársadalom egyik oszlopos tagját döntötte ki a sors az élők sorából. Mannlicher Róbertnek 75 éves munkássága szűnt meg egyidejűleg szívének utolsó dobbanásával. A mai gazdanemzedék sorából kevesen ismerték már a magas, nyulánk, előkelő megjelenésű, patriarkális kinézésű öreg urat, mert az idő oly gyorsan halad fejünk fölött, és a magas tölgyek alatt oly hamar felnőnek a fiatal cserjék, hogy mielőtt a vén tölgy kidőlné a talajából, melyben élt: a fiatal vékony fácskák fölfelé nyuló ágaikkal csakhamar elfödik a vén fa ritkuló lombkoronáját.

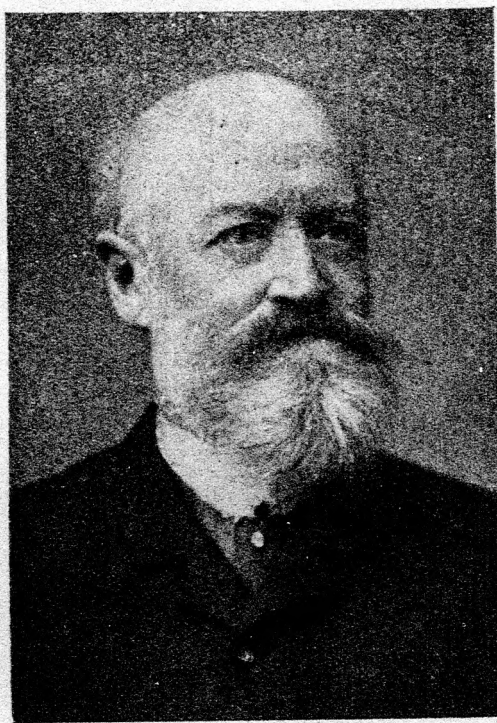
A 60-as és 70-es évek előkelő gazdái azonban ismerték őt, becsülték tudását és tisztelték komoly munkáját és annak eredményét. Az OMGE. régi tagjai közül bizonyára sokan emlékeznek még őreá, hisz elég élénk részt vett a gazdatársadalom akkori mozgalmában, sőt néhány cikkkel is beleszólt a *gyakorlati gazdaság* terén fölmerülő kérdések megvitatásába, szilárd tudásával és gyakorlati tudásának súlyával döntve a kérdést bizonyos oldal felé. Legtöbben ismerik azonban éppen azok, kik odakünn a kék égbolt alatt, az „aranykalászt ringató rónaság” terén működnek, akiknek *gyakorlati életben* folyik le életük ideje.

A magyar mezőgazdasági életnek oly fontosabb alakja volt az öreg ur, hogy tevékeny és munkás életének folyását méltónak tartom e helyen a következőkben ismertetni.

Mannlicher Róbert 1829-ben született Budán, hol atyja honvédelmi miniszteri tanácsos volt. Középiskoláit Budán és Vácson végezte és azután Selmeczbányára került, hol bányászati és erdészeti tanulmányokat folytatott. A 19 éves ifju ekkor, hogy tanulmányait gyakorlati tapasztalatokkal is kibővíthesse, Stájerországba ment ki egyik rokonához, kinek nagy kohótelepei voltak a hegyek között Mária-Czell közelében.

Az 1848-iki mozgalmak híre őt hazájától távol, komoly munkálkodásai között, idegen földön, idegen nép között érte, de mint Mészáros Lázár akkori magyar hadügyminiszterhez küldött és a magyar honvédi kötelekbe való fölvetélét kérő folyamodványában írta: „a szeretett hazánkat fenyegető veszélynek hirtelen lelkét átsegezvén, őt ama szilárd határozatra bírta, miszerint erejét és tehetségeit a haza megmentésének szentelje”.

A hadügyminiszter sajátkezűleg irt indorzátiájában „ezen kitűnő, fiatal és mivelt ifjut” a tiszti-vizsga sikeres kiállása után az utász-karhoz osztotta be, hol Szodtridrt őrnagy mellé tiszti minőségben, majd 1849. januárjában a magyar Felvidékre Kmetty brigádjához került, végig küzdve Margittalvánál Schwarzenberg, Kassánál Schlick, Kerecsendnél, Mezőkövesdnél Windischgraetz, Hatvannál, Bagnál, Gödöllőnél, Fótnál, Dunakesznél, Váznál Schick, Ramberg osztrák csapataival véres küzdelmeket egész Világosig

Mannlicher Róbert.

majd a győztes magyar sereg, majd a visszavonuló honvédek részére készítve golyó- és kartácszapor között a hidakat és egyengetve az utakat. Kiseb sebesülésektől eltekintve a szabadságharcot hőiesen és jó egészséggel küzdötte végig, míg Aradnál, mint nehéz tífuszbeteg került Temesvár kazamatáiba a foglyok közé.

A szabadságharc után felépülve halálos betegségéből, atyja közbenjárására külföldre menekült és sok utanjárás után ismét visszatérhetett, hogy tanulmányait folytathassa.

Ekkor azonban hajlama a gazdasági tanulmányok felé vitte és *Magyar-Gváron* szerezte oklevelet, 1852-ben *Albrecht főherceg* bélyei uradalmába került, hol a kiváló tehetségű ifjura nem sokára a legnagyobb kerület (Főherceglak) vezetését bízták.

Hogy a bélyei uradalom, főképp azonban a *főherceglaki* kerület oly magasfokú és országos hírnévre emelkedett, abban nagy része volt a boldogult közel negyedszázados munkásságának is. Kitűnő szak tudásának és az elért eredményeinek köszönhetette azt, hogy 1873-ban meghívást kapott *József főherceg* alesuthi uradalmának tisztartói állására. Ezen állásában oly sokat alkotott, hogy rövid pár évi működése alatt a „régimódszer” szerinti kezelt birtok gyökeresen átalakult. A birtok „feles módszer” szerinti kezelésével gyökeresen szakított, új üzemtervet, vetésfogyókat állapított meg, új gépeket, eszközöket szerzett be, új növények kulturáját honosította meg és a régi elavult szellem helyett egészen új,

modern elveknek és érának vetette meg az alapját. Az alesuthi uradalom külső képe is alaposan megváltozott és oly hírnévre tett szert, hogy hírneves gazdák jártak oda, hogy az akkori időben még oly ritkaságszámba menő: egy mintagazdaságot láthassanak.

Néhány év múlva azonban az öregedő urnak ereje már nem bírta a túlerőltetett munkát, másrészt egymásután következő „rossz évek” is elvették kedvét és nyugodtabb munkálkodásra vágyódott. Nyugdíjaztatását saját kérésére megkapva Budapestre költözött. Itt Windischgraetz hercegnek, majd több pénzintézetnek lett gazdasági tanácsosává, majd pedig az „Assicurazioni Generali” biztosító intézetet kérte föl őt egyik főbb állásra. Ezen minőségben működött azután halála napjáig.

Azon férfiak egyike dőlt vele ki a sorból, a ki a magyar mezőgazdaság föllendítése és a gazdasági kultúra modern irányban való terelése körül munkálkodott esendesen, láрма és dobszó nélkül, de annál tartalmasabb eredménnyel. Tevékenységének gyümölcseit láthatjuk a *bélyei* és *alesuthi* főhercegi uradalmakban és a hatalmas *Generali* biztosító intézet különböző ágazataiban.

Halála alkalmából volt kegyes ura: *József főherceg* meleg hangon fejezte ki családja előtt részvétét, az uradalmak és a Generali intézet pedig testületileg vett részt temetésén.

Benne *Libits* Adolf, *József főherceg* uradalmának igazgatója, apósát, lapunk munkatársa *Dorner* Béla királyi intéző pedig nejeinek nagyjátját gyászolja.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei	1213
Excelsior	1213
Németország lötenyésztése és a szövetségi értékesítés	1220
Mannlicher Róbert	1221
Gazdasági egyesületek mozgalma	1219

Tárca.

Tarlókon	1214
----------	------

Növénytermesztés.

A phacelia tanacetifolia	1215
--------------------------	------

Állategészségügy.

Kecskék tejelőképessége	1215
-------------------------	------

Gazdasági ipar.

Fluortartalmu borok és mustok	1215
-------------------------------	------

Gazdasági gépészet.

A pozsonyi kiállítás gépészeti újdonságai	1216
Levélszekrény	1217
Vegyések	1221
Kereskedelem, tőzsde	1225
Szerkesztői üzenetek	1226

Megbízások. A m. kir. földmivélségi miniszter *Balogh* István deményházi lakost Maros-Torda vármegye nyárad-szeredai, *Gróf* Mihály barcsi lakost Somogy vármegye barcsi, *Ihrig* Ernő németbolyi lakost Baranya vármegye mohácsi, *Kada* József rajeczi lakost Trencsén vármegye zsolnai, *Tolth* Odón kláramajori lakost Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye nagykátai, *Zsiros* József módosi lakost Torontál vármegye módosi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Halálozás. Báró *Berg* Gusztáv, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja, a kapuvári uradalom főbérője, egyesületünk tagja f. hó 4-én életének 75. évében Kapuváron elhunyt.

Hivatásának áldozata. Julius elején történt, hogy *Szakáll* Gyula dr., a budapesti állatorvosi főiskola tudós magántanára egy lépfeneben elhullott ló boncolása közben inficiálta magát. A szerencsétlenül járt tanárt néhány nappal később megoperálták, a mi ugy látszott, sikeres volt. *Szakáll* Gyula dr. látszólagos gyógyulása után elutazott Magyar-Régenbe. Ott azonban a vérmérgezés újra ágyba döntötte s kioltotta életét a kérelhetetlen halál. *Szakáll* Gyula dr. m. kir. állatorvos, állatorvosi főiskolai magántanár 31 éves nagyon törekvő képzett szakközeg volt. Nagy veszteség érte elhunytával az állatorvosi főiskolát és az állatorvosi kart, kik felejtethetlen barátjuk haláláról külön gyászjelentést is adtak ki.

seivel szemben a az 1900-ik évben jelentésében azon hogy a kormány ott gondoskodását fokozni kell, ha földi tenyésztésből

nogatasára a fel-orosz katonai lö-ságnak az 1899-ik lö vezetett előggel szemben az 17-ik évben 3512 felvezetett lovak nálát a legutóbbi tent. Ezen körül-ből, hogy Német-évente mintegy e, mint a mennyit következteti, hogy hangoztatott azon legvértü lovak tul-het alapos, miután annak ellenkezője bb is azt látszanak vértü lovak újabban anem másoknak is

szólva, azt mondja és Hannover, ez

n pótolják a tal olcsóbbak, eredményez.

sébet-tér 19.

Szolgálati jubileum. Nemeskéri Kiss Pál földművelésügyi államtitkár végleges uradalmának tisztartója *Gayssler* Ferencz ünnepelte f. hó 2-án az uradalomnál töltött szolgálatának 25-ik évfordulóját, mely alkalommal Nemeskéri Kiss Pál hozzá, hű szolgálataiért elismerő levelet intézett. Tisztviselő társai és barátai pedig szép ünnepséget rendeztek tiszteletére, méltatván a jubiléus eredményes gazdasági tevékenységét és a vidék magyarosodása s okszerű gazdálkodás fejlesztése terén szerzett érdemeit. Az ünnepély után 50 terítékű diszebed volt.

A cukorkérdés. A magyar és osztrák pénzügyminiszteriumok megbízottjai f. hó 8-án kezdik meg tanácskozásaikat Bécsben. Arról van tudvalevőleg szó, hogy megállapítsák a módokat, amelyek mellett a hat frankos vámot fogják szedni abban az esetben, ha osztrák cukrot visznek Magyarországra, vagy magyar cukrot Ausztriába. Az agrár középonti állomás a cukorkérdésről nyilatkozatot tett közzé, a melyben azt mondja, hogy a magyar kormány megadótatja az Ausztriából Magyarországra szállított cukrot, ugy az osztrák kormány kötelessége a Magyarországból Ausztriába szállított gabonát megvásárolni. A nyilatkozat érdekes, de hogy mit érnek el vele az osztrákok azt szeretnénk tudni, mert, hogy mi inkább feláldozzuk a kiegyezést az biztos, mert mindig az volt álláspontunk, hogy a magyar cukortermelést Magyarországnak biztosítjuk, ettől el nem állunk. Tehát bármit írjon e kérdésről az osztrák sajtó az bennünket megijeszteni sohasem fog.

Hajsza a magyar liszt ellen. Pardubitzban vasárnap a cseh molnárok kongresszust tartottak, amelyen igen sok cseh és morva molnár és cseh képviselő vett részt. A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, melyben felhívják a kormányt, hogy Ausztriába racionális tarifapolitikát gyakoroljon, mely az osztrák molnároknak lehetővé tegye, hogy a magyar őrési terményekkel sikerrel versenyezzenek. A határozati javaslat továbbá felhívja a cseh képviselőket arra, hogy a Magyarországgal való kiegyezés tárgyalásánál hassanak oda, hogy a határidőüzletet Magyarországon is tiltsák meg. Mi a magunk részéről a határidőüzletek betiltására vonatkozó serkentésért talán egy kis hálával is tartozunk, a csehnek azonban terményeinknek a cseh piacokról való kiszorítását meg nem fogjuk engedni, azért mindig küzdeni fogunk, hogy kárpótlásul azért, hogy iparcikkeiket beengedjék, nyereségterményeinknek ott piacot biztosítsunk.

Diszdzoktorrá avatás mezőgazdasági érdekekért. Hogy mennyire megbecsüli a külföld a mezőgazdasági tudományt, annak ékes bizonyítéka a hallei egyetemnek hozzánk érkezett értesítése. Az ottani egyetem ugyanis *Elffa báró* királyi kamarást f. évi július 24-én az egyetem érdekeinek és a mezőgazdasági tudománynak

előmozdításáért a „doctor philosophiae” tiszteletbeli címével ruházta fel. Ezt a megtiszteltetést a kitüntetett különösen azáltal érdemelte ki, hogy az egyetem gazdasági intézetének állatkórházát megfelelő, a modern igényeket teljesen kielégítő intézménnyé tökéletesítette. Ez a kitüntetés különösen azért bir kiváló jelentőséggel, mert ez által elismerte az egyetem a mezőgazdasági tudományt a philosophiai tudományval való egyenjogúságát.

Allattenyésztési felügyelők országos értekezlete. A Kolozsváron jövő hó elején megtartandó állatképzés alkalmából a földművelési miniszteriumban központi szolgálatra berendezett állattenyésztési felügyelők és kirendelt felügyelők, a földművelésügyi miniszter rendeltére országos értekezletet tartanak, melyen az állattenyésztés föllendítését célzó több fontos kérdés kerül tárgyalásra. Reméljük, hogy az értekezlet számos állattenyésztési kérdésben hasznos utmutatója lesz a gazdaközönségnek.

Husszükség Németországban. Németország mérvadó köreit az uralkodó husszükség megszüntetésének kérdése foglalkoztatja; ebből kifolyólag különféle javaslatokkal állanak elő a husszükség megváltoztatására. Ezen javaslatok nagy részének tartalma az, hogy első sorban Németország állatállománya emelendő és szaporítandó, másodsorban az élősertések elított bevitelének pótlásul az Ausztriából és Magyarországból bevitt leölt sertések vámkezelésén kellene könnyíteni. Berlińi főkonzulátusunk jelentése szerint leölt sertések bevitelére Ausztriából és Magyarországból a német vámterületre minden korlátozás nélkül meg van ugyan engedve, de a bevitel oly nehézségekbe ütközik, hogy némely időben lehetetlen, máskor pedig igen csekély haszonnal jár. A nehéz magyarországi, ugynevezett bakonyi sertések bevitelére meleg időben lehetetlen. A hidegebb évszakokban vitetnek be ugyan leölt sertések, de a törvényes rendelkezések, valamint a különféle költségek a bevitelt megnehezítik, egyes helyeken pedig lehetetlenné teszik. A vám egy három mázsás élősertésre 5 márka, egy ugyanoly súlyú leöltre ennek az ötszöröse. Tekintetbe véve azt, hogy a meleg időszak alatt a nehéz sertések bevitelére ugyszólván ki van zárva, továbbá hogy a bevitelnél a költségek, szállítás, vágóhídi és felügyeleti díjak a sertésárát métermázsánként mintegy 10 márkával megrágitják, a leölt sertések eddigi bevitelére nem pótolja az élősertések bevitelét. A németországi marha- és sertésárak, valamint az új törvény rendelkezései, amelyek az élő baromfi bevitelét ezidő szerint jóformán lehetetlenné teszik, berlińi főkonzulátusunk jelentése szerint, kedvező alkalmat nyújtanak a leölt baromfi bevitelére. A kivitelnél nagy gond fordítandó a baromfi megőrzésére és csomagolására.

Komlójelentés saazi értékesítőktől. Csehországban a saazi kerületben igen gyenge, a tavalyihoz képest egyharmad felerész termés várható. *Auscheá*-ban a tavalyihoz hasonló termés remélhető; *Dauba* vidékén a komló ugyan nagyon gyengén áll, de mert ott csak késői komlót termesztettek, az eredmény még sokat javulhat. *Felső-Ausztria*, *Stájer* és *Morva* a tavalyinál gyengébb, *Galiciá*-ban valamivel

jobb termés várható. *Bajorország*-ban gazdag feltermést, *Baden*, *Württemberg*, *Elszász* és *Posen*-ben fél $\frac{2}{3}$ rész termésre számítanak, bár ezen vidékeken csak pár hét múlva lehet a termés megközelítőleg fölbecsülni. *Oroszország*-ban $\frac{2}{3}$, *Belgium*-ban $\frac{1}{3}$ rész termésül helyeznek kilátásba. *Angliá*-ból érkező becslések szerint 350—400,000 mázsa között ingadoznak (jobb termés a tavalyinál), míg Amerika a tavalyinál $\frac{1}{3}$ -ad részszel jobb termést remél.

Nyári komló értékesítése. A nyári komlót 5 kilós postacsomagokban ma kilogrammonként Saázban 4—5 korona, 100 kilónként tehát a posta, szákvétel stb. költségek levonásával 370—470 koronáért értékesítik. Olyan árak, amelyeket csak a nagy komlószükség indokol és amelyek később aligha lesznek elérhetőek. Tekintettel a postán szállítás és értékesítés rendkívüli előnyére, amelyeket lapunk f. évi július 15-iki számában ismertettünk, egyenletünk az 5 kilogrammos postacsomagok értékesítésének közvetítését is elvállalta és különös figyelmébe ajánlja a korai komlót termesztőknek. *Bővebb felvilágosítás egyesületünk titkári hivatalánál nyerhető.*

Csemegező bejelentése. Hogy a csemegezőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, ahonnan csemegezőt a természetektől közvetlenül beszerezhetik, a földművelésügyi miniszter felhívja a hazai természeteket, hogy várható eladó csemegező-készletekre vonatkozó adatokat legkésőbb augusztus 20-ig jelentsék be, hogy azokat vidékenként csoportosítva, kimutatásba összefoglalva, közzétehesse. A jelentkező természetű szőlőkészleteinek eladása tekintetében semminemű irányban sincs lekötve, hanem azt szabadon, belátása szerint legjobb módon értékesítheti, viszont a bejelentés megtételéből a bejelentő semmi igényt nem formálhat, sem következtetést nem vonhat arra, hogy csemegezőt értékesítését a földművelésügyi miniszterium magára vállalja, vagy közvetítse.

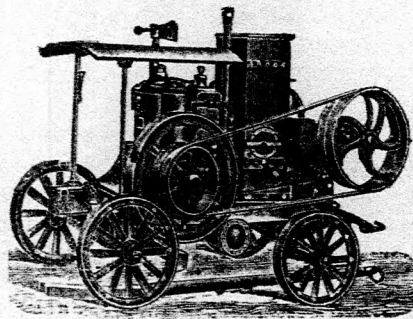
Juniusi állatvásárok. A magyar birodalomban június hónapján összesen 457 országos állatvásár tartatott. Ez állatvásárokról felhajtottak összesen 504,713 szarvasmarhát, 248,902 lovat, 75,193 juhot és 64,476 sertést. Eladott összesen 214,396 szarvasmarha, 64,709 ló, 39,497 juh, 31,895 sertés. Legtöbb szarvasmarhát Torda (9025), Segesvár (8034), Nagyvárad (6403), Marosvásárhely (4860), Székelyudvarhely (4492), Nagykőrös (4140), Lugos (3379), Zalaegerszeg (3271), Székesfehérvár (3198), Pápa (3066). Legtöbb lovat: Mohács (5394), Bácskula (5240), Nagyvárad (4348), Székesfehérvár (4075), Ósaktomya (2340), Hódmező-Vásárhely (2274), Győr (2049). Legtöbb juhot: Debreczen (8732), Bácskula (2480). Legtöbb sertést: Nagyvárad (1350), Munkács (965), Mohács (877), Pápa (873).

Kisbéri ménés és ménésbirtok zab- és takarmányzükséglete. A földművelésügyi miniszterium értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a kisbéri ménésbirtok 1903/04. évi mintegy 15,000 métermázsát kitevő zabszükségletének biztosítása iránt oly módon intézkedett, hogy e mennyiségből 10,000 métermázsát versenytárgyalás útján biztosít, mely tárgyalás f. évi szeptember hó 9-én fog megtartatni; 5000 métermázsát pedig az igazgatóság és a választmány által meghatározandó minőségben és árban f. évi szeptember és október havában közvetlenül a természetű gazdáktól szerzetteti be. Együttal felhívja az Egyesületet, hogy a vármegyei gazdasági egyesületeknél oda has-

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és raktár: Bécs, VII., Lindengasse 7.

LEGOLCSÓBB
HAJTÓERŐ

a „GNOM” BENZIN-PETROLIN-MOTOR.

3000-nél több üzemben. Könnyen kezelhető. Villanyos gyújtással. Okl. gépész felesleges.

KÖLTSÉGVETÉS, TERVEK ÉS EGYÉB FELVILÁGOSÍTÁS INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

„Gnom” motor-mozgony.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

son, hogy ezek saját hatáskörükben megtegyék a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy ezen 5000 métermázsza zab közvetlenül a gazdák által szállíttassék. Az egylet felhívta a komárom-megyeyi, fejer- és veszprémmegyeyi gazdasági egyesületet, hogy a részükre fentartott 5000 métermázsza zabot szállítsák annál inkább, mert ha ezt a mennyiséget szállítani képesek lesznek, az esetben részükre a jövőben a ménésbirtokok szükségletéből az eddiginél nagyobb mennyiség szállítását lesz módjukban kieszközölni.

Leölt magyar juhok Berlinben. A berlini központi vásárcsarnokba az utóbbi napokban eddig öt vagon leölt juhot szállítottak Magyarországból. Egy-egy vagonban, mely hűtésre van bevezetve, 160 juh fér el. Tehát a kivitel mintegy 800 drb juh volt. A leölt juhok, mint berlini tudósítónk jelenti, bőrből kifejtve megnyuzva érkeztek és pedig elég jó állapotban. A berlini vásárcsarnokban 60—65 koronát (50—54 m.) fizettek értük. Az e héten hétfőn eladásra kerülteknek ára mint értesülünk még jobb volt.

Elvi jelentőségű határozatok. 1. Birtokhatár megjelölésére szolgáló karóknak kidobálása miatt s felmérési költség megtérítése iránt indított ügy elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik (364/903 m. sz.) 2. Száritott vérből készített borderító por a forgalomba hozandó bornál nem használható fel. Ily anyag elkobzandó. Ha mesterséges bor eladásánál az eladó a vevőtől foglalót fogad el, a forgalomba hozatal megtörténtnek tekintendő. (5396/1902 B. m. sz.) 3. gazdasági czélból létesített kompartmenthasználatban való hozzájárulás vámszedést nem képez, s a hozzájárulás elfogadása vámki fogásnak nem minősíthető. (26069/1903 K. m. sz.) 4. Aszálykár (tartós szárazság) czimén adóelengedés a rétekre és szelőkire nem igényelhető. (12498/902 Köz. 6.)

Mezőgazdasági állapot. (Gazdasági tudósítók jelentéséből.) Julius hó utolsó harmadában az időjárás általában szárazabb volt, a gazdasági munkálatok folytatását lehetővé tette és így az aratás az ország tulnyomó nagy részében eléggé kedvező körülmények között befejeztetett. Általában a gabonaneműek minősége és mennyisége tekintetében ritka helyen felelték meg a várakozásoknak. A rozs és a zab adnak e tekintetben aránylag legkevesebb panaszra okot, ezek a termények úgy szinre, valamint sulyra is jó közepes termést nyújtanak, ellenben a búzában a gyakori esőzések miatt sok a fakó, illetve a kesse színű mag, bár sulya ennek is eléggé magas, kivéve természetesen a rozsdától és a hőségtől szenvedett szorult és apró szemű, továbbá az elég sok helyen előforduló üszögös terményeket, amelyek minősége miatt sokan panaszkodnak. Az árpában az esőzések szintén sok kárt okoztak, a legtöbb vidéken sárgás és részben barnás színű mag termett. Ritka az egészen kifogástalan, fehér színű árpa. Sörárpa mindazáltal elég bőven lesz az idén is. A tengeri a szokott állapotnál kedvezőbb fejlődését nemcsak hogy megtartotta, hanem országos átlagban jelentékenyen jobbnak is mondható, mint a minő volt ilyen időtájt az előző években. Igen szép a burgonya, a répa és részben a szőlő is. A kedvezőlen időjárási viszonyok a gazdasági munkálatok időbeli összeroldását okozván: a cséplés a szokottnál lassabban halad, minek következtében új gabona ez időszakra még csak szórva nyosan kerül forgalomba. Sok gazdaságban a próbacépléseket csak a napokban ejtik meg és így a most közzétett termés-kimutatás még mindig csak becslés-számba mehet. Általában azt lehet mondani, hogy az ezen becslés szerinti termés mennyisége a tíz nap előtt közzétett becsléshez képest alig változott. Osziékből és tavaszziékből a szalmatermés nagy átlagban a múlt évinél jóval kisebb.

Gabona és liszt szállítása. A Magyar Folyam és Tengerhajózási R. T. kötelezettséget vállal az iránt, hogy az általa 1903. szeptember 1-től a folyó hajózási évad végéig Passau és Regensburg bajor hajóállomásokra való szállítás végett elfogadott gabonarakományokat az említett rendeltetési állomásokra a mindenkor érvényben levő díjtételek mellett elszállítja, a mennyiben ez a nyílt hajózás alatt egyáltalában lehetséges. Különösen pedig elvállalja azt a kötelezettséget, hogy az ilyen eredetű Regensburgba címzett gabona- és lisztrakományokat még az

esetben is, ha a passau-regensburgi vonalon sekély víz miatt a hajóforgalom időlegesen be-szűntetettnek vagy korlátozottaknak, a mindenkor érvényben álló hajódíjtételekért esetleg vasuton szállíttatja Passauból a regensburgi vasuti állomásra; illetőleg a regensburgi átrakásra rendelt rakományokat esetleg már Passautól fogja, fuvarlevelenkint legalább 10.000 kg.-nyi mennyiségekben, a Regensburgon át eredményező összfuvarért (hajófuvar Regensburgig és vasuti fuvar Regensburg-Dunaparttól) a felek által megjelölt vasuti rendeltetési állomásokra juttatni. A szállítási díjkülönbözetek rendszerint visszatérítés útján fognak kiegyenlítettetni. E czélból az illető küldemény feladója által az eredeti hajózási fuvarlevél, valamint a Passautól szóló eredeti vasuti fuvarlevél bemutatandó. Üres zsákoknak Passauban rendelkezésből netán felmerülő szállítási és mellékköltségek a szállító feleket terhelik. E szállítási kötelezettség elvállalása a társaságnak több költséget okoz, melynek részbeni fedezésére az 1903. szeptember 1-től a folyó évi hajózás beszüntetéséig Passau vagy Regensburg bajor hajóállomásokra feladott gabonarakományoknál, a mennyiben azok még a folyó évben Bécsen keresztül szállíttatnának, az alábbi szállítási jutalék fog felszámíttatni és beszédeni. Ha azonban ily rakományok bármily okból is az idén már Bécsen keresztül szállíttatnának, hanem Bécsben vagy Bécs alatt maradnának, ezeknél a szállítási jutalék felszámítása elmarad, valamint természetesen a fent megjelölt módon való szállításra való jogosultság is megszűnik. A szállítási jutalék a következő: a) Passauban feladott rakományoknál 100 kg.-kint 5 pfennig. b) Regensburgba (helyben és átmenet) feladott rakományoknál 100 kg.-kint 10 pfennig. c) Az 1898. évi április hó 1-től a kombinált hajózási és vasuti forgalomban fennálló I. sz. kivételes díjszabásban, valamint ennek már megjelent és ezután megjelenendő pótlékaiban foglalt és Passauban át érvényes díjtételei alapján elszámolt küldeményeknél, továbbá az 1901. évi június hó 1-től a vasuti és hajózási forgalomban Pozsony-Passauban át érvényes díjszabás (A. szakasz I. rész) alapján elszámolt küldeményeknél 100 kg.-kint 5 pfennig. (A kombinált hajózási és vasuti forgalomban fennálló II., III. és IV. kivételes díjszabásoknak Passauban át érvényes díjtételei alapján, valamint a vasuti és hajózási forgalomban Pozsony-Passauban át érvényes díjszabás (A. szakasz 2. rész) díjtételei alapján elszámolt küldeményeknél szállítási jutalék nem számítatik fel.) A társaság fentartja magának szükség esetén a bajor állomásokra rendelt küldemények felvételét vagy átrovatolását a körülményekhez képest korlátozni, vagy esetleg teljesen beszüntetni.

Komlótermés és értékesítés. A legújabb külföldi jelentések nyomán Angliában még mindig sok a komlólevéltetés s a hideg éjjelek révén is hitvány a növény fejlődése. Észak-Amerikából jövő jelentések ellentmondók, de közepes termést remélnék. Franciaországban és Belgiumban némely vidéken közepes, más-hol közepesen aluli termést jelentenek. Javult a képe a német komlóknak, mert az utolsó héten jó idő járt s az éjjelek is melegeg váltak. A nyár elején gyengélkedő kertek alig hoznak ugyan termést, úgy Elzászban mint Württembergben, de Spalt-Hallertau vidéken bőven virít a komló. Ausztriában (s minket ez érdekel különösen!) legjobban állanak a galicziai kertek, bő termés reményével, bár az utóbbi napokban hideg esős idők állottak be. Stajeres és a dunamenti tartományokban bőséges s közepesen aluli termést várnak. Cseh- és Morvaországokban az iménti esős meleg napok némely helyen ugyan fellegítették a komlót, hogy jó erőben készül a kivirításhoz, de általában csak féltermést várnak s körülbelül 40.000 mázsával kevesebbet mint tavaly. A Lajtántul 80.000 métermázsával terem kevesebb az idén. Az ár-alakulás folyton javulónak mondható. Az olyan komlók, amelyek a saázihoz hasonlatosak (tehát kezelésre alkalmasak), nagyon keresettek. Míg mult héten egy dunántuli komló (a 100 kg.) 200 koronáért lett eladva, a Bácskában 220 koronáért adták el a termés felet (elővételtben) a kiscigárdák, eddig egy-utóbb érkezett hír szerint a nagyváradi finom komlóért 360 koronát ígérték. — A Nürnbergi piacra naponta már

6—10 postacsomagban érkezik 5 kilónként a korai komló, s azt kilónként 4—5 koronával fizetik. Ugyanott tavaszi komlónak az ára 172 korona, s Saázban 310 korona 100 kilónként. — A stajer kertekben elővételtben 100 kilónként 220—225—260—300 koronát ígérnek és fizetnek is a komlóért minőség szerint is. — Lembergben 50 kilónként 160 korona az elővételi ár. Mit remélhetünk tehát? Nyilvánvaló, hogy legalább is Közép-Európában $\frac{1}{2}$ -al kevesebb a komlótermés, mint tavaly, pedig akkor nem vehettek elegendőt a sörgyárosok, mert alig várják most a korai komlót; de kelendő lett azért is a komló, mert 1904-re is el-akarják magukat látni a sörgyárosok saázi komlóval, mert félnek az 1904 elején bekövetkező 70 márkás, 100 koronás, 100 frankos stb. komlómármól. A komló tehát biztosan el fog kelni s folyton javuló áron. Különösen a saázihoz hasonló tobozuak lettek keresettek s ilyenekre ma is nagy a vadászat hazánkban is! De lesz ára a késeinek is, hisz most még az elővételi ár messze mögötte marad a korai árának. Jó jel az is, hogy úgy Szegszárd vidékén, mint a Bácskában s Torontálban is sok cseh ügynök járja a komlókerteket s Bácskában már 2 nap óta 260 koronát ígérnek 100 kg. komlóért. Ajánljuk ha az árkinálat kétséges, informatórióért vagy a segesvári komlósövetkezethez, vagy a kolozsvári komlótermesztési raktárakhoz forduljon komlótermesztő közönségünk.

Zöldségkiviteli kilátásaink Németországba. A hideg időjárás következtében a zöldség-piacz Németországban az évszaknak meg nem felelő magas árakat mutat fel. A belföldi termelés hiánya következtében különösen a városok csaknem kizárólag a külföldi behozatalra vannak utalva, a közönséges konyhai zöldséget illetőleg. A délnémetországi városok piaczeit főleg Olaszország látja el az általános fogyasztás tárgyát képező zöldséggel, megfelelő szervezés mellett azonban mi is jelentős tért foglalhatnánk ez arubevitel kereskedelmében. Szervezni kell a behozatali kereskedelmet azért, mert ez áru egyrészt romlékony természeténél, másrészt pedig azon körülménynél fogva, hogy n mindennapi szükségletet képez, órajáráshoz hasonló szabatossággal dolgozó közvetítő kereskedelmet igényel. Az állandó összeköttetések fenntartásának egyik elmaradhatatlan feltétele, hogy az áru napról-napra pontosan érkezék meg, mert árutorlódások nemcsak kényelmetlen helyzetbe hozzák az itteni nagykereskedőket, vevőikkel szemben, hanem károsodásait is idézik elő. E tekintetben az olasz kereskedelem példásan működik. Nápolyi zöldségküldemények három nap alatt pontosan érkeznek pl. ide, Münchenbe. Ezzel szemben egyik itteni nagykereskedőnek nyilatkozata szerint károsan befolyásolja pl. a kecskeméti megyebehozatali konjunkturát az a körülmény, hogy az áru pontos megérkezésére számítani nem lehet. A küldeményeket úgy Bécsben, mint Simbachban állítolag átrakják, miből kifolyólag nemcsak az áru minősége szenved, hanem a megfelelő gyors szállítás is lehetetlenné tétetik. A versenyképesség egy másik feltétele az volna, hogy az egyes városokba irányítandó zöldség- vagy esetleg gyümölcs-küldemények is kocsirakományokként összegyűjtessenek, mert különben a szállítási költségek az árut túlságosan megrágitanák. Olaszországból ide Münchenbe rendszeren négy-öt nagykereskedő részére érkezik egy kocsirakomány zöldség czimkével megfelelően ellátott kosarakban, melyeket azután a kereskedők egymás között elosztanak. Megfelelő elhelyezésre találhatna a délnémetországi városokban elsősorban zöld paszuly, hüvelyes zöld borsó, saláta, petrezselyem és uborka. Nagyban való eladásnál métermázsánként és átlag zöld babért 24—30, zöld borsóért 20, salátáért 16, petrezselyemért 30 márká és 100 drb középnyagú uborkáért 5—10 márká árt lehet elérni. Az idény elején természetesen ez összegek-nél jóval magasabb árak is elérhetők, másrészt azonban az idényben a konjunkturák szerint a

rursel

7.
MOTOR.

ész felesleges.

BÉRMENTVE.

gyar levelezés.

a felépítmenyi anyagoknak Nagy-Berezna állomásról a felhasználó helyekre való elszállítása, a felépítmenyek lerakása és kavicsolása: az épületek, továbbá a vízbeszerzésre szükséges építési létesítmények, végre a pályaelzáró s beosztás előállítására.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek és iratokat, a vonal mentén végzett talajkutatások összeállítását, valamint a munkák végrehajtására vonatkozó feltételeket, továbbá a szerződéstervezetet, az ajánlati mintát és a pályázati feltételeket a magy. kir. államvasutak igazgatósága építő szakosztályában (Budapest, VI., Teréz-körút 56. szám, I. emelet) valamint az építő felügyelőségben Sztavnán lehet megtekinteni. Az ajánlatok benyújtásához megkívánt ajánlati mintát, a pályázati feltételeket, a szerződéstervezetet, a kitérítetlen árjegyzéket és költségcsatát az igazgatóság központi társaságában (VI., Teréz-körút 56. szám, földszint) lehet megvenni. Ajánlatok csak a felsorolt összes munkákra és teljesítményekre együttesen tehetők és az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi augusztus hó 27-ik napjának déli 12 órájáig kell a magy. kir. államvasutak igazgatóságának építő és pályafentartó főosztályában (VI., Teréz-körút 56. szám, II. emelet) benyújtani. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, azaz 1903. évi augusztus hó 26-ik napjának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak központi főpénztárában (VI., Andrassy-út 75 szám, földszint), 100,000 kor., szóval: egyszázezer korona bánom-pénzt kell letenni.

BUDAPEST, 1903. évi július hó 14-én.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK IGAZGATÓSÁGA.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonáüzletről. 1903. augusztus 7.

Készbuza élénkebb kínálat és elég jó vételkedv mellett ma tartott irányzatú volt; elkelt körülbelül 30.000 mm. buza változatlan árakban.

Rosz korlátozott üzlet mellett változatlan esendes. Helybeni egyenértékben, azonnal való szállítás mellett 6:05-6:12 1/2 korona között jegyezt.

Takarmányárpa változatlan, új áru helyben és Kőbányán azonnal való szállítás mellett 5:50-5:80 korona között jegyezt. Sörárpában az üzlet még mindig esendes, e köztükben különösen az elsőrendű felsőmagyarországi termékek keresettebbek, melyek 7:--7 1/2 koronás áron helyezhetők el, állomásokon átvéve.

Zab mérsékelt üzlet mellett változatlan irányzatú, helyben 5:25-5:70 K.-ig jegyezt.

Tengeri nyugodt üzlet mellett azonnal való szállításra 6:15-6:17 1/2 K.-ig jegyezt.

Répa lanyhuló irányzat mellett, üzletelen s 10-80 koronáig jegyeztünk, budapesti egyenértékben.

Uj-Buza: Tiszavidéki: 700 mm. 82 k. 7 K. 90 f., 1300 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 700 mm. 81 k. 8 K. 200 mm. 80 k. 8 K., 100 mm. 81 k. 8 K., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 80-5 k. 7 K. 95 f., 600 mm. 80-5 k. 8 K., 300 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 700 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 78-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 80 k. 8 K., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 67 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 77 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f.

Tiszavidéki: 100 mm. 78-7 k. 7 K. 78 f., 700 mm. 78-5 k. 7 K. 67 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 72 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 72 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 75 f.

Fejérmegyei: 600 mm. 77-5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 69 f., 100 mm. 76-6 k. 7 K. 65 f.

Pestmegyevidéki: 300 mm. 80-5 k. 7 K. 82 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 75 f., 350 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f., 1000 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f., 1000 mm. 79 k. 7 K. 77 f., 150 mm. 81 k. 7 K. 77 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 77 f., 320 mm. 79 k. 7 K. 71 f.

Pestmegyevidéke: 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 40 mm. 78-5 k. 7 K. 87 f., 300 mm. 77-5 k. 7 K. 87 f.

Csanádi: 3000 mm. 77 k. 7 K. 80 f. Szarvasi: 2700 mm. 81 k. 8 K. 5 f. Zentai: 4000 mm. 78-5 k. 7 K. 85 f.

Bácskai: 2000 mm. 77-5 k. 7 K. 62 f. O-buza: Tiszavidéki: 700 mm. 81 k. 8 K. 17 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 17 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 17 f., 500 mm. 80-5 k. 8 K. 20 f., 870 mm. 80-5 k. 8 K. 25 f.

Tiszavidéki: 100 mm. 80-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80-5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79-5 k. 8 K. 12 f., 100 mm. 70-5 k. 7 K. 5 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 78-5 k. 8 K.

Pestmegyevidéki: 400 mm. 80 k. 7 K. 95 f. Uj rozs. 500 mm. 6 K. 30 f. 3 hó, 600 mm. 6 K. 17 f. 2 hó, 200 mm. 6 K. 12 f. kp., 100 mm. 6 K. 12 f. kp., 500 mm. 6 K. 12 f. kp. Uj árpa. 200 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 60 f. Zab. 100 mm. 5 K. 52 f.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca. 1903. augusztus 7-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott közlegekből 184 szekér réti széna, 18 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 9 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeriszár, 18 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom igen élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 400-580, muhar 520-580, zsupszalma 260-280, alomszalma 240-260, takarmányszalma —, tengeriszár — kéve —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 520-540, lőhere —, luczerna — 520-, köles —, sarju 460-480, szalmaszecska 320-340. Összes kocsiszám 258. Összes súly 233,800 kg.

Szeszüzlet.

Változatlan forgalom mellett a szeszarak ugy azonnali, mint későbbi szállításra a legutóbbi zárlatjegyzés szerint záródnak és főleg finomított és kontingens nyersszesben történtek nagyobb kitételek. Helybeni és vidéki egyesült szeszgyárak változatlanul jegyeznek és finomított szesz adózva 145-50-146 K. adózatlanul 47 koronáig, élesztőszesz adózva 146 K. adózatlanul 47 K. kelt el nagyban és 2-3 K. drágábban kicsinyben. Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 36 K. jegyeztetik. Egyes barellok 37 K. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz azonnali szállításra 37 K. 1903-1904. évi termelési időszakban szállítva 34-50-36 koronáig kelt ab termelő állomás. Exkontingens szesz változatlanul szilárdan jegyeztetik 24-25 K.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 38-50-39-50 korona.

Bécs. Kontingens nyersszesz 41-41-40 K. nyersszeszért.

Prága. Adózott tripplój 131-50 — K. és adózatlan 41-50 — korona.

Trieszt. Kivitel szesz tartályokban — K.-t. Budapesti heti jegyzés:

Table with columns for 'nagyban' and 'kicsinyben' and rows for 'Finomított szesz', 'Élesztőszesz', 'Nyersszesz adózva', 'Denaturált szesz'.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentre, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendőek.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A lefolyt hét magforgalma igen csekély volt, csak őszi búkkönt és őszi borsót kerestek élénkebben. Más években ezidőtájt a külföldi megtelepedésen érdeklődött biborheremag iránt, de az idén az nem tapasztalható, mert más termelő országoknak is jó termésük van. Káposzta repeszt és tarlórépát is keresnek, ez utóbbi termése, mint már jeleztük jóval gyengébb a tavalyinál, miert is a magasabb árkövetelések jogosultak. A külföldi tudósítása szerint egy korán érő herefélék, mint a fűmagvak termése kielégítő.

Jegyzések nyersárúért 50 kilónként Budapesten.

Table with columns for 'Vöröshere', 'Luczernamag', 'Muharmag' and their respective prices.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áirairól.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte üzleti jelentése. 1903. aug. 4-6.

Az üzletmenet az elmúlt napok óta jóval forgalmasabb s ugy a huztüzletben, mint a baromfiüzletben az árviszonyok kedvezőben alakultak.

Husneműek jegyeznek: marhahus 112.—120.— K., helybeli borjúhús 112.—160.— K., vidéki borjúhús — K., tirúhús 90.—100.— K., sertéshús 112.—120.— koronával értékesül métermázsánként.

Füstöltus (vidéki) kilogrammja 1.12-1.60 K., hazai sonka 1.60-2.00 korona.

A baromfiüzletben mint előrebocsajtottuk, javultak az árak; a beküldött tételek könnyen nyernek elhelyezést!

Elő baromfi párja 2.40-3.— K., rántani való csirke páronként —90-1.80 K., sütnivaló 2.—2.30 K., hizott rucza 4.40-4.80, hizott liba 12.—14.— K. Vágott hizott liba 1.30-1.40 K., kacska 1.30-1.40 K., vágott hizott pulyka —.— K.-val értékesül kilónként.

A vajüzletben kedvező élelenség uralkodik, a hozánk beküldött tételek még mindig nagyok, árak azonban nem változtak, mivel a kereslet és kínálat egymást teljesen kiegyenlítik.

Teavaj (centrifugált): 1.90-2.10 K.-t, főzövaj

1.60-1.80 K.-t jegyezt. Tehénturó kilója 10-14 fillérrel kelt el.

Burgonya (waggonáru): sárga 440.—500.— K.-t, rózsá I. rendű 280.—300.— K.-t jegyezt mm.-kint.

A tojáspiac forgalma nem kielégítő, mivel kevés tojás érkezik, a mi természetesen nagyban hozzájárul a jelenlegi nagy árszilárdsághoz.

Bácskai 63-66 K., erdélyi aprébb áru 58-62 koronával jegyeztetik.

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1903. aug. 6-án. Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákosul, öszsúlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasuti és hajóállomásokhoz szállítva:

Table with columns for 'Sz.' and 'Ar.' and rows for '0', '1', '2', '3', '4', '5', '6', '7', '8'.

Table with columns for 'Rozslisztt:' and 'Ar.' and rows for '0', '0/I', 'I', 'I/B', 'II', 'II/B', 'SR', 'III'.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1903. aug. hó 6-án. Netto-árak 50 kgként, Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákosul. Kötelezettség nélkül.

Table with columns for 'Szám:' and 'Ar K.' and rows for '0', '1', '2', '3', '4', '5', '6', '7'.

Table with columns for 'Korpa:' and 'Ar korona:' and rows for 'F.', 'G.', '4:10', '4:20'.

Table with columns for 'Rozsliszttárak:' and 'K.' and rows for '0', '0/L', 'I', 'FR', 'II', 'II/b', 'III', 'Rkorpa'.

Hedrich és Strauss „Királymalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. 1903. aug. 7-éi.

Rozslisztt

Table with columns for 'Szám:' and 'Ar.' and rows for '0', '0/L', 'I', 'WR', 'II', 'II/B', 'III'.

Köleskása:

Table with columns for 'Szám' and 'Ar.' and rows for '0', '1', '2', '3', '4'.

Kukoriczadara: finom (polenta) közép gormba

Table with columns for 'Kor.' and 'Rizstakarmányliszt Királymalom' and rows for '8.75', '10:25', '4:80 K.', '4:80 K.'.

Araink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasúlynak véve, zsákkal együtt értendőek.

Budapesti lóvásár. 1903. augusztus 6.

Főhajtattott: Árak (drb-kint korona)

Table with columns for 'Jobb minőségű hátsaló', 'Könnyű kocsi (jukker)', 'Nehéz kocsi (hintós)', 'Ígás kocsi (nyugati vér)', 'Ponny', 'Fuvároslovak', 'Parasztllovak', 'Alárendelt minőség' and their prices.

Összesen — 535 drb

Eladatlan maradt — 204 drb

Irányzat: a vásár hangulata közepes.

Budapest ferencvárosi sertésconzumvásár. 1903. július 31-től augusztus 7-ig.

Table with columns for 'Heti főhajtás összege', 'Erkezett waggon', 'Erkezett összesen darab', 'Sertésközvágóhidre elszállított', 'Eladatlannal maradt' and rows for 'július 31-től aug. 7-ig'.

Napi árak fillérekben

Table with columns for 'Nap', 'Öregnehéz páronként 280-350', 'Kanított', 'Páronként 300 kg. felü', 'Páronként 220-300 kg.', 'Könnyű 220 kgr.', 'Husos fajta' and rows for 'július 31.', 'aug. 7.'.

Árak elősúlyban levonás nélkül jegyeztetnek. Irányzat: vásár élénk.

Budapesti vágómarhavásár.

1903. augusztus 6.

Főlhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj főlhajtás	3855 drb	Elsőrendű hizott	141 drb
Mult vásárról visszamaradt	43 "	Másodrendű "	2943 "
Összeg	3898 drb	Alárendelt minőség	669 "
Eladatlan maradt	drb	Növendékmárha	145 "
		Bivaly	145 "
		Összeg	3898 drb
Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredeti	918 drb	Bika	141 drb
Magyar tarka	163 "	Ökör	2943 "
Szerbiai marhák	2790 "	Tehén	814 "
Horvátors. marhák	12 "	Bivaly	145 "
Boszniai marhák	15 "	Összeg	3893 drb
Összeg	3898 drb		

Á r a k

(100 kilogr.-kint elősúlyban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	69-72	62-66	55-58
Tarka hizott ökör	69-74	62-68	56-60
Szerbiai ökör	64-70	56-62	46-54
Tehén	58-62	52-56	44-50
Bika	66-72	58-64	50-56
Növendékmárha			
Bivaly		38-48	

Irányzat: élénk, árak 2 kor. emelkedtek.

Budapesti gazdasági és tenyészmárhavásár.

1903. augusztus 6.

Főlhajtott:	Á r a k
	(drb-kint K-ban)
Elsőrendű magyar jármos ökör	drb
Másodrendű "	80 "
Alárendelt min. magy. járm. ökör	300-350 "
Tarka növendékfinó	" "
Hizlalnivaló tinó	" "
Tarka fejős tehén	102 "
Bonyhádi fejős tehén	10 "
Jármos bivaly	1 "
Tenyészbika	1 "
Összesen	193 drb

Eladatlanul maradt

Irányzat: élénkebb.

Budapesti szurómarhavásár.

1903. augusztus 6.

Főlhajtott:	Á r a k
	(kilogrammonként elősúlyban vagy vágósúlyban fillérekben.)
	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú szurott	334 drb 70-100
Ausztriából élő borjú szurott	" "
Magyarországból élő bárány szurott	" "
Ausztriából élő bárány szurott	" "
Összesen	334 drb

Irányzat: élénk.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker. József-körut 22.) a „Köztelek” részére.)

1903. augusztus 6.

	kilogrammgig	fillér
Sertésveszenátment	60-100	116-124
"	100-120	112-116
"	120-160	108-112
"	160-200	100-104
Sertésveszenátment	60-100	102-110
"	100-120	94-100
"	120-160	92-96
"	160-200	88-92

Irányzat: Könnyebb súlyú sertések keresettebbek.

Bécsi szurómarhavásár.

1903. augusztus hó 6.

Főlhajtott:	Á r a k
	(kilogrammonként fillérekben tiszta súlyban)
	I. oszt. II. oszt.
Élő borjú	3108 drb 102-112 70-86
Leölt borjú	" "
Leölt bárány	57 " 12-26 páronként
Élő bárány	" "
Leölt sertés	2330 " 84-116
Leölt juh	266 drb 80-100
Összesen	5761 drb

Irányzat: daczára a mult hetinél 200 drb-bal való nagyobb kínálat folytán az üzlet a borjувásáron barátságos. Sertések közül csak a husfajták keltek el 2-4 fillérrel magasabb árban, mint a mult héten. Bárányok és juhok változatlanok.

Bécsi juhvásár.

1903. augusztus 6.

Főlhajtás:	Á r a k
	(drb fillér)
Magyarországból	747
Galicziából	52-59
Osztrák tartományokból	48-50
Összesen	747

(Az árak kg.-ként fillérekben, elősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: Az üzlet élénk menete mellett az árak kg.-ként 2-3 fillérrel emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. augusztus 4.

Főlhajtás:	Szarmazás szerint:
	(drb)
Minőség szerint:	Magyarországból
	6570
Hussertés	3704
Zsírertés	6543
Összesen	10247
Eladatlan maradt	51
Összesen	10247

Á r a k: (kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	94-96 kiv.
Könnyű és szedett magyar	78-84
Óreg nehéz és közép magyar	86-92
Német és lengyel husajták	82-100

Irányzat: A hizósertésekben való nagyobb felhajtás folytán az üzlet lanyha visszamenő árakkal, míg hussertések a mult hetinél valamivel jobb árral keltek el.

Ingtalanok árverései (40.000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Augusztus 8. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Guttman 91120 tóság Lajos
Augusztus 10. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Lantos 123622 tóság Nep. János
Augusztus 11. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Fuchs 230138 tóság Karolina
Augusztus 11. Aradi kir. tvszék	a tkvi ha- Sonnen- 98550 tóság feld Károly
Augusztus 12. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- dr. Arányi 852984 tóság Gusztáv
Augusztus 12. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Méray 76043 tóság Horváth Károly
Augusztus 12. Illavai jbiróság	a tkvi ha- Kassai fa- 371982 tóság lepároló r.-t.
Augusztus 14. Kassai kir. tvszék	a tkvi ha- Krieger- 54000 tóság beck Ferenczné
Augusztus 14. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Böhm 83530 tóság Ignác
Augusztus 17. Zalaegerszegi kir. tvszék	a tkvi ha- Hartman 52353 tóság Matild
Augusztus 18. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Köpf 74501 tóság Jónás
Augusztus 18. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Vogler 191206 tóság József
Augusztus 19. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Szűcs 296208 tóság János
Augusztus 19. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Horánszky 72793 tóság Paula
Augusztus 21. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Günzl 50617 tóság Edéné
Augusztus 21. Budapest kir. tvszék	a tkvi ha- Fuchs 136188 tóság Ede
Augusztus 21. Érsekújvári kir. jbiróság	a tkvi ha- Jony 60628 tóság Andor
Augusztus 22. Csákovai kir. jbiróság	a tkvi ha- br. Roja- 52806 tóság esich Adrienne
Augusztus 22. Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha- Dontilla 110060 tóság János
Augusztus 22. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Márkus 273698 tóság Géza
Augusztus 24. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Dembik 103752 tóság Salamon
Augusztus 26. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- dr. Kerék- 101481 tóság gyártó Béláné
Augusztus 27. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Gyergye 58045 tóság Sándor
Augusztus 28. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Zimonyi 71949 tóság György

Augusztus 31. Fehérgyarmati kir. jbiróság	a tkvi ha- Kállay 75670 tóság Ödön
Szeptember 1. Mocsi kir. jbiróság	a tkvi ha- Száva 59527 tóság András
Szeptember 2. Jászberényi kir. jbiróság	a tkvi ha- Schönfeld 78509 tóság Ferenczné
Szeptember 3. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Deutsch 318331 tóság Alajos
Szeptember 4. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Hornyák 213805 tóság Mihály
Szeptember 7. Aradi kir. tvszék	a tkvi ha- Wechsler 98637 tóság Ede
Szeptember 9. Ujpesti kir. jbiróság	a tkvi ha- Winkler 54450 tóság Károly
Szeptember 10. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Schindler 236501 tóság Károly
Szeptember 15. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Kovács 220669 tóság Terézia
Szeptember 16. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Háhn 114966 tóság Zsigmond
Szeptember 23. Hátszegi kir. jbiróság	a tkvi ha- Szilvássy 55294 tóság Aladár
Szeptember 28. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Weinreb 65481 tóság Filöp és neje
Október 3. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Etsy 165405 tóság Ferenc
November 16. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Techlár 170526 tóság Ferenc

Szerkesztői fizezetek.

B. Gy. urnak Pa-A-Varsány. Forduljon felvilágosításért Hőgyész község előjáróságához.

Sch. S. urnak Törtel. Nagyon egyszerű kérdésére a feleletet megtalálhatja Cserhádi S. különleges növénytermesztési munkájában, vagy valamelyik szomszédos gazdátársa is készséggel felvilágosítja kérdéséről, mert helyt nem adhatunk lapunkban ily egyszerű dolgokra.

Z. B. urnak M.-Bónhegyes. Ojtási szabályrendelet, melynek tárgya a sertésorhancz elleni védőoltás kötelezővé tétele, nem áll rendelkezésünkre. Tudomásunk szerint néhány év előtt Somogy vármegye alkotott ilyen szabályrendeletet. Sziveskedjék tehát a nevezett vármegye alispáni hivatalát ebben a tárgyban megkeresni.

W. E. urnak Kula. Ha kérdéstevő be tudja bizonyítani, hogy a M. M. Sz. rossz magot adott és ennek folytán kárt szenvedett, akkor követelheti szenvedett kárának megtérítését.

M. K. urnak Pa-Miske. Ha az uradalmi gépész eljárásában vétkes gondatlanságot követett el, úgy az újabb viznyomási próba megejtésével okozott költségek jogosan vonhatók le a fizetéséből. Hogy azonban a jelen esetben fenforog-e a vétkes gondatlanság esete, azt mi a tényállás, illetve a körülmények ismerete nélkül természetesen meg nem állapíthatjuk.

S. I. urnak Nagy-Bajom. A kérdéses tinót foghagymával dörzsöltesse be, vagy ha ez nem segít, néhány napra a többitől különítse el.

K. Gy. urnak Ung-Tarnóc. Felvilágosításért forduljon a pénzügyi közegkehez, a dohánytermesztési ismereteket legjobban megszerezheti Cserhádi S. különleges növénytermesztési munkájából.

P. G. Az a ki a rossz információval ellátta, bizonyára nincs tájékozva arról, hogy milyen egy k. tanintézetet végzett szakegyén társadalmi köre és milyen szép állásokat nyerhet el. Leveléből úgy vettük ki, hogy ön teljesen tisztába van hivatásával, azért ajánljuk, hogy olyanokra, akik nem értenek valaméhez ne hallgasson.

D. J. urnak. Beküldött cikkét nem közölhetjük, mert az nem egyéb, mint számos gyógynövénynek rövid megemlítése, az pedig szines rajzok nélkül értéktelen.

Elsőrangú hazai gyártmány!

2500 gözcséplőkészlet
és 100.000 különféle kisebb gazdasági gép üzemben.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár
résztvény-társulat
Budapest, VI., Váci-ut 19.
Malomberendezésekre külön szakosztály.

A gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépek elismert kitűnő minőségben. Szakba vágó kérdésekkel kérjük hozzánk fordulni. Részletes felvilágosításai és árjegyzékkel szivesen szolgálunk díjmentesen.

Morzsolók   Répavágók

!! Pénz és időmegtakarítás !!
Telefon,
Táviro, házisürgöny,
Villámhárító,
Villamvilágítás.

A „hangosan szóló rovátkás graphit mikrofon“ fel-
 találói és a szabadsalom egyedüli tulajdonosai.

☛ Több mint két millió használatban. ☛

Gazdasági telefon, továbbá villám-
 hárító, házisürgöny és villamvilá-
 gitási berendezések szakszerű ki-
 vitelét, a legmesszebb menő jót-
 állás mellett vállalják el.

Deckert és Homolka elektrotechnikai gyár

Hazai ipar!
250 munkás.

Budapest, VI., Izabella-utca 86.

☛ Arjegyzék és költségvetés ingyen. ☛

Honi gyártmány!
250 munkás.

== Legkitünőbb egyszerű szerkezetű ==

benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
 Váci-ut 12. szám.
 Tessék arjegyzéket
 és ajánlatot kérni.

Őszi vetésre ajánljuk

a meddig a készlet tart — az általánosan elterjedt és ismeretes

diószegi óriási vetőmagbuzánkat,

mely a legkülönbözőbb vidékekről hozzánk juttatott tudósítások szerint
 a legjobbnak bizonyult és más buzához viszonyítva magasabb szem
 és szalmatermést adott. 500 kg.-on aluli mennyiséget nem szállítunk.
 Kivánatra arajánlatot és mintát küldünk. 1481

Diószegi cukorgyár, Diószegen, Pozsonym.

Földbirtokosok,

gazdák és raktárvállalatok stb. figyelmébe. Austria-Magyar-
 országon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsöndíj mellett 96 □mtr. és 48 □mtr. nagyságu telitett

== kazal ponyvákat, ==

mezei termékek és vasúti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr.
 nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekrényponyvákat**, miáltal saját
 ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyiszintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban
 szerezhetők be új és használt

== telített ponyvák, ==

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 9 korona, **varrás nélkül**
 egy darabból szöve csinvat ponyvák 16 korona, továbbá új és használt

== zsákok ==

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokrócok.

Óoska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-u. 12.

Telefon 35—92. ☞ Sürgöny-czím: Nagel Adolf, Budapest.

AM.

73670

59527

78509

né

318331

210805

y

58307

54459

y

289501

y

220669

zia

114966

mond

55294

ár

65481

és neje

165465

encz

170526

encz

on felvilágo-

ü kérdésre

ges novény-

szomszédos

éséről, mert

rü dolgokra.

bályrendelet.

őajtás köte-

Tudomásunk

alkotott ilyen

nevezett vár-

megkeresni.

ő be tudja

tot adott és

telheti szen-

adalmi gépész

tt el, úgy az

ott költségek

y azonban a

tlanúság esete,

merete nélkül

esés tinoi fog-

segít. néhány

gositásért for-

nytermesztési

hátú S. külon-

zióval ellátta.

milyen egy k.

köre és milyen

ettük ki, hogy

zért ajánljuk.

aihez ne hall-

n közelhetjük.

vénynék rövid

kül értékelen.

ány!

szlet

üzemben.

épgyár

ut 19.

osztály.

és gazda-

nöségben.

hozzánk

al és ar-

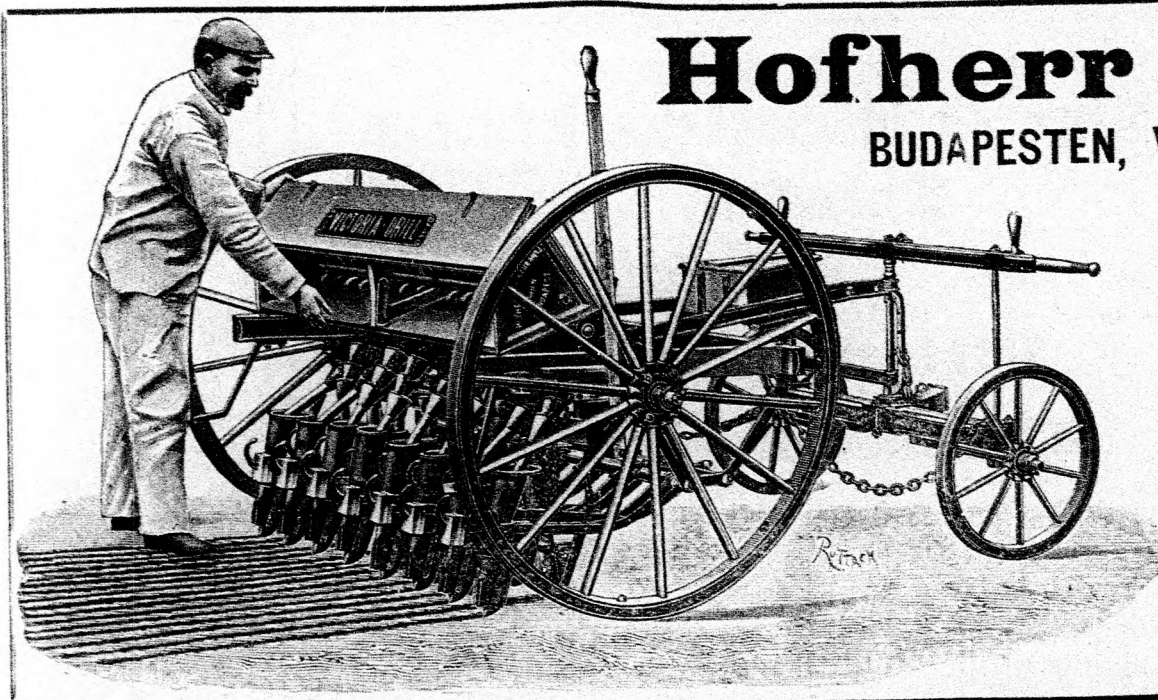
mentesen.

ágók

Szorokavagók

Ékek

Votógépek

Hofherr és Schrantz

BUDAPESTEN, VI. kerület, Váci-körut 57. szám.

Új gazdasági gépgyára és vasöntője KISPESTEN.
Épült 1900-ban.

Ajánlja legjobb minőségű
gazdasági gépeit és eszközeit
jutányos árak mellett.

Terjedelmes árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Új "Victória" sorvetőgép

(tolókerék-rendszer)

legkönnyebb és legegyszerűbb vetőgép.

Magy. kir. Államvasutak.
39338/903 sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az ahilított igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1904. évben illetőleg 1906. év végéig a festékek vegyi szerek és különféle anyagból felmerülő szükségletének szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt tárgyat képező egyes cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokzatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy út 73. sz. II. emelet 47. ajtó sz.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ívenként egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus hó 25-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külsővel látandó el.

Ajánlat 89338/903 számhoz. Az ajánlott árak egy évi értékének 5%-kal felérő bántéppénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb f. évi augusztus hó 24-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál teteendő.

Bántéppénz nélküli, vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módokzatok betartása mellett állíthatnak ki, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Budapest, 1903. július hóban.

Az igazgatóság.

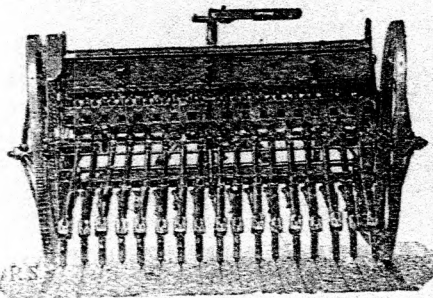
(Utányomat nem díjaztatik.)

PROPPER SAMU =

mezőgazdasági gépraktára — BUDAPEST,
V. kerület, Váci-körut 52. szám.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre:

SACK RUDOLF elismert kitűnő gyártmányait

aczélekeit, <<<<
vasboronáit, <<

könnyű és szilárd

sorvetőgépeit,
szecska vágó-,
répavágó-gépeit.

Kézi, járgány- és g'z-hajtásra elsőrendű — biztonsági járgányait,

„Westfalia“ műtrágyaszóró gépeit,

a jelenkor legjobb szerkezetű takarmánypároló-készülékeit s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

>> Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások. <<

Superfoszfátok

állati és
ásványi eredetűek,

legelőcsőbb

foszforsavas trágyaszor minden talajra.

Gyors hatásért kezesség, legnagyobb eredmény.

Nélkülözhetetlen az őszi vetéseknél,

semmi más foszforsavakkal nem pótolható

Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilisalétromot, kénsavas ammoniákat,
kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és
kalászos növények alá, themenauai szab. superfoszfát-
gypszet

herések trágyájául és az istállótrágya konzerválására;

takarmánymeszet stb.

bárhova versenyképes áron szállít a legszigorubb
tartalomsvatolás mellett

Kénsav- és
műtrágyagyár

A. SCHRAM

Ludenburg-Themenau Lissek
Rostok m. és Labositz a/E.

Központi iroda: Prága, Heinrichsgasse 27.

Acetylen-lámpák

kocsi-, rúd-, Spritzbogen-, pózna-
lámpák, asztali-, kerti-, udvari-,
istálló- és kézilámpák.

Szőlőpille-acetylenlámpa.
Automobil- és kerékpár-lámpák.

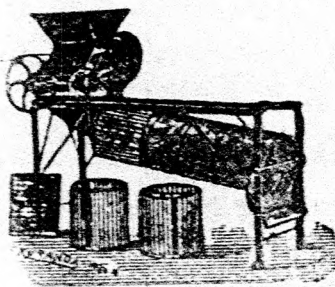
Éjjeli szántásoknál gézekre kiválóan alkal-
masak, mert nappali fényt adnak

Bárdi József

vv BUDAPEST, vv

VI., GYAR-UTCZA 48.

Árjegyzék ingyen. 1462

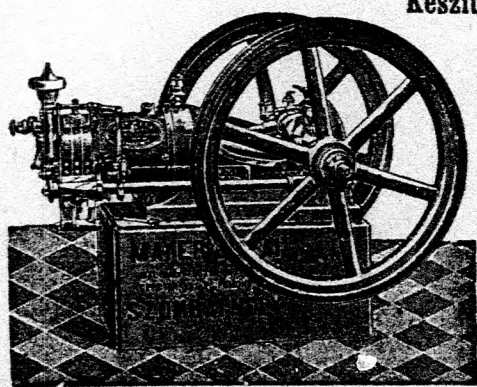
STAHEL és LENNER TRIEUR-ÉS LEMEZ- LYUKASZTÓ-GYÁR BUDAPEST.

Ajánljuk a DORN-féle ÚJ TÖREKROSTANKAT, mindennemű
LYUKASZTOTT és HASÍTOTT LEMEZEINKET. Továbbá
TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és
hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

DORN JÓZSEF SZABADALMA
TÖREK - ROSTA.

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmótorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbbi üzem gazdaság és kisipar részére!

Benzin-mótoros (locomobil) cséplőkészleteket

560 mm-től 1250 mm. dobszélességig! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kétféle szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hidraulikus) borsajtókat.

Malomépítészeti: Uj hengerek, használt hengerek rovátkolása. Minden e szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

BessemerFesték

(védjegy üllő)

legtartósabb rozsd elleni mázolat, mindenemű vasszerkezetek,

vas- és hullámbádogtetők, tartók, istálló-vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, locomobilok stb. részére.

Mint famázolat is kitünő konzerváló szer.

Tartósabb, szaporább és a légköri s vegyi behatásoknak sokkal jobban ellenáll, mint minium és olajfesték.

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok:

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

67 6/b

Szentes Vidor makói kir. közjegyző

kis-ürsi birtoka örök áron eladó.

A birtok Torontálmegye Valkány község határában, a községi től, valamint a gyorsvonat állomástól 3-4 kilométerre fekszik. Terjedelme 600 (1600□) hold egyöntetű fekete kötött talaj szántóföld. Ebből 200 hold házilag, a többi bérletileg kezeltetik. Gazdasági épületek, ártézi kut.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos, Makó, Csanád-m.

1516

Magyar kir. államvasutak ad 118121/903. sz.-hoz.

Menetdíjkezdmény és szálló szelvények kiadása a zsolnai iparkialítás alkalmából.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a zsolnai iparkialítás tartama alatt, vagyis f. é. augusztus 1-től szeptember 13-áig annak összes állomásairól, valamint a Kassa-Oderbergi vasut magyar vonalának állomásairól — kezelésük alatt álló helyiérdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, — Zsolnára ugy a személy, mint a gyorsvonatokhoz minden szombaton és vasárnapon, valamint a Szent István ünnepnapon és az azt megelőző napon mérsékelt áru menetérti-jegyek adatk ki. Ezen menetérti-jegyek, melyek árai minden állomáson hirdelve vannak, és érvényességük tartamán belül a kiállítás egyszeri megtekintésére — még pedig tetszés szerinti napon, tehát azon napokon is, amelyeken magasabb belépő árak szedettek be — jogosítanak, mi mellett azonban a menetérti jegy a kiállítás pénztáránál lebélyegzés végett bemutatandó.

A menetérti-jegyek 6 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napja első napnak számították s a visszautazás legkésőbb a hatodik napon éjféli előtt megkezdendő.

Miután ezen menetérti-jegyek csak a kiállítás látogatásának megkönnyítése céljából adatk ki, emélfogva ezek a visszautazáshoz csak abban az esetben érvényesek, ha azok tulajdonosa a kiállítást tényleg meglátogatta melynek bizonyítékául a jegyeknek a kiállítási pénztár bélyegzőjével kell ellátva lennie. Azon menetérti-jegy, mely ezen lebélyegzéssel ellátva nincsen, a visszautazásra nézve érvényét elveszti.

A kiállításra utazó közönség egyuttal figyelmeztetik, hogy az idegen forgalmi és utazási vállalat részéről egytörtéleg a kiállítás igazgatóságával, annak a központi menet, egy irodájával (IV. Vigadó-tér 1. sz.), valamint az összes vidéki fiókirodáiban elszállásolási szelvények adatk ki 9 K 25 fill.-ért, melyért az utas egy napra egy szobát világitással és kiszolgálással, valamint reggelit, ebédet és vacsorát kap.

Azon utasok, kik ilyen szelvényeket váltanak, figyelmeztetnek azonban, hogy Zsolnára való érkezésük alkalmával a pályaudvaron levő elszállásolási irodában jelentkezzenek, mely őket elszállásolni fogja.

Minden egyéb felvilágosítást a magy. kir. államvasutak központi menetjegy irodája (IV. Vigadó-tér) készséggel megad.

Budapest, 1903. július 28.
(Utánnyomás nem díjazt.) A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

A „Lóhere”

THOMAS-

a legjobb és

FOSZFORSAVTRÁGYA

az összes kalászosok, lóhere, takarmány és kapásnövény, valamint rét és legelőkre. Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitünő eredményt mutatott fel.

— Csak a „Lóhere” védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere” védjegy kezességét nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL, Budapest, VI. Teréz-körut 22.

védjegyű

SALAK

legolcsóbb

KRAMER LIPÓT, Budapest, V., Kálmán-u. 3. sz. Honvéd-utca sarkán

TELEFON: 38—11.

Sürgöny-czim:

.CERES* BUDAPEST.

Arjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánságra díjtalanul, készséggel szolgálok.

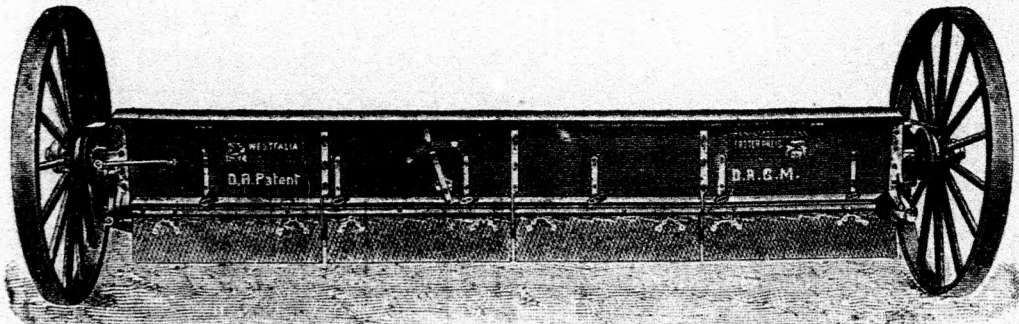
A legjutányosabb árakon ajánl:

Oliva gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, süritett gépkenőcsöt, hengerolajat, lámpaolajat, petrolumot, kocsikenőcsöt, olvasztottsinfagygyút, kenőszappant, kékkövet, kénvirágot, Raffia-háncsot, saponáriát, creolint, carbolineumot, fedéllakot, zsákot, ponyvát, kész kéveket, mütrágyát és minden e szakba vágó cikket. Továbbá:

Szalonnát, disznósirt a legolcsóbb napi árban.

Szalonnáról lerázott só marhahizlalás céljaira stb.

Első díj a német birodalmi gazdasági egyesület főkisérleténél **Berlin 1900.**

Westphalia műtrágyaszórógépek **Kuxmann és Tsa.-tól, Bielefeld.**

Mindenféle műtrágyát legegyszerűbben szór még nedves állapotban is, csekély vonóerő szükséglet mellett.
Kizárólagos képviselő **MAGYARORSZÁG** részére

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépraktára
Budapest, V., Váci-körút 52.

Figyelmeztetés! A Westphalia műtrágyaszóró gép az augusztus hó 28. 29. 30-án, Gödöllőn tartandó műtrágyaszóró gépversenyen működésben lesz látható.

SZIVATTYUK | MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

Mindenféle csövek, csapek stb.

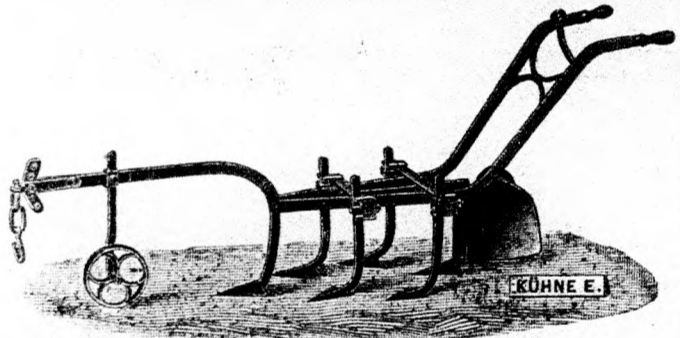
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

legújabb javított rendszerű tizedes futóútyú és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Kühne E. hazánk legrégebb gazdasági gépgyárában **Mosonban**

(Alakult 1856.)

elismert gondos kivitelben kaphatók: cukorrépa-, kukorica- és burgonya-miveléshez legalkalmasabb és legújabb szerkezetű kézi, egy- és többsoros fogatos kapálóeszközök és töltőgétek.

LÓGEREBLYÉK különféle szerkezetben.

Fúkaszaló és aratógépek lényegesen lecsökkentett árban.

Bevált hírneves „**Mosoni Drill**” tölökerekes sorvetőgépek.

Kézi- és járgányos cséplőgépek;

különféle szerkezetű egy- és többvasú ekék, szántóföld- és rétboronák, mindennemű talajmivelőeszközök dus választékban.

Főraktár: Budapest, VI. ker., Váci-körút 57a.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt 9/0 melletti. Felvilágosítást és csomagolási utasítást V ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-eiszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, V tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb. V

Hagyatékából eladó:

a) 1200 holdas földbirtok Rácz-Almásan, Fehérmegyében, teljesen felszerelve gazdasági épületekkel, szép uri lakkal, kerttel, vasut- és hajóállomás.

b) egyemeletes urasági ház Budapest a Váci-utcában, nagy istállókkal és kocsiszinnel.

Ügynökök kizárva. Bővebb felvilágosítást nyújt az örökösök jogi képviselője: **Dr. Csukássy Jenő** ügyvéd Budapest, IV., Károly-körút 22. 1512

Magy. kir. Államvasutak
üzletvezetőség Szegeden.
21374/903. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. Államvasutak alólított üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok gyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálatukban egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruha darabok következők:

1. Nyári zubbony, 2. Tavaszi és őszi zubbony, 3. Téli zubbony, 4. Nyári nadrág (sötét kék) szürke vagy drapp színű posztóból, 5. Tavaszi és őszi nadrág, 6. Téli nadrág, 7. Tavaszi és őszi felöltő, 8. Téli felöltő, 9. Nyári sapka, 10. nyakra való, 11. Kesztyű, 12. Karkötő.

Az 1-6 tétel alatt felelített ruha darabok készítéséhez megkívánható felső kelmék bármely hazai cég be-földi gyárából szerzendő be.

A 9-12 tétel alatt felsorolt ruházati cikkek, valamint az 1-8 tétel alatt felsorolt ruhák teljes elkészítéséhez a felső kelmén kívül még szükséges egyéb cikkek a szállító cég által jó minőségben bárhol beszerezhetők, azonban kikötöttik, hogy amennyiben ezen cikkek Magyarországon is gyártatnak, úgy első sorban a hazai gyártmányuk szerzendők be, illetve használandók.

Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerezhetők az alólított üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláírottan az ajánlattal együtt következő felirattal ellátva:

Ajánlat a hivatalnokai egyenruha darabok elkészítése iránt 1903. évi augusztus hó 22-én déli 12 óráig, az alólított üzletvezetőség általános osztályához (I.L) benyújtandók vagy posta útján beküldendők, hová is bántapénzképen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 400 korona készpénzben vagy államletételekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi augusztus 21-én déli 12 óráig beküldendő.

Az alólított üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott egységárra — szabadon választ-hasson és fogadhas-on el.

A magyar királyi Államvasutak üzletvezetősége Szegeden.

Csodálatot keltettek az új 1903. Teutonia®-separatorok.

Utólérhetlen az új betétek által elért eredmény, működésük ezáltal egy harmaddal könnyebb. A tisztogatásuk nagyon könnyű. Szolidan vannak elkészítve. Sok ezer db van használatban! Elismert nyilatkozatok százával állnak rendelkezésre. Évente 10.000 db gyártatik. Ezen separatorokkal hetenkint 1/2-1 kg.-al több vaj nyerhető.

Szállítványokat eszközünk megtekintés és próbára. Ára 150 K.-tól feljebb.
Képviselek minden irányban keresetnek! Saját főtelepünk Ausztriában Märkische Maschinenbau-Anstalt „TEUTONIA“ G. m. b. H. Főtelep: Wien, VIII/2. Lerchenfelderstrasse 78-80/q.

SZÁNTÓVASAK legkitűnőbb minőségben olcsón kaphatók: BECK és GERGELY-nél Budapest, V., Váci-ut 12.

Szegedi Zsákok
 Gabonaszákokat nyers és vizmentesen feltöltött ponyvákát, KÖTÉLNEMŰJEKET, az elismert legjobb minőségben szállít a Szegedi Magyar Vitorlavászon és Kendergyár **Salsmann és Társa.** Központi megrendelés irodája Budapest, V., Nádor-utóza 20. sz.

ELADÓ

mltszs gróf Wenckheim Géza ur gerlai tehenészetéből:
 1 drb 1½ éves, 2 drb 14 hónapos, 1 drb 1 éves **tisztavérű móltháli bika.**

Az állatok a békésmegyei gazdasági egyesület által folyó hó 20-án Gyulán rendezendő gazd. kiállításon lesznek bemutatva. 1515

Magyar Olajipar Részv.-Társ.

IRODA: VII., Károly-körút 3. sz. **BUDAPEST.** GYÁR: IX., Soroksári-ut 11. sz.

Vásárol:	Szállít:	1006
Lenmagot,	Olajpogácsát,	
Repczét,	Repczeolajat,	Petroleumot,
Gomborkát,	Lenolajat,	Carbolineumot,
Kendermagot,	Olivaolajat,	Tovothenöcsöt,
Napraforgót,	Gépolajat,	Kocsikenöcsöt.
Tökmagot,		
Ricinusmagot.		

Fontos a tejgazdaságban!

Minden gazdának tudnia kell, hogy vannak most modern tejgazdasági gépek, melyekkel a legtöbb és legfinomabb teavaj készíthető. **Tejgazdasági és tejszövetkezeti berendezések, separatorok, vajköpülőgépek, vajgyűrők, tejhűtők, tejkannák, tejlvszsgálók és mindennemű a tejgazdasági szakba vágó szükségleti cikkek**

az Első Magyar Tejgazdasági Gép- és Eszköz-gyártól

Fuchs és Schlichter

Budapest, VI., Jász-utca 7. szám.

Árjegyzéket, költségvetéseket, terveket ingyen és bérmentve küldünk szét, ugyiszintén díjmentesen adunk tanácsot bármely tejgazdasági kérdésben. 1504

WEGMANN-féle porcellán hengerek

vezérképviselete **Jakab István malomépítész**
 Budapest, II. ker., Horvát-utca 23. szám.

Porcellán hengerek	Olajmalmok
Daráló hengerek	Motorok
Combinált hengerek	Transzmissiók
Malomjáratok	Szíjakk, Selymek
Malomgépek	Eszközök stb.

Számtalan elismerés és kitüntetés.
 Uj rendszerű minta-malmunkat kérjük meglátogatni.
 Tessék árjegyzéket kérni. 1238

Magy. kir. Államvasutak. Üzletvezetőség. Szombathely. 12899/903. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMNY.
 (Hasábtűzifa szállítása iránt)

A magy. kir. Államvasutak szombathelyi üzletvezetősége az 1903. évben vonalain még szükséges 1000 köbméter kemény usztatlan hasábos tűzifa szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlattételhez szükséges pályázati feltételek az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg a 122291/96 sz. Általános és a tűzifára vonatkozó 65485/92 sz. különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magy. kir. Államvasutak központi nyomtatványtáránál (Budapest, Andrassy-ut 73-76. sz. szerezhetők be, még pedig előbbiek 50 utóbbiak 30 fillérért.

A szállítás a fentebb jelzett általános és különleges szállítási feltételek, nemkülönben az alulírott üzletvezetőség által egyidejűleg kibocsátott pályázati feltételek alapján eszközözendő, mely feltételek alulírott üzletvezetőségénél díjtalanul megszerezhetők.

Az ivenként 1 koronás magy. okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen külszimmel: Ajánlat tűzifa szállítására a 12899/903. számhoz 1903. évi szeptember hó 2-ikán délelőtti 10 óráig a szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjánál nyújtandók be vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi szeptember hó 1-ének déli 12 óráig a szombathelyi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Szombathely, 1903. július hóban. Az üzletvezetőség

Elsőrendű tiszavidéki piros vetőbuzát

ajánlunk **őszi vetésre.** 500 klgrammon alul nem szállítunk. — Kivánatra mintázott árajánlatot küldünk

Szászbereki Uradalom Szászberek

Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye. 1500

eladó:
 földirtok Rác-ében, teljesen épületekkel, ttel, vasut- és sági ház Buda-pan, nagy istál-
 Bővebb felvilá-
 kősök jogi kép-
 y Jenő ügyvéd
 körút 22. 1512

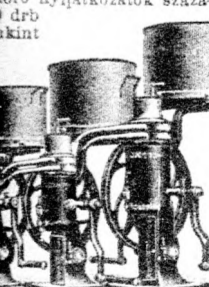

detmény.
 alulírott üzletvezetős-
 biztosítani kívánja a
 fatalnok és hivatsínok
 a egyenruha darabok
 ruházati szabályzat
 egyenruhát viselni tar-
 vatalnok gyakornokok
 egyenruha darabok kö-
 szí és őszi zubbony.
 eg (sötét kékes) szürke
 Tavaszi és őszi nad-
 és őszi felöltő, 8. Téli
 akra való, 11. Kesztyű,
 ruha darabok készí-
 mék bármely hazai
 és be.
 ruházati cikkek, va-
 rolt ruhák teljes elke-
 kívül még szükséges
 ital jó minőségben bár-
 köttetik, hogy ameny-
 országban is gyártatnak,
 tmányusk szerzendők

és szállítására
 megszerzhetők az
 hivatalos órák alatt,
 ajánlattal együtt követ-
 ruha darabok elkészí-
 hó 22-én déli 12 óráig,
 általános oszi yához (L)
 in beküldendők, hová
 eg óvadék gyanánt is
 pénzben vagy Állam-
 kban 1903 évi auguszi
 endő.
 fenntartja magának a
 atok közül — tekintet
 ra — szabadon vászst-
 usfak üzletvezetősége

Autonia"-separatorok.
 al elért eredmény, mi-
 gy harmaddal könnyebb.
 lidan vannak elkészítve.
 berő nyitkozatok száza-
 0 drb
 nkin

és próbára. Ára 150 K.-tól
 látótelepünk Ausztriában
 AUTONIA" G. m. b. H.
 iderstrasse 78-80/g.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár r.-társ. BUDAPESTEN.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira
(BANKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszékék, köjاراتok és teljes malom-berendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Noz. 377.

Részletes árjegyzőkönyvet kívánatra megküldjök.

Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis, Lawn Tennis

SZÁMTALAN ÚJ ANGOL-JÁTEKOKAT TARTALMAZÓ KÉPES ÁRJEGYZÉK kívánatra díjmentesen.

Seffer Antal
partelepe és angol sportjátékok gyári raktára
Budapest, Károly-utca. boltszám 12 (Központi vásárosok épületé)

Függőágyak, Fehér, Lohalok, Zsákok, Ponyvák, Háló, Kárpitok

Elismert legjobb és legolcsóbb Benzin-petrolin gázmotorok

villanyos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett, minden gazdasági célra alkalmas.

Nem gyorsfutók, tehát malomfémek-re különös előnyvel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett OSER és BAUER motorgyára magyarországi vezérképviselet és raktár BUDAPEST. **DÉNES B. VI., Váci-körút 61. szám.** Árjegyzék ingyen. Tiszteletes ügynökök kerestetnek.

11803. sz. 1903. Temesvári vásár-hirdetés. Az idei temesvári Szt-Jakab **ORSZÁGOS VÁSÁR** 1. évi augusztus hó 13-tól bezárólag augusztus hó 17-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felajánlása az országos vásárra — augusztus hó 13-tól, csütörtökön reggel 5 óratól kezdve meg van engedve. Temesvárott, 1903. évi július hó 25-én. A városi főkapitányságtól **BANDI REZSŐ főkapitány.** — Bányai ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés vásár. — Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi- és iparvásár.

Posnansky és Strelitz
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 27.
Gyár: Erzsébetfalva.
Ajánlanak:

Aszfalt, Fedőpapirlemez, Kátrány, Carbolineum, Carbolsav, Creolin-t stb.

Füsttámasztó anyag szőlőbirtokosok részére

GŐZEKE

5 barázdás, mély járatu, kevésbé használt, valamint 5 méter munkaszélességű egészen új GÖZEXTIRPÁTOR előnyös feltételek mellett ELADÓ, esetleg esékély járatu 6 barázdás ekével vagy más teljesen jó karban levő GÖZTALAJMIVELŐ ESZKÖZZEL kicserélhető. 1517

Timár Jánosnál,
Maros-Szt.-Király, (Maros-Tordam.)

Birtokbérbeadás, esetleg eladás.
Szlavóniában, a Száva árnyékos környékén, 2 vasúti állomás közelében, országút mentén, 450—600 hold elsőrendű buza és lóheretermőföld urasági kas élylyal és elegendő új építkezéssel, szép, egészséges fekvéssel, teljesen betanított olcsó munkaerővel, **jutányos áron bérbeadó vagy eladó** (6 sz-szel vagy jövő tavasszal) az átvételhez 40,000 illetve 50,000 korona szükséges. Ajánlatok továbbítás céljából „A. E. 5051” alatt **Mosse Rudolphhoz, Wien, I. Selterstätte 2. szám** alá küldendők.

Nincs többé üszög!

AGRUS BUDAPEST
a vetőmag csávazására.

2 mm. számára egy csomag 50 fillér. 1491
Detsinyi Frigyes, Budapest, Marokkói-utca 2., a Fekete kutyához.

“KWIZDA”-féle restitutionsfluid cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére

Egy üveg ára 2 kor. 80 fill. 40 év óta az udvari istállóokban a katonai és polgári nagyobb istállóokban használatban nagy megerősítő és után erősítő az inak merevedése ellen, stb. a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

Valódi minőségben csak az itt látható védjeggyel kapható minden gyógyszerárban és droguafüzletben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Főraktár: KWIZDA JÁNOS FERENCZ, cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kertészeti gyógyszeráránál **Korneuburg, bei Wien.**

Hazi gomba
nevelőfalat és penészkepződés ellen lakások, raktárakban stb. csakis a szab. antimerulion használ. Leírása ingyen. 10 évi jótállás!
Barthel Mihály és Társa
Bécs, X.
Magyar királyi Carbolineum Erőltetőanyag
Főraktár: Mátyásföldi út 10. és 12. számok között Budapesti központi vásárosok épületében

Könyvelő és pénztárnok,
ki a gazdasági kettős könyvvitelben, nevezetesen minden egyes gazdasági ág üzemszámításában, ugyszint a pénztári teendőkben is teljesen jártas, ajánlja magát a t. földbirtokos urak figyelmébe, esetleg bizalmi állásra is. — Szíves megkeresést „A. B. 1441.” jel alatt a kiadóhivatalba kérek. 1441

Magy. kir. Államvasutak. Üzletv. Szeged. 21502/1903. szám. I.

Pályázati hirdetés.
(Hasáb tűzifa szállítása iránt.)
A m. kir. Államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1903. évben vonalán szükségelt 10000 m³ hasábos tűzifa szállítását biztosítani óhajtván, ezen tűzifa szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet. A fenti tűzifa ajánlattételéhez szükséges pályázati feltételek az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg a 122291/96. sz. általános és a tűzifára vonatkozó 65465/92. sz. mu különleges szállítási feltételek csak a központi igazgatóság mellett a m. kir. Államvasutak központi nyomtatványtárána (Budapest, Andrassy-út 73/75. sz.) szemlélhetők be, még pedig előbbiek 50, utóbbiak 30 fillérré.

A szállítási feltételek, nemkülönben az alulírott üzletvezetőség által egyidejűleg kibocsátott pályázati feltételek alapján eszközözendő, mely feltételek alulírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési (Id) osztályánál díjtalanul megszereshetők, minden más üzletvezetőségénél és igazgatóságunknál pedig naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A tűzifa szállítása 1903. év szeptember hótól december hó 25-ig egyenlő havi részletekben eszközözendő.

Az ivenkelt 1 koronás magyar okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok ezen különimel: „Ajánlat tűzifa szállítására 21502/903. számhoz” 1903. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a magyar kir. Államvasutak szegedi üzletvezetőségének általános osztályánál nyújtandók be, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5% a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapíroban 1903. évi augusztus hó 17-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál leteendő, esetleg posta útján beküldendő.

Szeged, 1903. évi július hóban.
A magyar királyi Államvasutak szegedi üzletvezetősége.
Utánnomtat nem díjazatik.

Az Aranyospusztai hitbizományi bér gazdaságban!
80 darab jól fejlett, esztendősd erdélyi ökörborju eladó.
U. p. Ipp, Szilágymegye. 1508

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Kormány hozzájárulásával	400.000,- kor.
Alapítványok	1.268.120,- "
Tartalékok	190.400-30 "
Összesen:	1.858.520-30 "
Első évi felesleg	90.349,- "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas mütrágya

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a superfoszfáté. Ezen kitünő mütrágyát úgy összfoszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körút 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin, W. vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva

Melocco Péter, Budapest

márvány-mozaiklap, cementszó és műkőárugyára, beton- és vasbeton építési vállalata

VI. kerület, Dévai-utca 21. szám.

A legszebb és legolcsóbb márványmozaiklap burkolat

tempomok, udvarok, konyhák, folyosók, járdák stb. burkolatai részére. Czement és műkőárug építési és gazdasági célokra.

Legjobb és legolcsóbb esatornázó csövek a szab.

karmantyns portlandcementcsövek mindenféle szennyvízelvezetési célokra alkalmazhatók. (Kiválóan előnyök agyagcsövek helyett). Vékony falrűsség, s e mellett igen szilárd. — Szállítási költségben nagy megtakarítás.

Beton és vasbeton munkák saját rendszereim szerint.

Jászlak, vályuk, istállóberendezések Monier és Rabitz munkák.

Árjegyzékek, költségvetések kívánatra bérmentve küldetnek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ. ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórás, főtárlója a remontoir ingoráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MOST JELENT MEG!

az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület kiadványában

TŐZEG-FEKÁL-KOMPOSZT

12 ÁBRÁVAL

Irta

MATLASZKOVSKI TADÉ

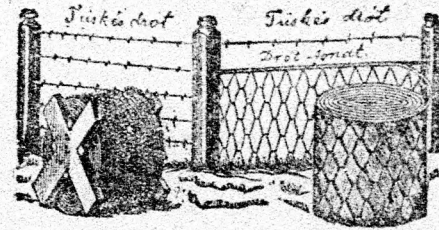
Megrendelhető az ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET-nél és minden nagyobb könyvkereskedésben.

Ára 1 korona. Bérmentes megküldéssel 1 korona 10 fillér.

Olcsó

Felten & Guillaume RÉSZEVENY-TÁRSASÁG

Bruck a. d. Muhr vas, acélarúk és sodronyipar

Közönséges tüskésdrót.

Kerítésdrótok és fonatok, ozinkozott acél tüskés kerítésdrótok mint újdonság. Acél egyszerű tüskés kerítés drót.

Szab. a legyű. egyzetű drót. oszt. magy. szab. 4034-2285.

Tartós.

ROESSEMANNS KÜHNEMANN

KOPPEL ARTHUR-FÉLE VASUTAK

BUDAPEST Mezei vasutak nyomjelzése VÁCZI-ÚT 115

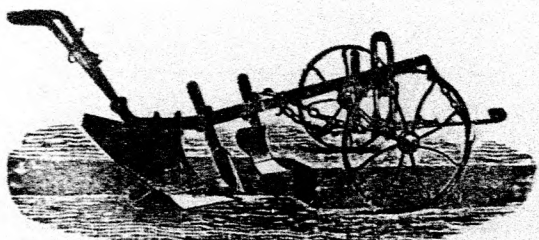
CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, lóherez-cseplők, tisztító-rosták, konkolyorók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szeszakavágók, répvágók, kukorica-morszólok, darálók, őrítő-malmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

Acél gerendelyvel, állítható szarvakal, pánczélemezekkel, aczéltárvényekkel.

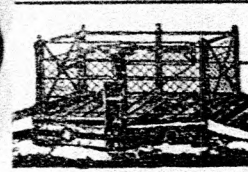
Többvasu ekék.

Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák.

Háromtagu- és egytagu hengerek.

Szab. egyetemes-sorvetőgépek, Umrath és Társa Budapest, V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

Schember C. és fiai
os. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár,
Budapest, Andrássy-ut 15.
Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegelket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló tizedes és százados raktári mérlegelket. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A szél iránya és szél ereje után

szél-mótorok,
teljesen aczéliból és vasból, 300% garantizott munkaképességgel mint az addigi rendszerűek, vidéki előjárások, gazdasági elvarak, gyárak, villák, stb. költésment s

vizellátására,

gazdasági malomüzemek vizének be- és elvezetésére stb. szállít
Engelsmann Rezső
mérnök, műszaki iroda
BUDAPEST, 1487
VII., Dohány-utca 42.
Prospektusok ingyen és bérmentve.

Nyolcz lóerejű cseplőgarnitúra

Shuttleworth-féle cseplőszerszeggel, legújabb szerkezet, igen jó állapotban olcsón eladó. Ajánlatok „Z. U. O. 9200.” alatt
Haasenstein és Vogler,
Wien, I., allé Intézendők. 1511

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyfalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igaz ökrök, lekötötti való ökrök, tinó, üszök, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér.

Bedőházi Pál, Kutyfalva. Vasúti megállóhely helyt. 1429

Saját készítményű mindennemű gazdasági

ZSÁK

és vízhatlan kazaltakaró

PONYVA

a legolcsóbb gyári áron kapható a

FISCHER-féle

zsák- és ponyvaárúházban
Budapest, Nádor-u. 31—33.
Ponyvakölcsönző intézet.

Legkötönyebb
Benzinmotoraink.

gyárunkban mindenkor üzemben megtekinthetők. Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen adtnak. 1815

Beck és Gergely
motor- és gépgyár
Budapest, V. Váci-ut 12.

Veszek
450—500 méterig, használt, de még jó karban levő, körülbelül 3 centiméter belső világosságú vízvezetési csövet. Árjától Strasser Jónás címére kértetik, Pusztá Keesege, u. p. Tolna-Tamási. 3293

Veszek
könnyű búzát, buzaajtát, rozsalját és könnyű rozstát Budapest vagy az állomás közpénzfizetés ellen. Mintái az ár megjelölésével kérek Zuckermann Edde, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 12. 3943

96%

csiraképeségű arankamentesrégre államilag ölmzárólt

Biborhere-
magot, továbbá

Tarlórépa-, Mustár-, Muhar-
magot.

Szt-Iván rozsot,
Káposztarepczét,

Oszi árpát
ajánl kitűnő minőségben, jutányos árban

Haldek

magnykereskedése
BUDAPEST,
Károly-körút 9. sz.

Bérbe adó

egy 1000 és egy 2000 holdas kitűnő birtok.

Felvilágosítással szolgál
Kövesdy Jenő
Nagykanizsa.

Lentermést

ves- vagyon- vagy par-hieszámra készpénz ellenében
Julius Ackermann
Gélsdorf, Steiermark.
Magyar nyelvű levelek is elintéztetnek. 4029

Szivattyukat

mindennemű házi, gazdasági és mindennemű ipari célra megbízható minőségben jutányos áron szállítanak és kívánatra föl is állítatnak.
Ajánlatok ingyen és bérmentve küldetnek.

Győző Béla és Társa
szivattyu-speciálisok
V. ker., Lipót-körút 18. szám.

Hansen Chr.-féle

kitűnő, — használatban legolcsóbb tejgazdasági segédeszer —
sajtójtó
ojtópor, ojtótáblák, vaj- és sajtfestékek, savfejlesztők,
továbbá: termométer, mérővegek, tejlvizsgáló-készülékek, vaj- és sajttörők, s egyáltalában minden a tejgazdaságban előforduló minden szükségleti eszköz legolcsóbban kaphatók:
Pich Bertá-nál
Königl. Weinberge (bei Prag) Karlstrasse 8.
Szaktekintélyektől ajánlva: „Kleine Anleitung zum Molkerbetriebe”. 3. kiadás. Ára 1 kor.

Az Ihárosi
tejgazdaságúal Iháros, u. p. Ihárosberény Somogy megye, egész éven át kapható kitűnő ízű kora tenyésztésű u. m. 1, 2 és 3 nyaras gyorntóvásti cseplőny, csúka, csomóp, szőlővadok és állókira. 7883

Kötélárúk
dohány zsinórok, fűrészfűrészek, zsinokok, továbbá zsákok legolcsóbban **Dukasz Miksa** kötélgyártó cégénél Budapest, VI., Óntéza 8. kaphatók. 7782

Gabonát,
biborheremagot,
baltaczimmagot,
ősz borsó, ősz- és homokbükököt, jó és romlott repczt, gomborkát és lenmagot, mák-ot
és mindenféle egyéb gazdasági magot legmagasabb áron értékesít
Wolf Soma
mag- és termény-ügynök, bel- és külföldi cégek bevásárlója, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. 1482

6 HP cseplőkészlet
Nicholson gyártmány, 4 éves, ala osan kijavítva, jótállás mellett, nyomban szállítható.

SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, 1497
Nagymező-utca 19.

Gazdák

figyelmébe 50% olcsóbb
M. kir. szab. mint bármely más világitó anyag a

pyrooleum

világítása.
A pyrooleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett.

Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbá küldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve. 1467

Degen Jakob

Budapest, IX. ker.,
Közraktár-utca 28.

A szászbecreri

uradalomban üzemváltózás folytán, az ideai cseplős befolyással — szeptember hó végéig — egy teljesen jó karban levő Clayton és Shuttleworth gyártmányú tíz lóerejű cseplőgép-garnitúra jutányos árban eladó. A gép a most folyó cseplős alatti megtekinthető. Közlelbi felvilágosítást az **Uradalmi tisztartóság, Szászbecreri** (posta és vasút helyben) ad. 4017

Most jelent meg!

Utazási Zsebkönyv

Ára díszes kötetben 2 korona.

Utazásnál nélkülözhetetlen

Bádeker, uti tanácsadó, napló, jegyzőkönyv, emlékkönyv egyben.

Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalánál Budapest, Üllői-ut 25

5000 katasztrális hold alóli földbirtokot haszonbérbe venne

egy rationalis keresztény gazda.

Fándus Instructust átvehet.
Czím a kiadóhivatalban. 4044

Közvetítők teljesen kizárva.

Megjelent

A cseléd és gazda

közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1878. § és erre vonatkozó

Rendeletek és Döntvények Gyűteménye

irta és magyarázatokkal ellátta

Orincay László
Ügyvéd, r. tanácsos, a budapesti IX. ker., kapitányság vezetője.

Ára 2 K. portómentes küldéssel 2 K. 20 fill. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

A magyar gazdaságunk és erdősítések országos egyesülete

ajánlja a földbirtokos és bérleti uraknak állásukhoz illő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az az ügyben való minden felvilágosítás és a közvetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság és erdősítéssel foglalkozók nyugdíjintézete.

Ez közl biztosítást: nyugdíj, rokkantsági díjra és öregségi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozásu egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszükedésre alakult vállalat. Kívánatra alapszabály díjtételezzel és bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság; Budapeston, Köztelek, 7061-öt 25. szám

Hires zalai tenyésztések

szárat 6 korona és a megfelelő csomagolás, szállítási költségekért, valamint szállít rákokat árjegyzék szerint élve megérkezve, utánvétellel szállít.

FISCHER ISIDOR
Zalaegerszegen.

Alapított 1863-ban. Telefonszám 17—90.

Zsákkölcsönző-intézet

Sinaiberger és Társa
(Tulajdonos: KALMÁR LAJOS)

BUDAPEST, VII., Dob-utca 6. szám.

Gépolaj, 1475

Thovottzsr, Kocsikenőcs, Carbolleum, vízmentes takaróponyvak

és egyéb technikai vegyi eszköz, kőket a legjobb minőségben gyári ákban ajánl

Deutsch Bernát
I. magyar kocskénőcs, vegyitermékek és vízmentes takaróponygyár **Kispest**en, Budapest mellett. Alapítva 1873. év.

LÓBAB

Mélt. Gróf Hunyady József szemesi uradalma

több waggon új lóbabot bocsájt eladásra

szállítva szeptember hóta tavaszig.

Küldendő zsákokban: 10 q. a 16 korona; waggonrakomány 15 korona per q. Mintát kívánatra küldünk bérmentve. Előjegyzéseket már most elfogadjuk. — A lóbab kitűnő esont-nevelő abrak-növedék-marhák, ménesek részére; kitűnő erő- és izom-nevelő nehezen dolgozó lovak, ökrök részére; nagy vadak kedvelt eledele, szoktató és esal-étke; mint ősziek elővetemnye megbecsülhetlen légenygyújtó tulajdonsága miatt; buza kitűnően díszlik utanna; mint zöldtrágra kiválóan alkalmas. Idei termés 13 q holdankénti átlagban! Előjegyzéseket elfogad: 1513

Kaszári hivatal Szárszó, Somogy.

Magyar kir. államvasutak. 99322 C/1903. sz.

HIRDETÉNY.

(Mérésékeltáru menettértegyek kiadása Szent-István ünnepnap alkalmából.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magy. kir. államvasutak, valamint a Kassa-óderbergi vasut magyar vonalának összes állomásairól, az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, mind a három kocsiosztályra nézve egy a gyors mint a személyvonatokon Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áru menettértegyek adatnak ki.

Ezen menettértegyek f. é. augusztus 16—20. napjain, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban, valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fogmak kiadatni.

A menettértegyek 5 napig érvényesek. A vizs-szautazás leg-órábban csak augusztus 20-án délután történhetik.

Budapest, 1903. jul. 13.
Az igazgatóság.

polaj, 1475
ottzsír,
kenőcs,
lineum,
mentes
ponyvák
nikai vagy erki,
bb minőségben
akban ajánl
h Bernát
eskenőcs, vegy-
zmentes takaró-
pésten, Buda-
Alapítva 1873. év.

B A B
f Hunyady
emesi ura-
alma

gon új lóba-
ajt eladásra

september hóó
raszig.

sakokban: 10 q.

aggonrakó-
korona per q.

anatra küldünk

Előjegyzéseket

elfogadunk. —

kitűnő esont-
raknövendék

méneseik ré-
nő erő- és

ő nehezen doi-
őkrök részre:

adnak kedvelt

ktató és csal-

ősziek elővete-

egbesülhetlen

újító tulajdon-

buza kintűben

ma; mint zöld-

őben alkalmas.

13 q holdan-

ban! Előjegyzé-

ad: 1513

ri hivatal

A Somogyi.

államvasutak.

03. sz.

DETMENTY.

rumenetti-rti-je-

sa Szent-István

o alkalmából.)

r, államvasutak

gától vett érte-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

ak, valamint a

bergi vasut ma

amnak összes ál-

Hirdetési ár 25 szóig 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a hirdető címének kitételével közölünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Kulcsár,

nő, kis családú, erélyes, ki már nagyobb tehenészetben hosszabb ideig alkalmazva volt, október 1-én való belépésre kerestetik. Bizonyítvány-másolatokkal ellátott ajánlatok, melyek vissza nemküldetnek, dr. Ötner Oszkár urhoz, Leszenye, u. p. Hont-Újfalu intézendők. 4080

Cséplési

és répa-átadási időnyre, gyakorlatlaltal bíró, fiatal, nőilen gazda felvétetik. Tanintézetet végzett egyen használhatóság esetén véglegesítetik. Ajánlatok, uradalmi intézőséghez. Fülesee, Sopronmegye Intézendők. 4082

Báró Springer

Gusztáv nagybucsal uradalmában egy irnoki állás szonnal betöltendő. Az irnok évi fizetése 1200 korona, lakás, fűtés, villagítás és kiszolgálás. Barmely hazai gazdasági intézet vagy akadémiára elvégzését tanúsító végbizonyítványt a egyeb szolgálattal bizonyítványát, amely nem küldetik vissza, a kérvénynyel együtt az uradalom tisztartói hivatalához (Nagy-Bucsa, u. p. Pa Ecsery intéző. Magyar és német nyelv tudása kívánatlik. 4080

Ispáni állás

betöltendő október hó elsőjére. Csakis teljesen megbízható, erélyes, igen értelmes, szorgalmas, a román nyelvet bírő egyének küldjék be bizonyítványait másolatok. Javadalmazás: 100 korona, évenkénti 120 kor. emelkedéssel 1200 oronáig és conventió. — Csikapolczai László László gazdasága, Lapsnyak, posta: Hunyad-Dobra. 4014

Mezőgazdasági

szeszgyáramban éves szűzfőzőt keresek, szonallal vagy október 1-jétől való belépésre. P. chy Elek, Hermány, u. p. Hedzi, Sárosmegye. 4011

Keresetetik

egy baromfiásné, ki ezt szak- szerűen vezetni tudja, egy nagyobb szabású baromfi-telepen, az illető a termelt baromfiakat egy bizonyos részét kapja. Ajánlat küldendő: Felaranyosi gazdaság, Felaranyos u. p. Aranyos, Komárommegye. 4024

Kitűnő

jövedelműre emelhető bir- tokra, a mely 50 hold dohány- engedélylyel bir és mezőgazda- sági szeszgyárral is fel van szer- velve, **veszes kezdő gazda- tiszttel** keresek, a ki a birtokba legalább 50,000 koronát befektet. Keresztény vallású és több évi gazdasági gyakorlatlaltal bíró pá- lyázóra relléktak csak. Ajánla- tok: Nagy József, Mezőkő- szonyra intézendők. 4040

Azonnali

belépésre kerestetik egy meg- bízható, erélyes, magyar és tó: nyelvet beszélő, román kath. bel- terjes gazdálkodásban jártas kezelő tisz, lehet nő vagy nőtűlési engedélyt ráó. Bővebb felvilágosítás nyerhető. Aftics Horváth Dező gazdaságában, Vág-Vecse, Nyitra-megye. 4049

ÁLLAST KERESŐK.

Nős

uradalmi inas, gyermektelen, 15 évi gyakorlatlaltal, 33 éves, fele- sége szobaleányiak, vagy fő- mosónőnek, esetleg kulcsárnő- nek lehetne alkalmazva, ki igen jól érti a sertés-, baromfi- és a tej-kezelést, állást keresnek azonnali belépésre. Czim: a ki- adóhivatalban. 3966

16 évi gyakorlatlaltal

bíró 34 éves gazdasági, ki bel- terjes czukorgyári gazdaságok- ban működött, állattenyésztés, hízalás, dohánnyermelésben jártas, mellobbi belépésre nőtű- lési engedélylyel, gazdasági állást keres. Szives megkero- esések Jászkan czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

27 éves,

nőtlen uradalmi főkereszt ok- tóber hó elsőjére állást keres nagyobb uradalomban. — Czim: Varga Ferdinánd uradalmi fő- kereszt, Gyöngyös-Apát, posta Német-Gencs. (Vas-m.) 3997

Erélyes,

megbízható 40 éves, nős, gyer- mektelen izr. gazdasági, 22 év óta intenzív bér gazdaságokat a legjobb sikerrel és főnöklet leg- nagyobb megelégedésére kezel, a gazdaság minden ágazatában, cukorrépa termelés, tehenés- zet, állattenyésztés, hízalás, szőlőkezelésben, teljes jártas- sággal bir, a magyar, német, horvát nyelvet bírja, szerény igényekkel mellobbi belépésre állást keres. Czim: „T. M.” Budapest, VI., Szabolcs-utca 30. II. 31.

Főgépész,

nős, 36 éves, állást keres bár- mikori belépésre; stab 1 és lokomobill vizsgátt végzett. Gyak- orlatlaltal és a gazdasági gépek- ben, gőzfűrészelésben, villany- telep kezelésben, szeszfőzésben és gőzmalomban. Czim: a kiadó- hivatalban. 4018

Gazdasági-iskolát,

szeszfőzési tanfolyamot végzett keresztény gazdasági, 12 évi gyakorlatlaltal, állást változtatja nőtűlles végett, esetleg perzent- tes állást keres. A gazdaság minden ágában jártas. Megke- resések „Megbízható 4013” jel- alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4013

Gépész,

ki egy nagyobb malom és gőz- fűrésznél van több év óta alkalm- szában és a gazdasági gépek kezelésében jártas, alkalmazást keres oly nagyobb uradalomban, hol fekvő-gép bármilyen van alkalmazva, bármilyen használatra. Megegyezés esetén az állást három hó vagy hat hét alatt foglalhatja el. Czim: a ki- adóhivatalban. 4028

Óvadékképes,

30 éves, nős, román kath. gazda- list, gazdasági és kisfaló, 11 évi gyakorlatlaltal, magyar, német, tót, keres állást mellobbi belép-ésre mint uradalmi, gyári pénztárnok, ellenőr, könyvelő. Moravetz Károly, Budapest, VIII., Köfaragó-u. 12. 4035

Gazdatiszt

fla, ki a földmives és tejgaza- sági szakiskolát jeles sikerrel végezte, 7 évi gyakorlatlaltal bir, szerény igé yű, 31 éves, jó bizonyítványokkal rendelkezik. g gazdasági ellenőr, szeptember vagy október elsőjére Ispáni vagy segéd-tiszti állást keres. Megkéréssek „A. H. 4027” jel- ligo alatt a kiadóhivatalba ké- etnek. 4027

Gazdatiszti

állást keres okl. urad. s-tiszt október 1-re, ki a mezőgazda- ság összes ágában, az állatte- nyésztés, állatgyógyászat, vala- mint a számadások vezetésében kellő gyakorlatlaltal bir. Czim: a kiadóhivatalban. 4041

Önálló intézői

állást keres, 41 éves, izr., nős, kis családú egyén, ki 24 évi gyakorlatlaltal a mezőgazda- ság minden ágában egy annak administralásában, a mai kor igényeinek megfelelő szakérte- lemmelel bírók, jelenleg is egy 3000 holdas belterjes gazdaság- ban mint intéző önállóan mű- ködöm. Állásom felmondatlan. Szives megkéréséseket a kiadó- hivatalba intézve kérek. 4037

Október

vagy január 1-re állást keres, 31 éves, nős, kis családú szob- leányos gazda, a ki csak föld- mivesiskolát végzett, de 13 évi gyakorlatlaltal nagyobb tehenészet- tel és dohánnyermeléssel egybe- kötött gazdaságokban szerette, jelenleg is 5000 holdas gazda- ságban mint rendelkező ispan van alkalmazva, esetleg per- centuálúra is kezele. Cizme: a kiadóhivatalban. 4088

A békéscsabai

magyar királyi földmivesisko- lát folyó évi szeptember hóban több nős e agtlen, idős és fia- tal, katonaköteles és kiszolgált katoná tanuló hagyja el, kiket az igazgatóság alkalmazására ajánlhat. Kéri az igazgatóság mindazokat, kiknek értelmes, munkában odzett és megbízható altszettekre szükségük van, hogy az alkalmazási kör és évi java- dalmazás megjelölésével fordul- janak az iskola igazgatóságához Békéscsabára. 4048

Műkertész,

nős, ki jelenleg nagyobb ura- dalomban működik, a kertészet minden ágában kellő praktissal bir; kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, hasonló állást keres bármikor. Megkéréséseket „F. P.” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 4022

A Komáromi

m. kir. földmives iskola f. év szeptember hóban 18bb növendék végzi, kik részben katonai kötelezettségüknek is eleget tettek a részint mint altszettek kerültek ki. A gazdaság minden ágában jól kiképzett egyszerű földmivesek, gazdai vagy munkavezetői állást keresnek. Meg- keresések a javadalmazás meg- jelölésével az iroda igazgatósá- gához intézendők. 4043

Egy földmives-

iskolát végzett 24 éves román kath. fiatal ember, katoná köte- lezettségnek is már eleget tett, keres egy uradalomban alkalm- zását illető hűségű által meg- elégedést kiérdemelné. Czim: Földváry József, Budapest, VI., Gyár-utca 2. I. om. 12. sz. 4042

Gazdatiszti állást

keresek oly gazdaságban, a hol munkaszerezetem megbecsülést talál és kenyeret biztosít. Föld- mivesi iskolát végeztem csak, de 15 évi gazdasági téren való működésem ideje alatt úgy elm- éltileg mint gyakorlatlaltal sokat tanultam, 10 év óta egy fehérvéki nagyobb gazdaságban önállóan vezetett, most pedig hazatértem, a bérletre lettele végett szerény igényű állást keres. Czim: Módi János, Bu- dapest, VIII. ker., Conti-utca 11., ajtó 1. 4022

Földmives-iskolát

végzett, nős, családtalan egyén, ki egy grófi 1200 h. gazdaságot önállóan vezetett, most pedig hazatértem, a bérletre lettele végett szerény igényű állást keres. Czim: Módi János, Bu- dapest, VIII. ker., Conti-utca 11., ajtó 1. 4022

Egy 33 éves

izraelita vallású, nőilen ember, ki kereskedelmi értekezési bizo- nyítványnyal bir, magyar-német levelező, gazdaságban könyvelői raktárnoki vagy egyéb bizalmi állást keres szerény igények mellett. Szives ajánlatokat „Könyvelő 400” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

Egy középkoru

már gyakorlított és tapasztalt, szerény igényű izr. gazda izr, jó ajánlatokkal állást keres. Állást szonall foglalhatja. Ajánlatokat „F. X. 4050” czim alatt a kiadóhivatalba kér. 4050

ÁLLATOK.

— Sovány és hizott —

sertéseket

legjobban értékesít:

BAUER B. GYULA

Bpest, VIII., Kerepesi-ut 73.

Vöröstarka

tinó és üszó

teljesen prima, 1—2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyi- ségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyiszintén jármos és beállítású ökrök szállítására vál- kozom.

Kitűnő

friss fejős tehének

előleges jelentős után, nálam mindenkor megtekinthetők, kö- telezettség nélkül. Vevő tel- zése szerint választhat.

Henrik Igáncz fia

Szalónak (Vasm.).

Esztogár és

Bocsánczinál

Szamosújvárt

a legjobb minőségű

erdélyi ökrök

250—300 darabig és ha- sonló jó fajú tinó 200 drbig áll a t. vevőközönség rendelkezésére. A levelek

Esztogár Tódor

czimere Szamosúj- várra küldendők. 1245

Eladó kosok.

Bérletfeladás végett eladók kü- löntféle korú kitűnő minőségű elsősorú hazai fésűs tenyész- kosok. Előzetes levélbeli meg- keresésére kocsit küld Duná- Pataj vasúttállomásra Reich Ma- rton bódi bér gazdasága. 4034

Jármos ökrök,

tinók, lovak, ser-

tések és juhok.

tenyész- vagy haszná- lati állatok beszerzésére meg- bízásokot elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, direkt forrásokból köz- vetíteti az Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi

Társaság, Kolozsvárt.

Petöf-u. 7. Telefon: 15

Tekintetes Erdélyi Gazda- sági Egylet vednöksége alatt álló

Esztogár és

Bocsánczinál

Szamosújvárt

a legjobb minőségű

erdélyi ökrök

250—300 darabig és ha- sonló jó fajú tinó 200 drbig áll a t. vevőközönség rendelkezésére. A levelek

Esztogár Tódor

czimere Szamosúj- várra küldendők. 1245

Eladó kosok.

Bérletfeladás végett eladók kü- löntféle korú kitűnő minőségű elsősorú hazai fésűs tenyész- kosok. Előzetes levélbeli meg- keresésére kocsit küld Duná- Pataj vasúttállomásra Reich Ma- rton bódi bér gazdasága. 4034

Jármos ökrök,

tinók, lovak, ser-

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasútfőállomásnál szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Felten és Guillaume

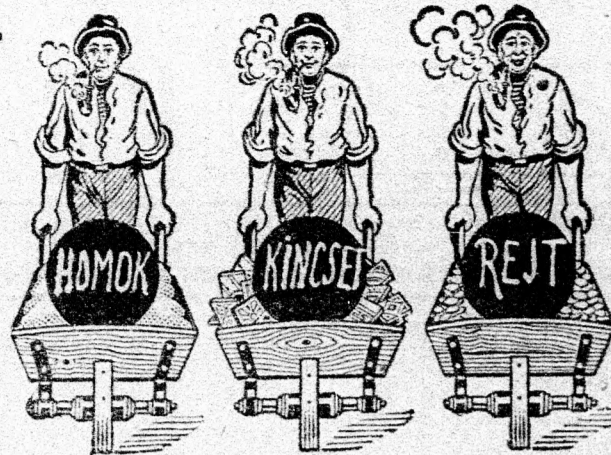
kábel- sodrony- és sodronykötélgár részvény-társaság
BUDAPEST, V., Vízafogó 1458/60.

Gyárt: Mindennemű sodronykötélet.

Gőzkesodronykötételeket

szab. lapos, vagy gömbölyű osztályrészekkel. Mezőgazdasági üzemekhez szükséges felvonó- és erőátviteli-sodronykötételeket, stb. stb.

Tetőcserep.

Fali téglák.

ha házilag kihasználják.

Tetőcserepek

falitégla, burkolatlapok

készítésére olcsó kézi hajtásra berendezett gépek segítségével, melyek a pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a legelső díjjal lettek kitüntetve. Bővebb felvilágosítással s prospektussal készséggel szolgálunk.

Propper Samu, Budapest, V., Váci-körút 52.

Elsőrendű

disznósirt és szalonnát

ajánlunk földbirtokosoknak és gyáraknak igen előnyösen, mindig a napi áron

KOVACS MÁTYÁS és TÁRSA terménynagykereskedők
BUDAPEST, VI. ker., Vörösmarty-utca 36. szám.
Kívánatra árszámjegyekkel szolgálunk. 1149

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki nagykereskedés és villamossági vállalat

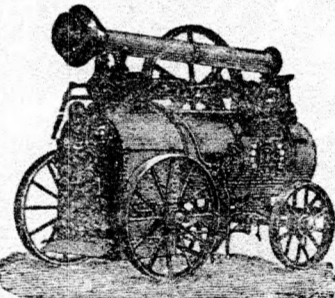
BUDAPEST, VI. kerület, Gyár-utca 23. és Teréz-körút 28. szám.

Tűzálló kazánrostélyek, Technikai gummiárak,
Gépszijak, Szerszámgépek, Szerszámok,
Gép- és hengerolajok, Vizmentes ponyvák, Zsákok,
Mindennemű kazán és gépszerelevény.

Gondos és jutányos kiszolgálás.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részv.-társ.

Budapest, V. ker., Külső Váci-út 80. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült cséplőgarnitúrákat, kazalozókat stb. továbbá „saját gyártmányú” tolókerekes rendszerű

vetőgépeket

és más gazdasági gépeket.

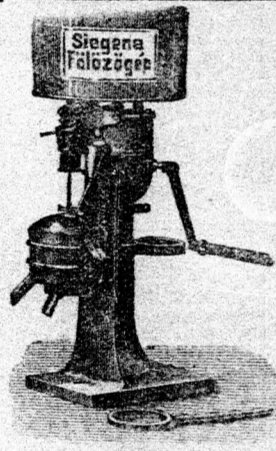
HASZNÁLT és JAVÍTOTT
lokomobilok és gőzcséplőgépekben
az ország legnagyobb raktára.

Tejfölöző gépek és teljes tejgazdasági berendezések.

Csere üzletek kötetnek

lokomobilok és gőzcséplő gépekre.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ACZÉL EKÉK

ajánlom a legjobban bevált szerkezetű teljesen aczél anyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélből készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES és TÖBBVASU EKÉMET**, valamint talajmivelő eszközeimet **TELJES SZAVATOSSÁGGAL** olcsó ár és kedvező feltételek mellett

BÄCHER RUDOLF

KIZÁRÓLAGOS EKEGYÁRA

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

